

Το Ζαγόρι μας

ΜΗΝΙΑΙΑ ΕΚΔΟΣΗ
ΙΣΤΟΡΙΚΗΣ & ΛΑΟΓΡΑΦΙΚΗΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ ΖΑΓΟΡΙΟΥ

Σίνα 4, 454 44 ΙΩΑΝΝΙΝΑ, Τηλ.: 26510 -74000 ΦΑΞ: 26510 -79286

ΕΤΟΣ ΚΕ' (25)

ΑΡ. ΦΥΛΛΟΥ 316

ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΣ

2004

Τούτο το περιοδικό στην 25χρονη (και πλέον) πορεία του, είχε και έχει μοναδικό στόχο την προβολή, τη στήριξη και την προώθηση κάθε προσπάθειας για την ύπαρξη και την προκοπή του.

Καμιά, μα καμιά προσωπική επιδίωξη ή σκοπιμότητα δεν είχαν και δεν έχουν όλοι όσοι μέχρι σήμερα εργάστηκαν και εργάζονται για να φθάνει κάθε μήνα αυτή η φωνή του Ζαγορίου σε κάπου δυο χιλιάδες Ζαγορίσια σπίτια, σκόρπια σε όλη την Ελλάδα και έξω απ' αυτή.

Ένας Λαζαρίδης, ένας Νικολαΐδης, ένας Κυριαζής, ένας Φ. Τζιόβας, ένας Γιαννακός, ένας Κ. Βαρζώκας (όλοι τους ιδρυτές του περιοδικού) Τι σκοπιμότητες μπορούσαν να υπηρετούν πέρα από την ασίγητη έγνοια τους για τον τόπο που τους μεγάλωσε και την αγάπη τους γι' αυτόν;

Η παρακαταθήκη τους αυτή δεσμεύει και όλους όσους σήμερα συνεχίζουν το έργο τους.

Καμιά προσωπική επιδίωξη καμιά σκοπιμότητα, ίχνος ιδιοτέλειας.

Γι αυτό και δεν φοβήθηκαν ποτέ να υποστηρίξουν κάθε τι που υπηρετεί αποκλειστικά και μόνο το Ζαγόρι και να πουν τη «σκάφη,σκάφη» αποδίδοντας σε όλους «Τα του Καίσαρος τω Καίσαρι».

Γι' αυτό και «Το Ζαγόρι μας» αγκαλιάστηκε από τους Ζαγορίσιους και στηρίζεται κάθε χρόνο και πιο πολύ. (Μικρό δείγμα, ανάμεσα στ άλλα το σημερινό τεύχος, που λόγω πληθώρας ύλης αναγκαστήκαμε να προσθέσουμε άλλες 4 σελίδες).

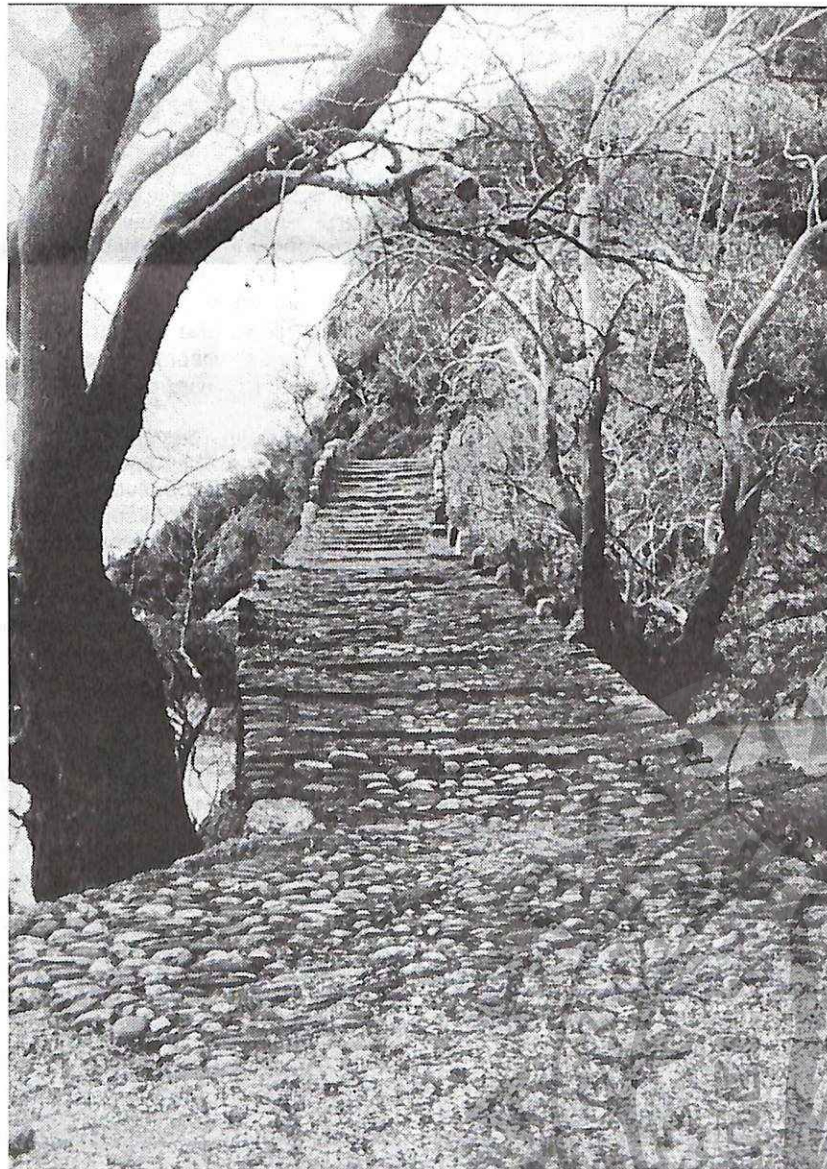
Οι θέσεις του Περιοδικού μας όλα αυτά τα χρόνια, σ' ό,τι αφορά στο Ζαγόρι ήταν πάντα ξεκάθαρες, με πρώτη και κύρια την προστασία της ιδιαίτερης ιστορικής του πορείας και φυσιογνωμίας του και του μοναδικού φυσικού περιβάλλοντός του. Γιατί πιστεύουμε, πως εκεί εδράζεται κάθε αναπτυξιακή προσπάθεια.

Καλά σημάδια...

Έτσι, χαρήκαμε πολύ την ακύρωση της απόφασης αποχαρακτηρισμού της μισής προστατευόμενης περιοχής Βρυσχωρίου, τόσο, όσο είχαμε αγαπηκτήσει γι' αυτή την απόφαση που έγινε, δυστυχώς, με εισήγη-

στην ίδρυση και λειτουργία του Ε.Π.Β.Π. μια και το περιοδικό μας ήταν εξαρχής υπέρ της ίδρυσής του.

Θεωρούμε τα παραπάνω, δυο καλά κι ελπιδοφόρα σημάδια για τη δρομολόγηση, επιτέ-

ση υπηρεσιών που αποστολή τους είναι η προστασία του περιβάλλοντος και όχι η ικανοποίηση κάποιων γνωστών ομάδων.

Με την ίδια ικανοποίηση πληροφοροφηθήκαμε και την επικείμενη δημοσίευση της νέας αναθεωρημένης Κ.Υ.Α. που αφορά

λους, μιας κάποιας αναπτυξιακής προοπτικής για το Ζαγόρι.

Έχουμε βέβαια και τα κακά μας. Αναφερόμαστε στις γνωστές και αστήριχτες αντιδράσεις κάποιων (πάντα οι ίδιοι) που «από κανάλι εις κανάλι» και σ'

όνομα τάχα της τοπικής κοινω-

νίας απορρίπτουν συλλήβδην την μοναδική (μέχρι τώρα) αναπτυξιακή πρωτοβουλία, χωρίς να βάζουν ή να προτείνουν στη θέση του Πάρκου κάτι άλλο. Αν έχουν, οι σελίδες του Περιοδικού στη διάθεσή τους κι όχι να πιπιλίζουν συνεχώς την καρδιά της έρμης τοπικής κοινωνίας, χωρίς να την προσδιορίζουν, όταν και οι ίδιοι δεν αποτελούν καν μέρος της αφού στα αστικά κέντρα κατοικοεδρεύουν.

Μια τοπική κοινωνία (αν εννοούν μόνο τους μόνιμους κατοίκους του Ζαγορίου) που με τις εμμονές μας και τις αστοχίες μας, χρόνια τώρα, αποφιλώνεται χρόνο με το χρόνο.

Από παντού έρχονται τα κακά μαντάτα: «Κάθε χρόνο και λιγότεροι στα χωριά μας».

Ας σταματήσουν λοιπόν αυτή την καρδιά, γιατί προβληματιζόμαστε αν θα πρέπει να υιοθετήσουμε ή όχι την πρόταση πολλών συμπατριωτών μας να προβούμε μέσω του Περιοδικού μας σε κάποιο είδος δημοψηφίσματος μεταξύ ΟΛΩΝ των Ζαγορίσιων με μοναδικό ερώτημα αν είναι υπέρ ή κατά του Ε.Π.Β.Π.

Αν τώρα κάποιος πίστεψαν πως αποτελούν τους μοναδικούς Σωτήρες του Ζαγορίου, παίρνοντας εργολαβικά τη σωτηρία του, νομίζοντας πως έτσι θα αποκτήσουν θώκους εξουσίας ή θα ξαναποκτήσουν χαμένους θώκους, ας μας επιτρέψουν να πούμε πως λάθος δρόμο διάλεξαν. Μ' αυτά και μ' αυτά και τις επιδιώξεις τους (θεμιτές κατά τα άλλα), υπονομεύουν αλλά και (το χειρότερο), τον τόπο βλέπουν.

Μέχρι τώρα, είχαν μόνιμα στο στόχαστρό τους τους Οικολόγους («οικολογούντες» τους λένε αυτοί). Τώρα τους φταίνει όλοι: ο Υφυπουργός κ. Καλογιάννης, ο Νομάρχης κ. Καχριμάνης, ο Πρόεδρος της ΤΕΔΚ κ. Χατζηφραϊμιδής και... δε συμμαζεύεται.

Έλεος πια!!!

Με τη λήξη των Ολυμπιακών Αγώνων 2004 στις 29 Αυγούστου, ο Σεπτέμβρης, με τα φθινοπωρινά του μηνύματα, μας προσγειώνει στην πραγματικότητα του χρόνου. Με το σβύσιμο των φώτων της 28ης Ολυμπιάδας, που θαρραλέα και με πείσμα ανέλαβε και διοργάνωσε, με επιτυχία, η χώρα μας, που καταύγασε όχι μόνο την Ελλάδα ολόκληρη, αλλά τον κόσμο σύμπαντα, η ζωή μας επαναφέρει στα γινωστά μοτίβα της, στην «περιρρέουσα» καθημερινότητά της.

Αναμφίβολα, οι Ολυμπιακοί Αγώνες 2004 στην Αθήνα, υπήρξαν, για τη χώρα μας, ένα σημαντικό **Αθλητικό, Πολιτιστικό και Παγκόσμιο γεγονός**—αρκεί να σκεφτούμε πώς συμμετείχαν 202 χώρες απ' όλες τις γωνιές του πλανήτη μας, με 11.047 αθλητές και 4 δις τηλεθεατές.

Ένα τέτοιο συγκλονιστικό γεγονός, η σελίδα μας δεν μπορεί να το παραβλέψει. Έ αναφερθούμε σ' αυτό, χρονογραφικά, στην προσπάθειά μας να το φωτίσουμε, κατά το δυνατό, με το ολύμπιο φως που φώτιζε κι ενέπνεε το χώρο και τους ανθρώπους της αρχαίας Ολυμπίας, στην Πελοπόννησο.

Το γεγονός πως οι σημερινοί, σε παγκόσμιο επίπεδο, Αθλητικοί Αγώνες χαρακτηρίζονται Ολυμπιακοί, έχουν μιας «ειδικής» σημασίας για τη χώρα μας χαρακτηρισμό και η σύνδεσή του ανάγεται κάποιες χιλιάδες χρόνια του Ολυμπίου Διός, Κέντρο ιερού προσκυνήματος. Από τα θρησκευτικά εκείνα δρώμενα ανεφύησαν οι Ολυμπιακοί Αγώνες

Χρονογράφημα

Αθήνα 2004 - 28η Ολυμπιάδα

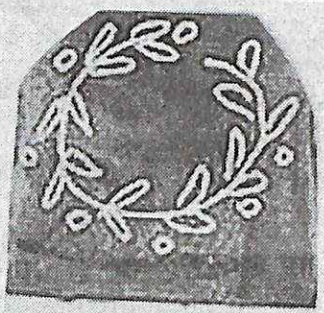
Σταύρου Συκιώτη

κι' αποτελούσαν μια έκφραση της αντίληψης και αξίας των ανθρώπων, της εποχής εκείνης, για το ανθρώπινο αθλητικό σώμα—κάτι που αποτυπώθηκε σε σωρεία αγαλμάτων ή άλλων απεικονίσεων— και σε προέκταση για το πνεύμα που καλλιέργηθηκε για το «Ευ Αγωνίζεσθαι» στους στίβους της εποχής εκείνης, με επιδίωξη την ατομική προσπάθεια, τη συλλογική ευγενή άμιλλα, την ανθρώπινη προσέγγιση και ομαδική χαρά. Ένα πνεύμα, που ο μεγάλος ποιητής Κ. Παλαμάς χαρακτήρισε «Πνεύμα του Ωραίου του Μεγάλου και τ' Αληθινού» σε σχετικό του ποίημα, που έγινε «Ύμνος Ολυμπιακών Αγώνων» με τη μελοποίησή του από τον Σπυρ. Σαμάρα.

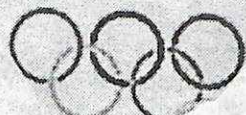
Ένας δεύτερος σημαντικός σταθμός για τις Ολυμπιάδες, αναφέρεται πάλι στην πρωτοβουλία της χώρας μας που αναβίωσε το 1896 στην Αθήνα, τη διενέργεια των Ολυμπιακών Αγώνων. Τότε που αποτέλεσε ιστορική, αθλητική φυσιολογία ο Έλληνας Σπύρος Λούης, η γρηγοράδα του οποίου έμεινε παροιμιακή και τη χρησιμοποιούμε στην κουβέντα μας: Λέμε: «Έγινε Λούης».

«Πρωτομάστορας» της προσπάθειας αυτής ο βαρώνος Pierre de

Coubertin (Πιερ ντε Κουμπερτεν) Γάλλος Εκπαικός, στην επιμονή του οποίου, με συνεργάτη τον Έλληνα ποιητή και λογοτέχνη Δημήτριο Βικέλα, που υπήρξε και ο πρώτος Πρόεδρος της Διεθνούς Ολυμπιακής Επιτροπής (Δ.Ο.Ε.) οφείλεται η σύγχρονη αφετηρία τέ-

ATHINA 2004

λεσης ανά 4ετία—όπως στην αρχαία εποχή— των σύγχρονων Ολυμπιάδων ύστερα από 108 χρόνια, η χώρα μας επανέφερε και πάλι την τέλεση των Ολυμπιακών Αγώνων στην Αθήνα και στην κοιτίδα των, την Ολυμπία, όπου μεταφέρεται μέρος των δρώμενων (αγώνισμα σφαιροβολίας κλπ).

Η ανάληψη διενέργειας των Ολυμπ. Αγών. στην Αθήνα, από τη χώρα μας, ομολογουμένως υπήρξε γενναία και παρακινδυνευμένη. Μικρή χώρα, μικρές οι οικονομικές δυνατότητες σε σχέση με τις τεράστιες απαιτήσεις που πρέπει να κα-

λυφθούν σε υποδομές, οργάνωση, κάλυψη υπηρεσιών, τέλεση των αγώνων, που φέτος διήρκεσαν 17 ημέρες (13/8-29/8) και αναφέρεται ένα κόστος 7 δις ευρώ.

Ήδη, οι Ολυμπ. Αγ. 2004 στην Αθήνα τέλειωσαν. Και τέλειωσαν με μεγάλη επιτυχία, αναγνωρισμένη καθολικά απ' όλον τον κόσμο. Η αναγνώριση αυτή αποκτά «ειδικό βάρος», σαν ληφθεί υπόψη μας η δυσπιστία, η αμφισβήτηση, η απογοήτευση που υπήρξε και διοχετεύονταν απ' όλα τα σημεία του ορίζοντα, πριν την τέλεσή τους.

Στην σημερινή εποχή μας, οι Ολυμπιακοί Αγώνες, στο σύνολό τους δεν έχουν καμιά σχέση μ' εκείνους της Αρχαίας Ολυμπίας, τόσο στη διεξαγωγή τους όσο, κυριότερα, στο πνεύμα τους. Οι Ολυμπιακοί Αγώνες σήμερα εκφράζουν ΜΠΙΖΝΕΣ (το γράφω με κεφαλαία). Οικονομικά συμφέροντα, σκοπιμότητες πάσης φύσεως, ασφαλιστικές εταιρίες, κατασκευαστικές, χορηγικές, φαρμακοβιομηχανικές (να μην τις ξεχάσουμε) κλπ κλπ. Κι' ακόμα, προσωπικές φιλοδοξίες και επιδιώξεις, στροβιλίζονται γύρω από το σημαντικό Παγκόσμιο αυτό γεγονός και Σύμβολο. Για να 'ναι το «φελί της πίτας» όσο γίνεται πιο μεγάλο...

Στη συσχέτιση των Ολυμπιακών Αγώνων, της εποχής της Ολυμπίας (8ος π.Χ. αιώνας και νεότερα) με τους σημερινούς, αντικειμενικά θα πρέπει να λάβουμε υπόψη μας τις τότε, με τις σημερινές, συνθήκες ζωής και ιδιαίτερα τις τεχνολογικές δυνατότητες, που έχουν, κύρια, μετatrέψει τους Ολυμπιακούς Αγώνες σε φαντασμαγορικό ΘΕΑΜΑ βεγγαλικών και φωτεινών εφέ, απ' το οποίο το γλαυκό φως του Απόλλωνα της αρχαίας Ελλάδας... «αποσβέννυται»...

Αναμφίβολα, η χώρα μας, με τη διοργάνωση των Ολυμπιακών Αγώνων 2004, ξαναπερνάει στην ιστορία του Ολυμπισμού, ύστερα από 108 χρόνια, με αποτυπωμένο το Χρυσό Μετάλλιο της απρόσκοπτης και πετυχημένης διεξαγωγής τους.

**Πάπιγκο - Λίμνες - Δρακόλιμνη
Η γιορτή των βουνών**

νές και εφόδια στα άλογα του Άρη και Τάσου Δόση και ανεβήκαμε στις Λίμνες για να ετοιμάσουμε το χώρο της υποδοχής.

Όλη αυτή την εβδομάδα τα 10 άλογα ανεβοκατέβαιναν για να ανεβάσουν όλο τον εξοπλισμό, τα τρόφιμα, τη γενήτρια, τα καζάνια για τη φασολάδα, τα φλόγιστρα, τις φιάλες υγραερίου, τις λάμπες τα καλώδια, τα ξύλα για τη φωτιά και ένα σωρό άλλα απαραίτητα πράγματα για να ετοιμασεί ο καταυλισμός. Από τις πέντε η ώρα το πρωί, με τα πρώτα κουδουνίσματα των κοπαδιών του Πάνου Δόση που ανέβαιναν στον Πλόσκο να

κίνητα, μηχανές οι οποίοι κάτω από την καθοδήγηση μιας ομάδας

Αγγελικής Στουκίδου

χωριανών, του Χριστόφορου Μπούνα, του Χριστόδουλου Στουκίδα, του Νίκου Χριστοδούλου, της Λένας Τσιαλογιάννη του Τηλέμαχου Τσελιδή της Μάχης Τσουμάνη του Δία του Τάσου και ένα σωρό άλλα απαραίτητα πράγματα για να ετοιμασεί ο καταυλισμός. Από τις πέντε η ώρα το πρωί, με τα πρώτα κουδουνίσματα των κοπαδιών του Πάνου Δόση που ανέβαιναν στον Πλόσκο να

βοσκήσουν μέχρι το βράδυ που ο ήλιος κρύβονταν πίσω από τη Νεμάρτζικα εργαζόμαστε όλοι χωρίς σταματημό για να στήσουμε τα πάντα.

Μοναδική μας ξεκούραση και απόλαυση το μεσημεριανό φαγητό το οποίο ετοίμαζε στο καζάνι ο Κώστας Χριστοδούλου. Το βράδυ γύρω από τη φωτιά, πίνοντας κάνα δυο τοιπουράκια για να ζεσταθούμε, σχεδιάζαμε τις εργασίες της επόμενης μέρας και μετά εξαπλώναμε στις παγωμένες σκηνές για να ξεκουραστούμε με θερμοκρασία που μόλις έφτανε τους 3°C.

Σ' αυτή την τιτάνια προσπάθειά μας είχαμε πολύτιμο βοηθό τον Κώστα το Ζησιδη από το Τσεπέλοβο, γνωστό λάτρη των βουνών και της φωτογραφίας, ο οποίος ήρθε τρεις μέρες νωρίτερα και προσέφερε ανεκτίμητη βοήθεια.

Κύλησαν οι μέρες, κοπιαστικές, αλλά όμορφες, και φτάνει το Σάββατο 17 Ιουλίου.

Όπως μας πληροφορούν από το χωριό με τον ασύρματο, από χωρίς καταφάνουν οι Ορειβατικοί Σύλλογοι με λεωφορεία, αυτο-

μεσημέρι αρχίζουν να φτάνουν στον καταυλισμό οι πρώτοι. Πρώτος και καλύτερος ο ακουράστος σταματημό για να στήσουμε τα πάντα.

Όσο προχωρεί η μέρα ο κόσμος πληθαίνει, οι Λίμνες γεμίζουν κίνηση και ζωή, σκηνές στήνονται, τραγούδια ακούγονται, αγκαλιές και φιλιές καθώς ανταμώνουν παλιοί γνώριμοι ορειβάτες για μια ακόμη φορά. Ο αέρας μοσχομυρίζει από τη φασολάδα που βράζει στα καζάνια από δύο εμπειρους και ακουράστους μαγειρούς: Τον Κώστα Χριστοδούλου και το Νίκο Στάρα από τα Κάτω Πεδινά, γαμπρό στο Πάπιγκο που ήρθε και αυτός με μεγάλη προθυμία να βοηθήσει.

Το βραδάκι μια πολύχρωμη μεγάλη ουρά ορειβατών σχηματίζεται σιγά-σιγά έξω από την παράγκα-μαγειρείο για να σερβιριστούν τη φασολάδα.

Όταν όλοι έφαγαν και ήπιαν και το κρασί ή το τσίπουρο, άρχισαν να μαζεύονται κατά μεγάλες παρέες και γύρω από τις φωτιές

που άναψαν, άρχισε να στήνεται το γλέντι και το τραγούδι. Ψυχή του γλεντιού ο Γιάννης ο Φερεντίνο ο γιατρός από το Τσεπέλοβο που έδωσε όλο του τον εαυτό να μεταδώσει τη χαρά και το γλέντι σε όλους.

Ήταν πράγματι, μια βραδιά ξεχωριστή. Εκεί πάνω στα βουνά, με τον ουρανό γεμάτο αστέρια, κάτω από τον επιβλητικό όγκο του Πλόσκου και της Αστράκας, μακριά από κάθε θόρυβο του «πολιτισμού» με λαγαρό νου και καρδιά, ανταμωμένοι όλοι εμείς που χαιρόμαστε τις ομορφιές των βουνών και της φύσης, κρύψαμε βαθιά μέσα στην ψυχή μας, ως αναμνήσεις πλέον, όσα εκείνη τη βραδιά βιώσαμε.

Ξημέρωσε η Κυριακή 18 Ιουλίου.

Από τις έξι η ώρα το πρωί, το τσάι αχνιστό σερβιριζόνταν στους ορειβάτες οι οποίοι κατά ομάδες με τις σημαίες και τα λάβαρα των συλλόγων τους ξεκινούσαν αναβαίνοντας το φιδωγυριστό μονοπάτι για τη Δρακόλιμνη. Εκεί γύρω στις έντεκα η ώρα, με τον κόσμο απλωμένο γύρω από τις όχθες τις λίμνης και την κορυφή της Γκαμήλας απέναντί μας, ο παπα-Βαγγέλης, άρχισε τον Αγιασμό και στη συνέχεια τελέστηκε επιμνημόσυνη δέηση για τους ορειβάτες εκείνους που πρόσφατα έχασαν τη ζωή τους προσπαθώντας να κατακτήσουν μια κορυφή από το Έβερεστ μέχρι τον Όλυμπο.

Στη συνέχεια έγινε το καλωσόρισμα των Ορειβατών από τον Πρόεδρο της Ομοσπονδίας και αγαπητό φίλο του Παπίγκου Δημήτριο Γεωργούλη καθώς και από τον Πρόεδρο και τη Γραμματέα του Ορειβατικού Παπίγκου Κουλή Χριστοδούλου και Αγγέλα Στουκίδου. Με ανταλλαγές ευχών, δώρων και αναμνηστικών έκλεισε και η λιτή αλλά γεμάτη ομορφιά και κατανόηση τελετή εκεί ψηλά στη Δρακόλιμνη. Οι ορειβάτες άρχισαν σιγά σιγά να παίρνουν το δρόμο της επιστροφής και εμείς, οι Παπιγκιώτες, αγναντεύοντάς τους από την κορυφή της Δρακόλιμνης νιώσαμε μια αγαλλίαση να κυριεύει την ψυχή μας και γιατί όχι και συναισθήματα υπερηφάνειας που τελικά τα καταφέραμε με μεγάλη επιτυχία να φέρουμε εις πέρας αυτή τη διοργάνωση.

Μακάρι τέτοιες διοργανώσεις ορειβατικές, επιστημονικές, πολιτιστικές να γίνονται στο Ζαγόρι, να γεμίσουν τα χωριά μας κόσμο και να δειξουμε και εμείς οι Ζαγορισιοί ότι αν και τα μέσα που έχουμε είναι λίγα, όμως με το περισευμα καρδιάς που διαθέτουμε, μπορούμε να κατορθώσουμε πολλά.

Αρίστη

Στο ξωκλήσι της Αγίας Παρασκευής

364 μέρες βασανιστικής σιωπής μετράει το ξωκλήσι της Αγίας Παρασκευής, που στέκει αγέρωχα στο χρόνο, στον αυχένα Τζουφατράχης και Γκραμπάλας.

Στις 26 Ιουλίου 2004, την 365^η μέρα του χρόνου, ακούστηκε ο μεταλλικός ήχος από το βαρύ κλειδί που άνοιξε την αραχνιασμένη πόρτα του. Έτσι, εξαφανίστηκαν οι αράχνες ολόχρονες συντροφισσες της Αγίας και χάθηκε η απόλυτη σιωπή, σαν ακούστηκε η φωνή του παπα-Κώστα και του Βασίλη οι ψαλμωδίες, με σεκόντο το λιγοστό εκκλησίασμα που χωρούσε ο μικρός χώρος του ξωκκλησιού.

Παχυνίδιασιν οι φλογίτσες από τις αναμμένες λαμπάδες και κεριά, φωτίστηκαν οι εικόνες των Αγίων και το αχνό χαμόγελο της Αγιά-Παρασκευής μορφοποιήθηκε από χαρά, από τα τόσα φιλιά, χάδια και προσκυνήματα των ανθρώπων της Αρίστης, του Αι-Μηνά και του Βίκου, που συναπαντήθηκαν την ηλιόλουστη τούτη μέρα, στο μεγάλο πλατό της Αγίας Παρασκευής.

Ο αγιασμός στον πράσινο αυλόγυρο, με την άπλα του ορίζοντα μέχρι... και τις βουνοκορφές του Κασιδιάρη, ήταν το «κλου» του πανηγυριού της Αγίας Παρασκευής.

Η μικρή βαριά πόρτα του ξωκκλησιού ξανάκλεισε και με το ξεμάκρμα και του τελευταίου πιστού, η σιωπή, επανήλθε στο απέριτο ξωκλήσι της Αγίας Παρασκευής. Τώρα θα ξαναμετράει, πάλι τις μέρες του χρόνου ώσπου να ξανάρθει η 365 μέρα της.

Μόνη συντροφιά η αναδρομή στην πλούσια ιστορία που θησαύρισε στο πέρασμα των 10 ετών του αιώνα που πέρασε. Αυτόπτης μάρτυρας της τιτανομαχίας της Γκραμπάλας του Σαράντα, η σκέπη κι ο ανασασμός των ξωμάχων της Αρίστης, που αδιάκοπα περνούσαν δίπλα της, απ' το χάραμα ως τα μεσάνυχτα, πριν το 40, για τον σκληρό κι επίπονο κάματο της ημέρας, στα Καλύβια, τις Λίμνες, τα Διακόπια κλπ. Ένα σταυροκόπημα, μια ματιά προς το ξωκλήσι, ήταν μια ελπίδα και μια ενθάρρυνση για τη δύσκολη μετεβίωση της ζωής τους.

Αγία Παρασκευή πάντα την 365^η μέρα σου, στο γύρισμα του χρόνου, στις 26/7 θα ξανάρθουμε με τη λαμπάδα μας για να σου ψάλλουμε το δικό σου τροπάριο.

Στ. Συκ.

Σπινο-λαλήματα

Αποχαιρετισμός

Η πρόσκληση αναφερόταν στις 4 Σεπτέμβρη. Ήδη η προετοιμασία των αποδημητικών, καθημερινά ολοκληρώνονταν. Το καλοκαίρι τελείωσε. Συνάμα τελειώνει κι ο πάραθερισμός στην περιοχή μας. Το ατέλειωτο σύρε-έλα των αποδημητικών. Μαρτύριο κι αυτό. Ν' αφήνεις κροίμερα για να ξανάρθεις το ζεστό σου τόπο. Η συγκίνηση του αποχωρισμού είναι λυπητερή.

Ο «ζύνιος της παρέας» προσπάθησε να φανεί ψύχραιμος. Αιπού-μαστε, είπε, λυπούμαστε που το καλοκαίρι τελείωσε για όλους μας. Έτσι είναι η ζωή. Δεν μπορούμε να την αλλάξουμε. Ούτε τη μοίρα μας. Αγωνιολάστε, σ' όποιες συνθήκες, για να επιβιώσουμε. Το ίδιο κάνουν και τ' αδελφια μας τ' αποδημητικά, που τούτη τη στιγμή τα αποχαιρετίζουμε. Τους ευχόμαστε «Καλό ταξίδι» και θα τα περιμένουμε να ξανάρθουν για να μας ξαναφέρουν την Άνοιξη. Θα περιμένουμε. Ο χρόνος

(σ.σ.) Σπίνος

ΠΕΡ. ΤΣΑΠΑΡΗΣ: Ο Ηπειρώτης που τιμά τον Ελληνισμό στη χώρα του Νείλου...

◆ Ο εκεί Πανηπειρωτικός Σύλλογος -που γιόρτασε φέτος τα 100 χρόνια ζωής του- τον ανακήρυξε Επίτιμο Πρόεδρό του

Φόρο τιμής σε έναν Αιγυπτιώτη από την εύνδρη Ηπειρο, έδωσε σ' ένα από τα τελευταία φύλλα της η ομογενειακή εφημερίδα της Αιγύπτου το «Νέο Φως».

Πρόκειται για τον γιατρό Περικλή Τσαπάρη, που το παιχνίδι της ζωής τον κράτησε στην Αλεξάνδρεια, στο Αμπουκίρ, μία από τις ομορφότερες γωνιές της Αιγύπτου, εκεί όπου πήρε την σκυτάλη της επιχείρησης από τον πατέρα του.

Ο λόγος γίνεται για το «Ζεφύριον» που έχει επισκεφθεί μέχρι τώρα η συντριπτική πλειοψηφία της Ελληνικής Παροικίας που μένει στην Χώρα του Νείλου, αλλά και ένα μεγάλο μέρος από τους Έλληνες επισκέπτες.

Τον κ. Π. Τσαπάρη μάλιστα τιμήσε πρόσφατα και τον ανέδειξε Επίτιμο Πρόεδρό του ο εκεί Πανηπειρωτικός Σύλλογος, γιορτάζοντας τα εκατό χρόνια ζωής του.

Μάλιστα, εκείνες τις ημέρες, το ΖΕΦΥΡΙΟΝ έμελλε να μετατραπεί σε ένα πραγματικά Ηπειρωτικό στέκι, με την πατροπαράδοτη ελληνική μουσική μας αλλά και τους χορούς, όταν επισκέφθηκε τον ειδικό αυτό χώρο το συγκρότημα από την Θεσπρωτία.

Ο κ. Περικλής Τσαπάρης ήταν και θα παραμείνει ένα σημαντικό κεφάλαιο του Ελληνισμού στην Χώρα του Νείλου.

Οι Ηπειρώτες ταυτόχρονα με την οργανωμένη παρουσία τους στο Κάιρο, οργανώνονται και στην Αλεξάνδρεια. Η παρουσία της οικογένειας Ζώτου σηματοδοτεί μια άνθιση της Ηπειρωτικής παρουσίας στην δεκαετία του '30, '40 και '50.

Η διαρροή του Ελληνισμού

Πολλές οι τιμές και οι βραβεύσεις στο πρόσωπο του γιατρού κ. Περ. Τσαπάρη

όμως αναγκάζει πολλούς Ηπειρώτες να αναστείλουν την δράση τους. Σήμερα παραμένουν πολύ λίγοι Ηπειρώτες. Η παρουσία τους επικεντρώνεται στην οικογένεια Τσαπάρη από το πλούσιο Ζαγόρι, που διατηρεί το γνωστό εστιατόριο «ΖΕΦΥΡΙΟΝ» στο Αμπουκίρ.

Μια ζωντανή παρουσία της Ηπείρου είναι ο ιατρός Περικλής Τσαπάρης, μαζί με τη σύζυγό του. Λάτρης της Ηπείρου, γεμάτος Ορθοδοξία και Ελληνισμό, κουβαλάει μέσα του τις παραδόσεις της πατρίδας.

Η Εκκλησία των Αγίων Αναργύρων Κύρου και Ιωάννου στο Αλεξανδρινό προάσσιο Αμπουκίρ, παραμένει χάρης σ' αυτόν.

Μεγάλος Ευεργέτης του Πανη-

πειρωτικού Συλλόγου και Επίτιμος Πρόεδρος του, παραμένει μια από τις πατριαρχικές μορφές των Ηπειρωτών σήμερα.

Τον περασμένο Μάρτιο, στους εορτασμούς του Χρυσού Ιωβηλαίου,

τρία μεγάλα λεωφορεία με τους επισκέπτες από την πατρίδα και τους καλεσμένους, επισκέφθηκαν την Αλεξάνδρεια και κατέλυσαν στο φημισμένο εστιατόριο του άρχοντα Ηπειρώτη που κρατά Θερμοπύλες, όπου με νταούλια και βιολιά το μετέτρεψαν σ' έναν Ηπειρωτικό χώρο, γιορτάζοντας εκεί τον Χρυσούν Ιωβηλαίο.

Ο ιατρός Περικλής Τσαπάρης, Μεγάλος Ευεργέτης, Επίτιμος Πρόεδρος και εκπρόσωπος των Ηπειρωτών (Πανηπειρωτικού Συλλόγου) στην Αλεξάνδρεια, καλωσόρισε τους επισκέπτες με θερμά λόγια.

ΣΥΝΤΟΜΟ ΒΙΟΓΡΑΦΙΚΟ

Ο Περικλής Ν. Τσαπάρης γεννήθηκε στα Άνω Πεδινά (επάνω Σουδενά) Ζαγορίου Ιωαννίνων Ηπείρου, το έτος 1929 από γονείς Πάνωσουδενιώτες (Νικόλαος-Ναθαλία). Είναι νυμφευμένος με την Ελευθερία Ακρί-βα, το γένος Γεωργιάδη.

Σχολεία: Δημοτικό-Γυμνάσιο με απολυτήριο το έτος 1950, (τριετής διακοπή λόγω πολέμου).

1951: Υπηρετεί ως βαθμοφόρος το Ελληνικό Στράτευμα, ως εκπαιδευτής Αναισθησιολόγος, με τετραετή, περίπου, εκ νέου διακοπή των Σπουδών του και άνευ αναβολής, αποστρατεύθηκε το 1954-1955.

1955-1956: Επανέρχεται προς ολοκλήρωση των Ανωτάτων Σπου-

δών του.

Μάρτιος 1962: Απεφοίτησε των Κλινικών εξετάσεων του τελευταίου έτους της Ιατρικής Σχολής του Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών.

Μάιος 1962: Αναχωρεί και αναλαμβάνει την εν Αμπουκίρ Αιγύπτου επιχείρηση του πατρός του, επ' ολίγον, για να καταλήξει υπηρέτων αυτή επί 42 συναπτά έτη, μέχρι και σήμερα.

Στην Αλεξάνδρεια: Εξελέγη Κοινοτικός Επίτροπος - Ιμπρημίας επί αρκετά έτη. Έχει βραβευθεί από του έτους 1979 μέχρι σήμερα τόσο από το Πατριαρχείο Αλεξανδρείας όσο και από άλλους φορείς. Μεταξύ αυτών του απονεμήθηκε παράσημο του Αγίου Ενδόξου Αποστόλου και Ευαγγελιστού Μάρκου Α' Τάξεως, ως και το οφίκιο του Άρχοντος των Εκκλησιών. Ο Π.Σ.Κ., τελευταίως το ανακήρυξε Επίτιμο Πρόεδρο του Συλλόγου αυτού, από το Ε.Π.Π. Γοχάνεσμπουρκ και από τας Αιγυπτιακούς Αρχάς, δύο φορές 1992 και 1996, για τη μεγάλη συμβολή του στην άνοδο του Αιγυπτιακού Τουρισμού. Τέλος από την γενέτειρά του Πάνω Σουδενά.

Συνεχίζει αδιάκοπα την δραστηριότητά του, είναι ο πασιγνώστος και φημισμένος Δ. Ρ. του τουριστικού Κέντρου-Καζίνο Ζεφύριον, γνωστός και πέραν των συνόρων, του Αμπουκίρ Αλεξανδρείας Αιγύπτου.

ΣΗΜ, Την εφημερίδα "Νέο Φως" έστειλε στον "Πρωινό Λόγο" ο κ. Χρυσόστομος Λαμπρίδης, Ηπειρώτης εξ Αιγύπτου.

(Πρωινός Λόγος, 26/8/2004)

λούσαν με ανθρωπιά. Δεν έχουμε να θυμόμαστε απ' τους ούτε ένα αυστηρό βλέμμα, ούτε κάποια παρατήρηση, ούτε ανώφελη νουθεσία, ούτε επιδεικτική αγανάκτηση, ούτε ηθικολογίες. Μόνο μετρημένα λόγια. Κι όταν εμείς κρίναμε και κατακρίναμε, αυτοί απαντούσαν με τη σωπότη τους. Γνωρίσαμε ανθρώπους που δεν υπερασπιζόνταν τον εαυτό τους από αρνητικά σχόλια, ούτε επιδείκνυαν τους ικανότητές τους.

Είχαμε την τύχη να τους γνωρίσουμε και την ατυχία να τους αποχαιρετήσουμε σύντομα. Δεν αντιληφθήκαμε την αξία παρουσίας τους για το Ζαγόρι ολόκληρο, αφού έχουμε διαφορετικές προτεραιότητες και ιεραρχούμε διαφορετικά τους «ανάγκες» μας. Τουλάχιστον ως γλυκαίνει λίγο τις καρδιές μας η θύμησή του διάφανου χαμόγελου τους.

Βαγγέλης Παπιγκιώτης

Αποχαιρετισμός

του χωριού μας. Είναι αλήθεια ότι το μοναστήρι είχε κάτι που δεν ταίριαζε με την καθημερινότητά μας, με την «ανάπτυξη» μας, με την «πρόοδο» γενικώς. Γι' αυτό άλλωστε συχνά το σχολιάζαμε: «Τι γυρεύουν εδώ αυτοί οι άνθρωποι που ποδοπατούν το Εγώ τους; Πώς είναι δυνατόν να αποτίθενται κάθε βιωτική μέριμνα; Να μη νοιάζονται για την προς τα έξω εικόνα τους; Να μη διεκδικούν τίποτα; Δεν μπορεί. Κάτι άλλο πρέπει να συμβαίνει...»

Κι όμως, η Ευαγγελίστρια ασκούσε ιδιαίτερη έλξη σε χωριανούς, κοντοχωριανούς και επισκέπτες, που, όταν περνούσαν το κατώφλι της, έβρισκαν μια ατμόσφαιρα ανέγγιχτη από την ανταγωνιστική κακομοιρία και συνάμα βαθιά ανθρώπινη.

Δεν πρόκειται βέβαια, τώρα που

Στις 2 Αυγούστου έκλεισε το μοναστήρι της Ευαγγελίστριας στα Πάνω Σουδενά. Ο ιερομόναχος και ο προσκυνητής, άνθρωποι ξένοι, που είχαν έρθει από μακριά και το φρόντιζαν με πολλή αγάπη, έφυγαν, για να δώσουν πνοή σ' ένα άλλο μοναστήρι, στην καρδιά της Πίνδου. Δεν πρόλαβαν ούτε να μας χαιρετήσουν. Είχαν εντολή να παραδώσουν αμέσως τα κλειδιά και να φύγουν. Έφυγαν από το χωριό μας αθόρυβα, όπως ήρθαν κι όπως έζησαν κοντά μας.

Η πόρτα του μοναστηριού κλειδώθηκε, λίγες μέρες αφότου τέλειωσε η επισκευή της στέγης. Τα κελιά άδειασαν, τα καντήλια που φώτιζαν τις άγιες μορφές έβησαν και τα λουλούδια θα σβήσουν κι αυτά σιγά - σιγά. Κι η καμπάνα θα ακούγεται μόνο του Ευαγγελισμού.

Δεν ξέρουμε αν θα ξαναζωντανέψει το πνευματικό κάστρο που στέκεται μεγαλόπρεπο στο έμπα

Για την άναρχη δόμηση ΚΑΤΩ ΤΑ ΧΕΡΙΑ ΑΠΟ ΤΟ ΖΑΓΟΡΙ

στυχώς έχει ως βακτηρία την ξεφτισμένη σύγχρονη Κουλτούρα ορισμένων.

Συγχαίρω τον κ. Βασίλη Τζιόβα που θεματολόγησε το άρθρο του «Άνοιξαν οι Κερκόπορτες» γιατί οι Κερκόπορτες υποδηλώνουν άλωση, την οποία φοβάμαι πως δεν θα αποφύγουμε. Εκτός κι αν οι δήμοι του Ζαγορίου συμπτύξουν τις δυνάμεις τους σε μια κοινή πορεία. Σήμερα δεν χρειαζόμαστε οικοδομές αλλά περιβάλλον, φύση αγνή. Οι υπάρχοντες συνοικισμοί σε μεγάλο τους ποσοστό συνίστανται από ερείπια, και μεις φεύγουμε πιο πέρα; Εδώ οι δήμοι πρέπει να είναι αμειλίκτοι, θα τους δικαιώσουν οι ερχόμενες γενιές, γιατί η φύση δεν μας ανήκει αλλά την δανειστήκαμε απ' τους αγέννητους. Αν θέλετε παραδείγματα καταστροφι-

βάσεις είναι καταστροφικές για το περιβάλλον και ειδικότερα το δικό μας Ζαγορίσιο περιβάλλον που είναι το μοναδικό στην Πατρίδα μας και το λιγυρεύονται οι έχοντες τα χρήματα ή τους τρόπους. Ο μεγάλος πολιτικός της Ινδίας Γκάντι είχε δηλώσει πως «η γη μπορεί να καλύψει όλες τις ανάγκες όλων των ανθρώπων, την απληστία όμως όχι».

Διαβάζοντας το άρθρο στην εφημερίδα μας για την άναρχη δόμηση στο Ζαγόρι, σκέφτηκα τι αγώνας απαιτείται και αν υπάρχουν εθελοντές ώστε να απωθήσουμε αυτή την απληστία που δυ-

κώς εικόνας, επισκεφθείτε το συνοικισμό Καβαλαρίου. Δεν του έφθασε η διπλή Καταστροφή από το κάψιμο των Γερμανών κατά την οποία χάσαμε 61 περίπου πέτρινες οικοδομές και τα αρχοντικά του, είχαμε και τη βάρβαρη ασέλγεια πάνω στη φύση και δυστυχώς με τις ευλογίες του Δασαρχείου.

Συγκεκριμένα χτυπήθηκαν κατάστηθα χωρίς διάκριση τα πιο κεντρικά δάση με πολλαπλές χαράξεις, αλλού περιττές, αλλού σκόπιμες διά την κοπή των ξύλων της διάνοιξης, χωρίς σκέψη, χωρίς έλεος. Άντε να επανορθώσει κάποιος τέτοιες φυσικές καταστροφές. Όσον αφορά το χτίσιμο εκτός οικισμών πάλι αποτελούμε παράδειγμα. Ερχόμενοι από Ιωάννινα ριζίτε μια ματιά στην περιοχή μας. Αν σας αρέσει πράττετε ομοίως. Σύμφωνα με το σοφό Σωκράτη, για

ότι κάνουμε θα μετανιώσουμε. Γι' αυτά τα λάθη όμως θα θρηνηθούν πολλοί.

Δέστε πίσω τα χέρια σας, συνιστούν οι οφθαλμίατροι, όταν μολυνθούν τα μάτια σας, είναι ο καλύτερος τρόπος να τα προστατέψετε, Αν το Ζαγόρι σήμερα καυχείται για την αυθεντική του φύση, δεν θα το κάνει όμως και αύριο, γιατί θέλουμε να εγκαθιστούμε το ορμητήριο μας στην καρδιά του Πρασίνου, παρ' ότι σε μια ώρα το αυτοκίνητό μας περνά απ' την μαύρη του Ζαγορίου στην άλλη.

Καλώ τους δήμους να προβούν από κοινού σ' όλες τις δυνατές λύσεις αποφάσεων, αλλά και τροποποιήσεις παλαιότερων νομοθετήσεων, επικαλούμενοι το ιδιάζον της περιοχής και να γνωρίζουν πως οι περισσότεροι Ζαγορίσιοι θα είναι μαζί τους. Σίγουρα όμως θα κερδίσουν όλους τους νέους.

ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΘΑΝΟΣ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΣ

Ο Δήμος Ανατολικού Ζαγορίου για την εκτός σχεδίου δόμηση στο Ζαγόρι

Το Δημοτικό Συμβούλιο του Δήμου Ανατολικού Ζαγορίου, στη συνεδρίαση του, στις 25/8/2004, συζήτησε το θέμα της εκτός σχεδίου δόμησης στην περιοχή του Ζαγορίου και ομόφωνα αποφάσισε τα εξής:

Η περιοχή του Δήμου Ανατολικού Ζαγορίου υπάγονται εξολοκλήρου στη Β' ζώνη του Διατάγματος Ζαγορίου και μέχρι σήμερα δεν έχουν δημιουργηθεί προβλήματα με την εκτός σχεδίου δόμηση των οικισμών. Οι οικισμοί στο σύνολο τους καταστράφηκαν από τους Γερμανούς την περίοδο της Κατοχής και έχασαν τα περισσότερα από τα αρχιτε-

κτονικά τους χαρακτηριστικά,

Δεν συμφωνούμε με τις απόψεις της Δημοτικής Πρωτοβουλίας Κατοίκων και Φίλων του Ζαγορίου, που ζητούν την άμεση αναστολή της έκδοσης οικοδομικών αδειών στις εκτός σχεδίου περιοχές του Ζαγορίου, με σκοπό την πλήρη απαγόρευση έκδοσης στο μέλλον τέτοιων οικοδομικών αδειών εκτός των οικισμών. Σημειώνουμε ότι στην πρωτοβουλία αυτή δεν συμμετέχουν κάτοικοι της περιοχής του Ανατολικού Ζαγορίου.

Ζητούμε πιστή εφαρμογή του Διατάγματος Ζαγορίου (Π.Δ. 19-9-1979 ΦΕΚ 615/

Δ/26/9/1979, όπως τροποποιήθηκε με το Π.Δ. 15/6/1995 ΦΕΚ 423/Δ/20-6-1005) για τη δόμηση εντός και εκτός σχεδίου οικισμών στο Ζαγόρι.

Επειδή το ζήτημα ξεκίνησε για τη δόμηση στη γεωργική περιοχή του κάμπου των Ασπραγγέλων, όπου έγινε αναδιανομή και υπάρχει οριοθέτηση της έκτασης, θεωρούμε ότι είναι θέμα του Δήμου Κεντρικού Ζαγορίου να ζητήσει, εάν το επιθυμεί, ειδική ρύθμιση για τη συγκεκριμένη περιοχή. Δεν συμφωνούμε όμως στην αλλαγή του ισχύοντος Διατάγματος για ολόκληρο το Ζαγόρι.

ΣΥΝΤΟΜΗ ΕΠΙΣΚΕΨΗ ΣΤΑ ΧΩΡΙΑ ΚΑΤΑΓΩΓΗΣ ΜΑΣ ΣΤΟ ΖΑΓΟΡΙ

Εγώ ο Γιάννης Τζίμας με τη σύζυγό μου Αναστασία, την Νίκη Πάλλα, φίλη μας από το Συκούριο, τον Γιάννη Ζώη και τον Γιάννη Χαραχούσιο από τα Φάρσαλα, ιδιοκτήτη και οδηγό του ταξί, ξεκίνησα με τον πρωτό της 17 Ιουλίου, ημέρα Σάββατο από τη Λάρισα με προορισμό τα χωριά μας Λάιστα-Ηλιοχώρι-Αρίστη.

Πρώτη μας στάση η πλατεία του Μετσόβου. Το Μέτσοβο τουριστικό κέντρο και πατρίδα πολλών ευεργετών μας αποζημίωσε με τη δροσιά του και την ομορφιά του. Το μεσημέρι επισκεφθήκαμε το πολεμικό μουσείο στο Καλιτάκι και σε λίγο φθάσαμε στην Αρίστη όπου και διαμείναμε σε καλό ξενοδοχείο. Επισκεφθήκαμε το απόγευμα το Πάπιγο, το ωραίο υπερτουριστικό αυτό χωριό. Ήταν η μέρα που είχαν συγκεντρωθεί οι ορειβάτες από τους Συλλόγους όλης της Ελλάδας και τα 500 και πλέον αυτοκίνητά τους ήταν παρκαρισμένα στους δρόμους, ενώ εκείνοι διανυκτέρευαν στο κατάφυγιο και άλλα σημεία του βουνού για να ανεβούν την Κυριακή στις κορφές της Άστρακας και της Γκα-

μήλας, γιορτάζοντας όπως κάθε χρόνο το γεγονός αυτό στις κορφές των βουνών της Ελλάδος στις 20 Ιουλίου. Ευχαριστούμε φίλους του Παπίγκου που μας φιλοξένησαν.

Το πρωί της Κυριακής 18/7 εκκλησιάστηκαμε στην κεντρική εκκλησία της Αρίστης και στη συνέχεια ξεκίνησαμε από τον καινούργιο ασφαλτοστρωμένο δρόμο για τη Λάιστα. Σταθήκαμε και είδαμε τον τύμβο της Γκραμπάλας στα σύνορα Αρίστης-Ελαφοτόπου και περάσαμε δίπλα από τα χωριά, Ελαφότοπος, Κάτω Πεδινά, Άνω Πεδινά και φθάσαμε στη Βίτσα, όπου βρεθήκαμε στο θέαμα των μεγάλων και ωραίων οσπιτών. Περάσαμε δίπλα από το Δίλοφο, τους Κήπους, το Κουκούλι, το Καπέσοβο, αγναντέψαμε τη σκάλα του Βραδέτου και επισκεφθήκαμε το Τσεπέλοβο, έδρα του Δήμου Τύμφης. Ευχαριστούμε τον ιερέα του Τσεπελόβου που μας άνοιξε την ωραία εκκλησία κοντά στην πλατεία και επίσης τους υπαλλήλους του Δήμου που μας προσέφεραν τον καφέ.

Διασχίσαμε το Σκαμνέλι και τον Γυφτόκαμπο. Επισκεφθήκαμε το

Ηλιοχώρι, χωριό του Γιάννη Χαραχούκου και το μεσημέρι είμασταν στη Λάιστα, το δικό μου χωριό. Στην πλατεία είδαμε πρώτον τον ιερέα μας τον Παπα-Θόδωρο μας, που μας υποδέχτηκε με χαρά, ενώ το απόγευμα επισκεφθήκαμε τον αδελφό μου Θανάση και τη σύζυγό του Μαρία, την εκκλησία Αγίου Ευσταθίου. Η συγκίνησή μου ήταν πολύ μεγάλη από το αδελφικό αυτό αντίκρισμα. Μας προσέφεραν γλυκά. Είδαμε και άλλους χωριανούς και συνομιλήσαμε μαζί τους, ενώ την ίδια μέρα ήρθε και ο Γιάννης Κουγκούλης, καθηγητής της Θεολογικής Σχολής Θεσσαλονίκης ενώ ο Γιάννης Βαρτζόπουλος ήταν εκεί και αναχώρησε με τη σύζυγό του την επομένη για την Κα-

στορία. Ο Γιάννης ανέλαβε την βρύση Νάρθηκα. Χαρήκαμε που είδαμε τα μηχανήματα και τους ανθρώπους που εργάζονται για να διαπλατυθούν και να ασφαλτοστρωθούν τα 9 χιλιόμετρα ως το επόμενο καλοκαίρι.

Όλη μας η συντροφιά, ευχαριστούν πάρα πολύ τον ιδιοκτήτη του Ξενοδοχείου «ΤΟ ΡΟΜΠΟΛΟ» καθώς επίσης την κα Νίκη Βέη και τον σύζυγό της Λεωνίδα για την άριστη παροχή όλων των υπηρεσιών και περιποιήσεών τους.

Επιστρέψαμε στη Λάρισα στις 19 Ιουλίου, εκτός από τον Γιάννη Ζώη που είναι ακόμη στην Αρίστη.

Γιάννης Τζίμας - Λάρισα

Οφειλόμενη συμπλήρωση

Στο προηγούμενο τεύχος του Περιοδικού μας δημοσιεύσαμε το άρθρο «ΑΝΑΔΑΣΜΟΣ: ΕΝΑ ΑΝΑΞΙΟΠΟΙΗΤΟ ΕΡΓΑΛΕΙΟ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ ΓΗΣ» του Γιώργου Μ. Βρατζιούλη, στο οποίο από παραδρομή παραλείφθηκε η ιδιότητά του, η οποία είναι: **Αγρονόμος Τοπογράφος Μηχανικός, Διδάκτωρ του Πανεπιστημίου Βόννης και μέλος του Συλλόγου Προστασίας Ηπειρωτικής Φύσης.**

Το Μνημειακό Λεύκωμα της Ριζαρείου

«ΖΑΓΟΡΙΣΙΩΝ ΒΙΟΣ»

Συνεχίζεται ο απόηχος της επιτυχίας

μεγάλης ευαισθησίας και υψηλής αισθητικής πνευματικός άνθρωπος που έδωσε νέα πνοή στον περιοδικό τύπο της χώρας μας. Κανένας δεν ξεχνάει τα «σχεδιάσματά του» στην Ελευθεροτυπία», την πρώτη και ανεπανάληπτη περίοδο της SYMBOL του «Επενδυτή», τα πρώτα ένθετα «Κ» στην Κυριακάτικη «Καθημερινή» (που δυστυχώς αργότερα άλλαξαν μορφή) καθώς και τις προσωπικές του εκδόσεις.

Οι Ζαγορίσιοι ευχαριστούν από καρδιάς τον εκλεκτό διανοούμενο και καινούργιο φίλο της περιοχής τους (που, όμως εξομολογήθηκε στον άγνωστό του «μέχρι χθες» Άγγελο Κίτσο, δάκρυζε επί δύο συ-

νεχή βράδια απορροφημένος από την ασπρόμαυρη οπτική πανδαισία του «Ζαγορισίω Βίος») και εκτιμούν ιδιαίτερα την βαρύνουσα κρίση του.

Το κείμενο του Στάθη Τσαγκαρουσιάνου έχει ως εξής:
«Ζαγορισίω βίος

Ο τρόπος μιας ζωής που εξυφάνθηκε στα υγρά δάση του Αώου, και μετά δυνάμωσε από τον εμπορικό, κομποπολιτικό αέρα στο Βουκουρέστι, στην Πόλη και την Αμερική, υπάρχει σε ένα λεύκωμα μεγάλου μόχθου και αξίας, που βγήκε από το Ριζάρειο Ίδρυμα: το «Ζαγορισίω βίος».

Καμιά περιττή λογιούνη. Μόνο

συγκινημένο αίσθημα και ντοκουμέντα. Φωτογραφίες μιας μοναδικής πάστας ανθρώπων που έζησε στέρεα, βαθιά και αλλιώς την περιπέτεια του Ελληνισμού, που ήξερε να γλεντάει το σμίξιμο και να θρηνεί το χωρισμό —να μεγαλουργεί στις πόλεις και να στέκεται κάτω απ' τα δέντρα του χωριού του την Κυριακή, με ανάκτημα ισάξιο των δέντρων.

Δεν είναι νοσταλγία αυτό που αναδίδεται. Βλέποντας αυτές τις ολοπρόσωπες υπάρξεις να πίνουν, να χορεύουν, να γέρνουν πάνω από ένα φέρετρο, να αγκαλιάζουν το ξενιτεμένο τους παιδί (που γκρίζαρε και πάλι φεύγει), γεμάτες μάτις, χέρια, στόματα και μέλη εκφραστικά!, διψάς να ξαναδείς κανονικούς ανθρώπους γύρω σου και όχι ετούτο τον κόσμο του ακκισμού του σου μιλάει εγγαστρίμυθα και ζει και ψευτοζει, χαχανίζοντας αδιακρίτως...»

Σχόλια του Τύπου για το πρωτότυπο Λεύκωμα της Ριζαρείου «ΕΛΛΑΔΑ 1896-1906»

... Και μία νέα καινοτομία: κάθε λεύκωμα θα συνοδεύεται τώρα από ειδικούς φακούς για τρισδιάστατη θέασή του

Όταν θα κυκλοφορήσει αυτό το φύλλο της εφημερίδας μας, όσοι έχουν προμηθευτεί το θαυμάσιο δίγλωσσο λεύκωμα «Ελλάδα 1896-1906, Εικόνες από στερεοσκοπικές φωτογραφίες» θα μπορούν, μέσω ειδικών φακών, που έχουν έρθει από την Αμερική και διατίθενται στο Ριζάρειο Εκθεσιακό Κέντρο Μονοδενδρίου, να απολαμβάνουν το φωτογραφικό περιεχόμενο του βιβλίου στερεοσκοπικά, δηλαδή τρισδιάστατα. Οι φακοί αυτοί θα συνοδεύουν κάθε αντίτυπο του λευκώματος και αυτό θα αποτελέσει μία μοναδική εκδοτική πρωτοτυπία που θα ενθουσιάσει μικρούς και μεγάλους και που αξίζει να πλαισιώσει κάθε βιβλιοθήκη.

Υπενθυμίζουμε στους αναγνώστες ότι το Ριζάρειο Ίδρυμα, συνεχίζοντας την επιτυχή προσπάθεια για την συντήρηση και διάδοση της ιστορικής μνήμης μας, τίμησε τριπλά εφέτος το καλοκαίρι με το δικό του τρόπο επ' ευκαιρία και των Ολυμπιακών Αγώνων την περίοδο 1896-1906, δηλαδή το διάστημα ανάμεσα στην πρώτη Ολυμπιάδα των Αθηνών και την λεγόμενη Παρολυμπιάδα του 1906: με την έκδοση του καλαίσθητου και πρωτότυπου λευκώματος «Ελλάδα 1896-1906, Εικόνες από στερεοσκοπικές φωτογραφίες», με την οργάνωση της μεγάλης ομότιτλης φωτογραφικής Έκθεσης στο Ριζάρειο Εκθεσιακό κέντρο Μονοδενδρίου και με την κυκλοφορία μιας σειράς 10 σχετικών καλλιτεχνικών αφισών συλλεκτικής αξίας.

Στην Έκθεση του Μονοδενδρίου πυκνώνουν όλο και περισσότερο καθημερινά οι φθινοπωρινοί επισκέπτες της, που μέχρι τώρα ξεπέρασαν τον αριθμό των 4000. Τα σχόλια των πιο εκδηλωτικών επισκεπτών στο «Βιβλίο Εντυπώσεων» του Ριζαρείου Εκθεσιακού Κέντρου Μονοδενδρίου μαρτυρούν κατά τον καλύτερο τρόπο την μοναδικότητα και την ποιότητα της Έκθεσης.

Από την άλλη μεριά, ως προς το λεύκωμα, παρά το βάρος που έριξαν οι Αθηναϊκές Εφημερίδες στην προβολή και τα γεγονότα των Ολυμπιακών Αγώνων, οι πιο έγκριτες από αυτές αφιέρωσαν ολοσέλιδα εγκωμιαστικά κείμενα στην έκδοση «Ελλάδα 1896-1906...»

Συγκεκριμένα, το «Κ» της Κυριακάτικης «Κα-

θημερινής» (22/8/2004) κατατάσσει το λεύκωμα του Ριζαρείου Ίδρυματος μεταξύ των πρώτων ανάμεσα στην εφετινή «Ολυμπιάδα των Εκδόσεων», δηλαδή εκείνων των εκδόσεων, οι οποίες κατά την κρίση της εφημερίδας δεν είναι απλά φωτογραφικά λευκώματα, αλλά κρύβουν πίσω τους δουλειά και δίνουν στον αναγνώστη πληροφορίες και γνώση.

Αξιοσημείωτο όντως είναι και το ολοσέλιδο κείμενο στο «**ΒΗΜΑ ΤΗΣ ΚΥΡΙΑΚΗΣ**» της 15ης Αυγούστου της **Χαράς Κιοσέ**. Γράφει εκεί μεταξύ των άλλων η γνωστή κριτικός: «**Το καλαίσθητο λεύκωμα του Ριζαρείου Ίδρυματος** με τις στερεοσκοπικές φωτογραφίες που τραβήχτηκαν πριν από έναν και περισσότερο αιώνα δίνει την αίσθηση της συμμετοχής στα μνημεία και το τοπίο με τις εντυπωσιακές λεπτομέρειες που καταγράφονται στην κάθε φωτογραφική σύνθεση όπου, σχεδόν πάντα, σε κάθε φωτογραφία υπάρχει σε πρώτο πλάνο μια ανθρώπινη φιγούρα, ένας τσολιός, μια αγρότισσα με τη μαντίλα και τη ρόκα της, ένα βοσκό με τα πρόβατά του, ένας πισσιρικάς ντυμένος με τα ναυτικά της εποχής. Ανθρώπινες τους φωτογράφους για να δοθεί η κλίμακα, να τονιστεί η αντίθεση ανάμεσα στο χθες και το σήμερα, να αποδοθεί η παράδοση για τους ξένους εκείνης της εποχής πραγματικότητα της Ελλάδας, στο γύρισμα του 19ου προς τον 20ό αιώνα. Είναι φωτογραφικές συνθέσεις μέσα από τις οποίες, σε πρώτο πλάνο, αναδύεται ένα σχόλιο περί περασμένων μεγαλείων και τρέχουσας ένδειας, ενώ εντυπωσιακή καθαρότητα για τις τεχνικές δυνατότητες της εποχής διαγράφεται στο βάθος ο φυσικός περίγυρος του κάθε μνημείου και του κάθε θέματος».

Εξίσου επαινετική επίσης είναι η εκτεταμένη κριτική σχολίαση της **Χαρίκλειας Δημακοπούλου στο φύλλο της ΕΣΤΙΑΣ** της 14ης Αυγούστου: «**Το Ίδρυμα της Ριζαρείου Σχολής** με την χορηγία του Ίδρυματος «Σταύρος Σ. Νιάρχος» προέβη σε μια ακόμη λαμπρή έκδοση αυτογνωσίας υπό τον τίτλο: «**Ελλάδα 1896-1906** (σελ. 120, ευρώ 35). Πρόκειται για ένα κομψό λεύκωμα που συγκεντρώνει και παρουσιάζει με τελειότητα τεχνικής

αναπαραγωγής, οφειλόμενη στην εταιρεία **Αρείον Photos**, μια ομάδα φωτογραφιών από την Ελλάδα της εποχής των Α' Ολυμπιακών Αγώνων και της Μεσοολυμπιάδος του 1906. Η επιμέλεια οφείλεται στους κ.κ. Γιάννη Δήμου και Άγγελο Κίτσο, που εφρόντισαν την προσπάθεια με μεγάλη αγάπη αλλά και τις κατάλληλες γνώσεις...»

Οι φωτογραφίες σε αυτό το ωραίο λεύκωμα είναι στερεοσκοπικές. Σχεδόν σε όλες τους στο πρώτο πλάνο ευρίσκονται ανθρώπινες μορφές, επιλεγμένες από τον καλλιτέχνη φωτογράφο για να προσδώσουν άμεσα και εύληπτα την ιδέα της κλίμακας και των αποστάσεων στην εικόνα... Από τις συγκλονιστικότερες εικόνες του τόμου είναι εκείνη του αγρότη που διασχίζει την Γέφυρα του Ισθμού με τα μογαλάκια του, ενώ το εντυπωσιακό τεχνικό έργο που λίγο διάστημα ενωρίτερα είχε ολοκληρωθεί προκαλεί το δέος και στον σημερινό «μπλαζέ» θεατή.

Τέλος, θα πρέπει να γίνει ιδιαίτερα μνεία μιας φωτογραφίας από τα Μετέωρα του 1897 που δείχνει ένα στιγμιότυπο από τον Πόλεμο και την συνδρομή στην Ελληνική απελευθερωτική προσπάθεια για την βρειότερη Ελλάδα. Δεν απέχει πολύ από πίνακα του Άρου Σέφερ για την Ελληνική Επανάσταση. Με μόνη διαφορά ότι η φωτογραφία εικονίζει μια πραγματικότητα, ενώ οι ζωγραφικές συνθέσεις του Σέφερ την δεκαετία του 1820 εικόνιζαν κλασικά πρότυπα ζωγραφικής συνθέσεως».

Με ανάλογα πολύσηπτα σχόλια υποδέχθηκαν την ωραία έκδοση της Ριζαρείου ο Νίκος Βατόπουλος στην «**ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ**» της 4ης Αυγούστου και η **Μάνια Στάικου** στον «**ΚΟΣΜΟ ΤΟΥ ΕΠΕΝΔΥΤΗ**» της 29ης Αυγούστου. Και έπεται συνέχεια.....

Να σημειώσουμε τέλος για τους αναγνώστες μας ότι η Έκθεση «Ελλάδα 1896-1906» στο Ριζάρειο Εκθεσιακό Κέντρο Μονοδενδρίου θα διαρκέσει μέχρι και τις γιορτές των Χριστουγέννων. Εκεί κανείς θα μπορεί να προμηθευτεί και το λεύκωμα μαζί με τους φακούς με τους οποίους «διαβάζεται» τρισδιάστατα το περιεχόμενο του ωραίου βιβλίου.

ΡΙΖΑΡΕΙΟ ΔΗΜ. ΣΧΟΛΕΙΟ ΜΟΝΟΔΕΝΔΡΙΟΥ 2003-2004

Σε προηγούμενο φύλλο της εφημερίδας έγινε ένας μικρός απολογισμός των δραστηριοτήτων του Σχολείου μας που είχε ως κύριο θέμα τη θεατρική παράσταση που ανέβασε ο θίασος του Σχολείου μας τη σχολική χρονιά που πέρασε. Προφανώς ο δαίμονας του τυπογραφείου παρέλειψε πολλά γράμματα δημιουργώντας έτσι μερικά μικρά λαθάκια ορθογραφικά, αλλά το κυριότερο (επειδή το άρθρο στηρίχτηκε στην ομιλία του Δ/ντή κατά την τελευταία παράσταση στο Μονοδένδρι) δε γράφτηκε πουθενά ο τίτλος του έργου ούτε και οι συντελεστές του.

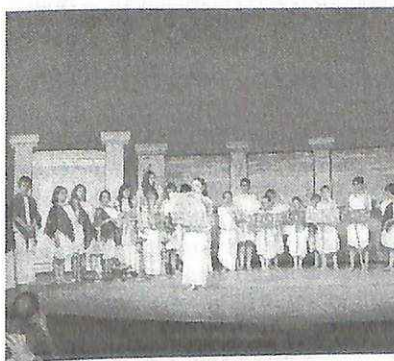
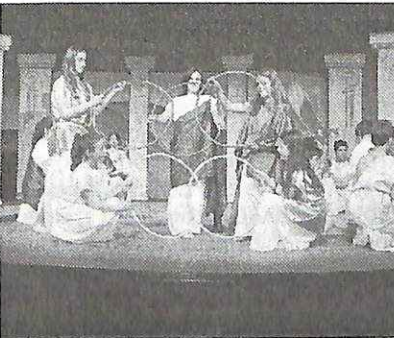
Έτσι με αυτή την ευκαιρία τη δημοσίευση του τίτλου και της υπόθεσης του έργου θα γίνει μία συνοπτική παρουσίαση των πιο σημαντικών δραστηριοτήτων του Ριζαρείου Δημοτικού Σχολείου Μονοδενδρίου κατά το σχολικό έτος 2003-04.

«Ο ΟΛΥΜΠΟΝΙΚΗΣ ΠΟΥ ΕΒΛΕΠΕ ΤΑ ΨΑΡΙΑ ΝΑ ΠΕΡΝΟΥΝ»

Θεατρική παράσταση βασισμένη στο ομώνυμο διήγημα του Φ. Μανδηλαρά για μια αληθινή ιστορία του

5ου αι. π.χ. με ήρωα το Θεαγένη απ' τη Θάσο, σε θεατρική διασκευή του Νίκου Σφαιρόπουλου. Το σενάριο και η σκηνοθεσία έγιναν από τον Ν. Σφαιρόπουλο, τα σκηνικά από το Γιάννη Γιώτη και τα κοστούμια από τη Σοφία Θεοδωράκη. Η μουσική

ΘΕΑΤΡΙΚΕΣ ΠΑΡΑΣΤΑΣΕΙΣ ΑΠΟ ΤΟ ΘΙΑΣΟ ΔΗΜ. ΣΧ. ΜΟΝΟΔΕΝΔΡΙΟΥ 2003-04

των τραγουδιών γράφτηκε από το Σπύρο Δογορήτη και τη διδασκαλία των τραγουδιών επιμελήθηκε η Τατιάνα Μπενέκου. Η διδασκαλία κίνησης και χορού έγινε από τη χορογράφο Έλενα Ανδρέαδη.

Οι παραστάσεις που δόθηκαν και σημείωσαν μεγάλη επιτυχία: Αθήνα: Θέατρο Τζένη Καρέζη Δευτέρα 15/3/2004 9 μ.μ

Ιωάννινα: Θέατρο Καμπέριο Δευτέρα 7/6/2004 9 μ.μ

Κόνιτσα: Συνεδριακό Κέντρο Τρίτη 8/6/2004 (δύο παραστάσεις 7μ.μ & 8.30μ.μ)

Μονοδένδρι: Υπαιθριο θέατρο Τετάρτη 9/6/2004 9 μ.μ

ΧΟΡΗΓΟΙ: ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΟΛΥΜΠΙΑΚΩΝ ΠΑΙΔΕΙΑ – ΔΗΠΕΘΕ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ – ΔΗΜΟΣ ΚΕΝΤΡΙΚΟΥ ΖΑΓΟΡΙΟΥ

ΣΥΝΑΝΤΗΣΗ ΕΘΝΙΚΟΥ ΔΙΚΤΥΟΥ «ΠΑΡΑΔΟΣΙΑΚΟΙ ΟΙΚΙΣΜΟΙ ΚΑΙ ΦΥΣΗ» ΚΟΝΙΤΣΑ 24-25 ΑΠΡΙΛΙΟΥ 2004

Η συνάντηση – διημερίδα έγινε στα πλαίσια του Εθνικού Δικτύου «Παραδοσιακοί οικισμοί και φύση»

που συντονίζει το Κέντρο Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης (Κ.Π.Ε) Κόνιτσα

ντισας με τη συνεργασία των Κ.Π.Ε. Μακρινίτσας, Αρναίας, Καστοριάς, Νάουσας, Σουφλίου και Μουζακίου, στην Κόνιτσα και συμμετείχαν εκτός του δικού μας σχολείου τα σχολεία, με τις Περιβαλλοντικές ομάδες τους: Δημοτικό Θιναλίων Κέρκυρας, 3ο και 22ο Δημοτικό Ιωαννίνων, 2ο Δημοτικό Άρτας και το 1^ο ΤΕΕ Ιωαννίνων. Επίσης ήταν και όλοι οι εκπρόσωποι των παραπάνω Κ.Π.Ε.

Τα πεδία που μελετήθηκαν από το Σχολείο μας ήταν:

- α) Αρχιτεκτονική των Ζαγορίσιων αρχοντικών (υλικά κατασκευής, εσωτερική και εξωτερική διαμόρφωση), β) Χλωρίδα και πανίδα της περιοχής και γ) Κοινωνιολογική γεωγραφική και πολιτισμική αξία γενικότερα του Ζαγορίου.

Το φωτογραφικό υλικό και οι πληροφορίες που συγκεντρώθηκαν από τους μαθητές με τη βοήθεια των

δασκάλων τους (Ιωάννη Ναπ. Βασδέκη, Παναγιώτη Βράκα και Ράππη Δημητρίου) παρουσιάστηκαν ανάφλυφα, παράλληλα με ένα μικρό θεατρικό σκετς (του Ν. Σφαιρόπουλου) όπου προβλήθηκαν παραστατικότητα τα σημερινά προβλήματα των χωριών μας. Όλη η εργασία τους παρουσιάστηκε στο Κ.Π.Ε. Κόνιτσα στις 24-25 Απριλίου 2004 από τους μαθητές, αποκομίζοντας τα κολακευτικότερα σχόλια από όλους τους παρευρισκόμενους στη Διημερίδα για το Δίκτυο «Παραδοσιακοί οικισμοί και φύση», από την ιστοσελίδα του www.oikismoι-phisι.net.gr

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΑΓΩΓΗΣ ΥΓΕΙΑΣ «ΚΥΚΛΟΦΟΡΙΑΚΗ ΑΓΩΓΗ – ΤΡΟΧΑΙΑ ΑΤΥΧΗΜΑΤΑ»

Το πρόγραμμα με θέμα: «Κυκλοφοριακή αγωγή – Τροχαία ατυχήματα» υλοποιήθηκε στο σχολείο μας κατά τη σχολική χρονιά 2003 – 04. Οι μαθητές είχαν τη δυνατότητα να προσεγγίσουν υγιείς και μη συμπε-

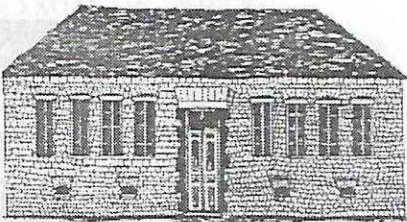
«ΚΥΚΛΟΦΟΡΙΑΚΗ ΑΓΩΓΗ» ΔΗΜ. ΣΧ. ΜΟΝΟΔΕΝΔΡΙΟΥ 4-5-2004

ριφορές κυκλοφοριακής αγωγής, να συνεργαστούν μεταξύ τους και με τους δασκάλους τους, να καταγράψουν παραβατικές συμπεριφορές οδηγών και πεζών (απεικονίζοντας με ζωγραφίες) και να κατανοήσουν την αξία της πρόληψης των τροχαίων ατυχημάτων.

Όλα αυτά επιτεύχθηκαν από την επίσκεψη στο Σχολείο μας του Υπευθύνου Αγωγής Υγείας Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης Ιωαννίνων κ. Δημ. Τσώλη όπου διδάξε το μάθημα της κυκλοφοριακής Αγωγής αλλά και με τις επισκέψεις του Σχολείου μας στο Κέντρο Τεχνικού Ελέγχου Οχημάτων (ΚΤΕΟ), στην Οδική Βοήθεια (Express Service), στην αντιπροσωπεία αυτοκινήτων Peugeot και στο πάρκο Κυκλοφοριακής Αγω-

«ΚΥΚΛΟΦΟΡΙΑΚΗ ΑΓΩΓΗ» ΚΤΕΟ 1/6/2004

γής στα Ιωάννινα. Δόθηκε η δυνατότητα στους μαθητές να δουν από κοντά «το αυτοκίνητο» τους ελέγχους πρόληψης ατυχημάτων, το σωστό τρόπο οδικής συμπεριφοράς και να αξιοποιήσουν τις πληροφορίες συνειδητοποιώντας τους κινδύνους από τα αυτοκίνητα που απειλούν τη ζωή τους. Συμπερασματικά ήταν μια θετική εμπειρία για τους μαθητές και πιστεύουμε πως θα τους βοηθήσει να υιοθετήσουν υγιή στάση απέναντι στην κυκλοφοριακή αγωγή.

ΧΟΡΗΓΟΙ: ΥΠΕΠΘ, ΕΠΕΑΚ 2, ΕΘΝΙΚΟ ΙΔΡΥΜΑ ΝΕΟΤΗΤΑΣ

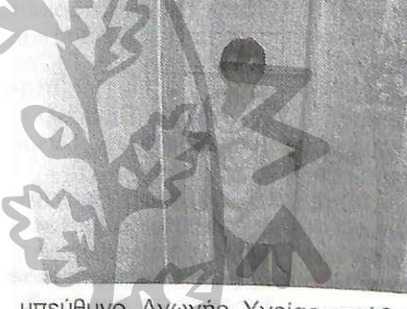
ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΑΓΩΓΗΣ ΥΓΕΙΑΣ «ΥΓΙΕΙΝΗ ΣΩΜΑΤΟΣ – ΣΤΟΜΑΤΟΣ»

Η υλοποίηση του προγράμματος ξεκίνησε από το φθινόπωρο με την επίσκεψη στο σχολείο μας κλιμακίου ιατρών από το Νοσοκομείο Ιωαννίνων που εξέτασε όλους τους μαθητές, έγιναν οι κατάλληλοι εμβολιασμοί και διδάξαν – μίλησαν για την υγιεινή του σώματος και στόματος.

Ακολούθησε άλλο κλιμάκιο που

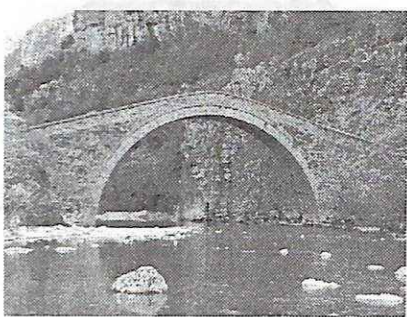

ασχολήθηκε με τη φθορίωση των δοντιών και τέλος οι δάσκαλοι του σχολείου σε συνεργασία με τον

υπεύθυνο Αγωγής Υγείας πρόβλεψαν στους μαθητές ότι υλικό υπήρχε σχετικό όπως βίντεο, έντυπο υλικό, αφίσες και βιβλία που επικεντρώνονταν κύρια στην πρόληψη και στη σωστή καθαριότητα του σώματος και του στόματος.

Πιστεύουμε πως τα παιδιά βοηθήθηκαν αποτελεσματικά ώστε να φροντίζουν σωστά τον εαυτό τους, έμαθαν πολλά για το σώμα και το στόμα τους, αντιλήφθηκαν τη σωστή πρόληψη υγείας και πήραν ακριβείς πληροφορίες για την παθολογία του σώματος και του στόματος. ΧΟΡΗΓΟΙ: ΥΠΕΠΘ, ΑΓΑΘΟΕΡΓΑ ΚΑΤΑΣΤΗΜΑΤΑ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ

Γεφύρι Μισίου
(Φωτ.Ιωάν.Ναπ.Βασδέκης)

ΗΜΕΡΙΔΑ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ «ΖΑΓΟΡΙ ΦΥΣΙΚΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ : ΤΑ ΠΟΤΑΜΙΑ ΤΟΥ ΤΟΠΟΥ ΜΑΣ» (ΒΟΪΔΟΜΑΤΗΣ – ΖΑΓΟΡΙΤΙΚΟΣ) ΜΟΝΟΔΕΝΔΡΙ 4 ΙΟΥΝΙΟΥ 2004

Στα πλαίσια του Περιβαλλοντικού προγράμματος «Τα ποτάμια του τόπου μας» που υλοποίησε το σχολείο μας πραγματοποιήθηκε ημερίδα με θέμα ΖΑΓΟΡΙ: ΦΥΣΙΚΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ «ΤΑ ΠΟΤΑΜΙΑ ΤΟΥ ΤΟΠΟΥ ΜΑΣ» (ΒΟΪΔΟΜΑΤΗΣ-ΖΑΓΟΡΙΤΙΚΟΣ), στην αίθουσα εκδηλώσεων του Ριζαρείου Ιδρύματος. Διοργανώθηκε από κοινού με το

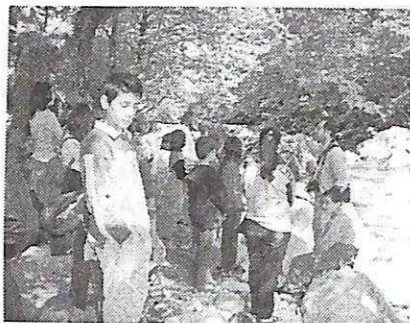
Σχολικό Σύμβουλο Β' Εκπ/κής Περιφέρειας Ιωαννίνων κ. Νίκο Κουτσό, τον Υπεύθυνο Περιβαλλοντικής Αθμίας Εκπ/σης Ιωαννίνων κ. Στέφανο Τσιάλο και το Ριζαρείο Δημοτικό Σχολείο Μονοδενδρίου με την ευθύνη των δασκάλων Ιωάννη Ναπ. Βασδέκη, Παναγιώτη Βράκα, Δημήτριο Ράπτη και Θεοφάνη Τσουμάνη.

Τίμησαν την εκδήλωση και χαιρέτησαν ο Δήμαρχος Κεντρικού Ζαγορίου κ. Γαβριήλ Παπαναστασίου, ο Περιφερειακός Δ/ντης Αθμίας και Βθμίας Εκπ/σης Ηπείρου κ. Γεώργιος Παπανικολάου και ο Προϊστάμενος Σχολικών Συμβούλων Αθμίας Εκπ/σης Ηπείρου κ. Γεώργιος Παπαλέξης.

Εισηγήσεις έκαναν ο Προϊστάμενος του Ριζαρείου Δημοτικού Σχολείου Μονοδενδρίου κ. Ιωάννης Ναπ. Βασδέκης «Τα ποτάμια του τόπου μας», ο Σχολικός Σύμβουλος Β' Περιφέρειας Ιωαννίνων κ. Νίκος Κουτσός «Η αναγκαιότητα της προστασίας της φυσικής μας κληρονομιάς», ο καθηγητής του Παιδαγωγικού Τμήματος Δημοτικής Εκπαίδευσης Πανεπιστημίου Ιωαννίνων κ. Μιχαήλ Καναβαβάκης «Η σχέση του ανθρώπου με το περιβάλλον από τη σκοπιά της Ορθοδοξίας», ο Υπεύθυνος προγράμματος W.W.F. για τη Βόρεια Πίνδο κ. Κώστας Τζιόβας «Υποστήριξη ερευνητικών δράσεων για τα υδάτινα συστήματα της Β. Πίνδου (Το παράδειγμα του Αώου)», ο Υπεύθυνος Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης Ιωαννίνων κ. Στέφα-

ΡΙΖΑΡΕΙΟ ΔΗΜ. ΣΧΟΛΕΙΟ ΜΟΝΟΔΕΝΔΡΙΟΥ

νος Τσιάλος «Μέθοδος Project και υλοποίηση ενός προγράμματος Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης», η Αναπληρώτρια Υπεύθυνη Κ.Π.Ε. Κόνιτσα κ. Αγγέλα Χατζηθανασίου «Το νερό, το ποτάμι» και τέλος τα παιδιά – οι μαθητές του Ριζαρείου Δημοτικού Σχολείου Μονοδενδρίου παρουσίασαν με γλαφυρότητα το Περιβαλλοντικό Πρόγραμμα «Τα ποτάμια του τόπου μας» (Βοιδομάτης – Ζαγοριτικός) όπως αυτά το βίωσαν και το αποτύπωσαν μέσα

Πηγές Βοιδομάτη 25-5-2004

από τις τρεις επισκέψεις που πραγματοποιήθηκαν (δύο στο Βοιδομάτη και μία στο Ζαγορίτικο) με παράλληλη διδασκαλία πάνω στο αντικείμενο από την κ. Αγγέλα Χατζηθανασίου (Κ.Π.Ε Κόνιτσα) και από τον κ. Κώστα Τζιόβα (WWF Ελλάς).

Ακολούθησε συζήτηση και εξαγωγή συμπερασμάτων όπου όλοι κατέληξαν ότι η ευαισθητοποίηση των μαθητών σε θέματα περιβάλλοντος είναι απαραίτητη να γίνεται από πολύ μικρή ηλικία ώστε να διαφυλάξουμε την περιουσία του τόπου μας που δεν είναι άλλη από αυτό το υπέροχο φυσικό και δομημένο περιβάλλον που κληρονομήσαμε και πρέπει να διαφυλάξουμε ως κόρη των οφθαλμών μας.

Επειτα έγινε περιήγηση όλων των παρευρισκομένων στην ημερίδα

Ημερίδα Περιβ. Εκπ/σης, Μονοδενδρίου 4-6-2004

δα στα αξιοθέατα του χωριού καταλήγοντας στο Μοναστήρι της Αγίας Παρασκευής θαυμάζοντας από ψηλά την πανέμορφη χαράδρα του Βίκου.

Η εκδήλωση συνεχίστηκε με μια υπέροχη δεξίωση που παρατέθηκε σ' όλους τους συμμετέχοντες και έκλεισε φυσικά με τα παραδοσιακά τραγούδια της τάβλα που τραγουδήσαμε όλοι μας όπως πολύ καλά γνωρίζουμε όλοι οι Ηπειρώτες και πόσο μάλλον εμείς οι Ζαγοριτικοί.

ΧΟΡΗΓΟΙ: ΥΠΕΠΘ, ΕΠΕΑΚ 2, ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΑΙΓΑΙΟΥ, ΑΓΑΘΟΕΡΓΑ ΚΑΤΑΣΤΗΜΑΤΑ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ

Σωκράτης /Comenius 1 ΕΥΡΩΠΑΙΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ: «Περιβάλλον και οι επιδράσεις του στην καθημερινή ζωή των παιδιών στην επαρχία τεσσάρων Ευρωπαϊκών χωρών»

Διάρκεια: 3 έτη 2001-2004 Συμμετείχαν : α. ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΣΧΟΛΕΙΟ ΜΟΝΟΔΕΝΔΡΙΟΥ ΕΛΛΑΣ (συντονιστής) β. TUOVILAN ALA –ASTE ΦΙΛΑΝΔΙΑ γ. ANDATZA AUZO ESKOLA (ΧΩΡΑ ΒΑΣΚΩΝ) ΙΣΠΑΝΙΑ δ. BROADFORD SKYE PRIMARY SCHOOL ΣΚΩΤΙΑ

Ολοκληρώθηκε με μεγάλη επιτυχία το Ευρωπαϊκό Πρόγραμμα «Περιβάλλον και οι επιδράσεις του στην καθημερινή ζωή των παιδιών στην επαρχία τεσσάρων Ευρωπαϊκών χωρών» στα πλαίσια του Σωκράτης /Comenius 1 όπου συμμετείχαν τέσσερα (4) σχολεία της Ευρωπαϊκής Ένωσης με συντονιστή το Σχολείο μας. Τα εταιρικά σχολεία ήταν : Tuovilan Ala-aste Φιλανδίας, Andatza Auzo Eskola Ισπανίας και Broadford Primary School Σκωτίας.

Η συνεργασία μεταξύ όλων μας

ΙΣΠΑΝΙΑ ΣΑΝ ΣΕΜΠΑΣΤΙΑΝ

υπήρξε άψογη και τα θέματα που κύρια ασχοληθήκαμε ήταν Πολιτισμός – Περιβάλλον – Οικολογία – Πολιτιστική και Αρχιτεκτονική Κληρονομιά. Ανταλλάχθηκαν πολλές επισκέψεις μεταξύ εκπαιδευτικών και μαθητών για την καλύτερη επίτευξη των στόχων του προγράμματος.

Οι μαθητές του κάθε εταιρικού σχολείου συνέταξαν προσωπικά ημερολόγια όπου κατέγραψαν τις συνθήσεις τους με κείμενα και φω-

TUOVILAN ΦΙΛΑΝΔΙΑ (ΒΑΑΣΑ)

τογραφίες και τα αντάλλαξαν με τους άλλους εταίρους, σε έντυπη μορφή και σε CD-ROM. Ανταλλάχθηκαν σημεία των κρατών μας που τοποθετήθηκαν σ' όλα τα σχολεία. Κατασκευάστηκε DVD παρουσίαση του κάθε σχολικού χώρου από τους μαθητές.

Δημιουργήθηκε Ευρωλεξικό (EURO DICTIONARY) σε 4 γλώσσες. Κάθε 10 μέρες με e-mail στέλνονταν οι κλιματολογικές συνθήκες που επικρατούσαν καθημερινά σε κάθε τόπο σ' όλους τους εταίρους. Σ' ένα χώρο σε κάθε σχολείο υπήρχε

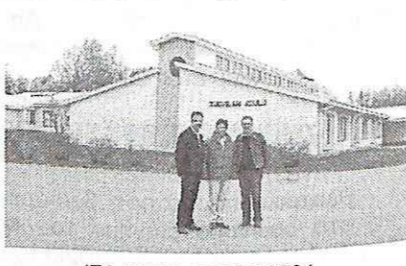
μόνιμη έκθεση σχετικά με τις δραστηριότητες και τα προϊόντα του προγράμματος.

Την τελευταία σχολική χρονιά 2003-2004 οι μαθητές του σχολείου μας με τη βοήθεια των δασκάλων

ΣΚΩΤΙΑ ΣΚΥΕ BROADFORD ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΣ 2003: «ΔΙΔΑΣΚΟΝΤΑΣ ΕΛΛΗΝΙΚΑ»

τους ολοκλήρωσαν μία καταπληκτική εργασία πάνω στο χωριό τους και στην ευρύτερη περιοχή του Κεντρικού Ζαγορίου ασχολούμενοι κυ-

ΙΣΛΑΝΔΙΑ ΜΑΙΟΣ 2004

ρίως με την αρχιτεκτονική του και κατά δεύτερο λόγο τη φύση του, αλλά και την σημερινή κοινωνιολογική, γεωγραφική και πολιτισμική του αξία γενικότερα.

Οι φωτογραφίες τους και όλα τα στοιχεία που συγκεντρώθηκαν έγιναν ένα μεγάλο CD-ROM (στα Αγγλικά) το οποίο μαζί με τις υπόλοιπες εργασίες (Ευρωλεξικό - (EURO DICTIONARY κ.α.) της τριετίας που πέρασε και των άλλων εταίρων προβάλλονται στο internet – διαδίκτυο από τις παρακάτω σελίδες: www.geocities.com/euschools www.andatza.net www.andatza.net/Comenius/architecture%20wed/index.htm www.andatza.net/Comenius/Eurodictionary%20Wed%20site/index.htm www.monodendrischool.gr www2.korsholm.fi/alaaste/tuovila/

Τελειώνοντας πιστεύουμε πως ήταν ένα άκρως επιτυχημένο ευρωπαϊκό πρόγραμμα, γιατί βοήθησε τους μαθητές να αυξήσουν τις γνώσεις τους και την εκτίμησή τους για το περιβάλλον και τους τρόπους που επιδρά στη ζωή των ανθρώπων, καθώς και της ουσιαστικής ανάπτυξης της Ευρωπαϊκής διάστασης στο Σχολείο που επιτεύχθηκε μέσω της καθημερινής επικοινωνίας – συνεργασίας που υπήρξε με τους άλλους εταίρους.

ΧΟΡΗΓΟΙ: ΥΠΕΠΘ, ΙΔΡΥΜΑ ΚΡΑΤΙΚΩΝ ΥΠΟΤΡΟΦΙΩΝ (Ι.Κ.Υ) – ΕΥΡΩΠΑΙΚΑ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ

Ευχαριστούμε για τη φιλοξενία και σας υποσχόμαστε πως και τη νέα σχολική χρονιά το Σχολείο μας θα εργαστεί με τον ίδιο απαρμόγιο ζήλο και μεράκι, με γνώμονα πάντα την πραγματική γνώση και ανάπτυξη του τόπου μας.

Μονοδένδρι 10-7-2004
Ο Δ/ντής του Σχολείου
Ιωάννης Ναπ. Βασδέκης

(Φωτο: Ιωάννη Ναπ. Βασδέκη)

Ιωάννη Γ. Παπαιωάννου

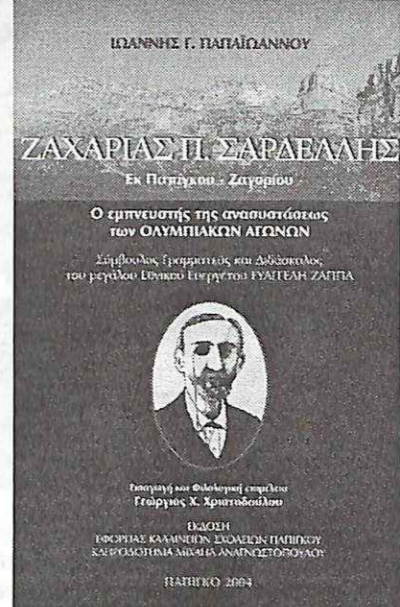
ΒΙΒΛΙΟΠΡΟΣΙΔΙΑ

**Ζαχαρίας Π. Σαρδέλλης
Εκ Παπίγκου Ζαγορίου**

Όλοι ασφαλώς γνωρίζουμε ότι η αναβίωση των σύγχρονων Ολυμπιακών Αγώνων οφείλεται στον βαρόνο Πιερ ντε Κουπερτιν. Λιγότερο γνωρίζουν το ρόλο που έπαιξε ο Δημ. Βικέλας. Αλλά φαντάζομαι ελάχιστοι έως κανένας είναι αυτοί που γνωρίζουν τον πραγματικό, τον πρώτο εμπνευστή της αναβίωσης αυτού του σπουδαίου αθλητικού και όχι μόνο γεγονότος.

Αυτόν λοιπόν τον άνθρωπο, το Ζαχαρία Σαρδέλλη, το δημοσιογράφο, πατριδολάτρη από το Πάπιγκο Ζαγορίου έρχεται να μας γνωρίσει με το βιβλίο του ο Γιάννης Παπαιωάννου το πόσο σπουδαίος δημοσιογράφος ήταν στη Ρουμανία του προπερασμένου αιώνα ο Σαρδέλλης. Για το πως πάλεψε με τη δημοσιογραφική του πένα μέσα από την πολύ σπουδαία εφημερίδα «Ιρίς» που εξέδιδε για το δίκαιο και την αλήθεια. Αλλά κυρίως για το πως αποφάσισαν μαζί με τον επιστήμον φίλο μεγάλο εθνικό ευεργέτη Ευάγγελο Ζάππα για τη δημιουργία των Ολυμπίων. Και βέβαια δεν ήταν τίποτα άλλο τα Ολύμπια από την αναβίωση των αρχαίων Ολυμπιακών αγώνων με έδρα την Αθήνα αυτή τη φορά και σε χώρο όπου ο πάμπολυτος Ζάππας θα έκιτξε. Ο χώρος αυτός δεν είναι άλλος από το Ζάππειο!

Γλαφυρός, ωραίος, απλός ο λόγος του Γιάννη Παπαιωάννου σε συνεισφέρει αμέσως. Γεμάτος στοιχεία και ντοκουμέντα που κεντρίζουν το ενδιαφέρον όχι μόνο του Παπιγκιώτη αλλά

και του κάθε αναγνώστη. Του αξίζουν συγχαρητήρια για την πολύ αξιόλογη αυτή προσπάθεια τη στιγμή μάλιστα που όλος ο πλανήτης έχει στραμμένα τα βλέμματά του στους Ολυμπιακούς Αγώνες της Αθήνας.

Συγχαρητήρια αξίζουν επίσης στον επιμελητή της έκδοσης συγγραφέα Γιώργο Χριστοδούλου καθώς και στο Δ.Σ. του Κληροδοτήματος «Μιχαήλ Αναγνωστόπουλος».

Κώστας Σκούρτης
Ιωάννινα 6/9/2004

Τα «χουρσούσκα»

Αύγουστος ήταν, τ' Αι-Γιανιού, σαν σήμερα, το 1942. Βούιζε από κόσμο το χωριό.

Τα καφεναία γεμάτα από ξωμάχους, άλλοι να παίζουν τάβλι, άλλοι χαρτιά κι άλλοι να διηγούνται ατέλειωτες ιστορίες από τις περιπλανήσεις τους στα ξένα, όπου μια ζωή πάλευαν για ν' αποκτήσουν τα προς το ζειν αυτών των ιδίων και των οικογενειών τους.

Άλλο απ' αυτούς προτιμούσαν να κάθονται κάτω από τα σκερά πλατάνια τα' Αι-Βασά και τ' Αι-Γιώργη. Οι γυναίκες ασταμάτητα να εργάζονται από το πρωί ως αργά το βράδυ, ασχολούμενες με πάμπολλες εργασίες καθ' όλη τη διάρκεια του χρόνου.

Τα παιδιά, σαν πρώτο μέλημά τους, ήταν το σχολείο, έπρεπε να μάθουν γράμματα και κατά τις διακοπές, τα μεν κορίτσια βοηθούσαν τις μανδρες τους στο σπίτι με σκοπό να γίνουν τέλειες νοικοκυρές, τα δε αγόρια ανυπότακτα, ως επί το πλείστον, ξέφευγαν από το σπίτι κι όλο ιδέες ήταν, τι πρωτότυπον να πράξουν.

Συνδέονταν με ελικρινή φιλία και δυο-δυο ή τρεις – τρεις ή και περισσότεροι και κατάστρωναν τα σχέδια δράσεως.

Και τι δεν σκαρφίζονταν, κι όλο ζημιές έκαναν. Κείνη τη μέρα, μετά τον αγιασμό στον Αι-Γιάνη στο Σιόποτο, συναντήθηκε με το μακαρίτη Στέργο Κωτσοριδη, είχαμε συγγένεια και φιλία.

Μόνος του είχε στήσει «σκανταλιές», στα πριν από λίγες μέρες θερισμένα χωράφια, εκεί στα «Βιλιόνβα» τότε όλα σπέρνονταν σιτάρι ή κριθάρι.

Όσο κι αν πρόσεχαν στον θέρο, πάλι θα έπεφτε καμιά «φάνη ή θάρρεβαν λίγα σπριά απ' τα δεμάτια». Τα πουλιά, μαθημένα από πριν, συνέχιζαν και μετά το θερισμό, μάλιστα με μεγαλύτερη αγωνία, να ψάχνουν να βρουν «κάνα σπρί».

Συνήθως στήνανε τις σκανταλιές το χειμώνα, τότε που η τροφή είναι λιγοστή, πιάνονταν ευκολότερα τα πουλιά. Πως του είχε έρθει του Στέργιου να στήσει σκανταλιές τον Αύγουστο, είναι απορία αξίον:

Μου είχε πει: «Πάμε να ιδούμε τις σκανταλιές που έστησα στο Βιλιόνβα, μήπως πάστηκε «κάνα π'λι»» Άλλο που δεν ήθελα. Ο Στέργιος ήταν πρώτος στις σκα-

ΕΦΟΡΕΙΑ ΚΑΛΛΙΝΕΙΩΝ ΣΧΟΛΕΙΟΥ ΠΑΠΙΓΚΟΥ ΚΛΗΡΟΔΟΤΗΜΑ ΜΙΧΑΗΛ ΑΝΑΓΝΩΣΤΟΠΟΥΛΟΥ

Προς: « Το Ζαγόρι μας»
Σίνα 4 - 454 44 Ιωάννινα
Αξιότιμο κύριο,
Όταν η λήθη συμμαχεί με τον πανδαμάτορα χρόνο, διώχνουν τη λάμψη της μνήμης και το σκοτάδι σκεπάζει την ιστορία.

Όμως πολλές φορές -ύστερα από χρόνια- προσεκτικοί ερευνητές με κόπους κατορθώνουν να σηκώσουν το πέπλο της λήθης και να ξαναφέρουν στην μνήμη και στο φως ανθρώπους και έργα τόσο σημαντικά. Έτσι εν προκειμένω έπραξε ο συγγραφέας μας συγγραφέας Ιωάννης Γ. Παπαιωάννου, με το βιβλίο του:

«ΖΑΧΑΡΙΑΣ Π. ΣΑΡΔΕΛΛΗΣ
Εκ Παπίγκου - Ζαγορίου
Ο εμπνευστής της ανασυστάσεως των ΟΛΥΜΠΙΑΚΩΝ ΑΓΩΝΩΝ
Σύμβουλος, Γραμματέας και Διδάσκαλος του μεγάλου εθνικού ευεργέτου ΕΥΑΓΓΕΛΗ ΖΑΠΠΑ»

Εμείς τα μέλη της Διαχειριστικής Επιτροπής του Κληροδοτήματος Μιχαήλ Αναγνωστόπουλου, αισθανόμαστε υπερήφανοι γιατί απ' ενός ο Ζαχαρίας Σαρδέλλης καταγόταν από το χωριό μας το Πάπιγκο και απ' ετέρου, διότι στη δική μας θητεία εκδόθηκε το ως άνω βιβλίο, δαπάναις του Κληροδοτήματός μας.

Στο βιβλίο αυτό, ο συγγραφέας τεκμηριωμένα περιγράφει πως ο Ζαχαρίας Π. Σαρδέλλης, πρώτος έριξε τον σπόρο για την ιδέα της ανασυστάσεως των Ολυμπιακών αγώνων και έπεισε τον μεγάλο εθνικό ευεργέτη Ευαγγέλη Ζάππα, τον οποίο ήταν σύμβουλος, διδάσκαλος και γραμματέας -μάλιστα και τη διαθήκη του συνέταξε,- να διαθέσει μεγάλα χρηματικά ποσά για την υλο-

ποίηση της ιδέας αυτής.
Και να πως τόσο χαρακτηριστικά ο ίδιος ο Ζαχαρίας Σαρδέλλης περιγράφει στα απομνημονεύματά του την γέννηση της ιδέας και της ανασυστάσεως των Ολυμπιακών Αγώνων:

«...Ευρισκόμην κατά το έτος 1851 παρά τω Ευαγγέλη Ζάππα ως διδάσκαλος και ιδιαίτερος αυτού Γραμματέως Εγγυώριον ανάντων και γραφήν μόνον, τον εδίδασκον δε Ελληνικήν ιστορίαν προφορικώς και εθαύμαζον τα εξαισιον αντιληπτικών και μνημονικών αυτού.

Ημέραν τινά ανέκραξε: «Τι διάβολοι αυτοί οι Έλληνες είχαν κάθε χωριό κα βασιλείο», εννοών την αυτοδιοίκηση των διαφόρων της (αρχαίας) Ελλάδος πόλεων. Οι Έλληνες, καπετά Βαγγέλη (ούτω τον εκάλουν), πραγματοποιήσαν, τω είπον, ό,τι ο κόσμος σήμερα επιδιώκει και δέν το κατορθώνει, τη αποκέντρωσιν διαλαδή της εξουσίας.

Οχι μόνον οι πόλεις ήσαν ελεύθεροι να φρονούν ο,τι ήθελον και επι τη απολύτου ταύτης ελευθερίας επιτιζόνται, βοηθούμενοι δε και υπό του θαυμάσιου κλίματος της Ελλάδος, ήδυνθησαν να φθάσουν εις την εντέλειαν εκείνων, ένθα οι διαρρυσάντες αιώνες δέν κατόρθωσαν να πλησιάσουν καν.

Εν τούτοις αν οι πόλεις είχαν αυτοδιοίκηση, είχαν όμως δεσμούς δι' ανσυννεοούντο και συνεσκέπτοντο, ήχον δηλαδή τας πανηγύρεις, το αμφικτυονικό συνέδριο, τους αγώνας κ. π.»

Τω ανάπτυξη πάντα ταύτα λεπτομερώς και τότε εις μίαν στιγμήν ενθουσιασμού, εξέφρασε την ιδέαν να γίνουν και σήμερα τοιαύτοι δεσμοί, διότι έλεγεν, άλλοι υπό τους τούρκους, άλλοι υπό τους εγγλέζους και άλλοι σκορπισμένοι εις όλον τον κόσμον. -Ας οχματισθώμεν Πανελληνιοι αγώνες, τω πον. -Οχι, να γίνονται Ολυμπιακοί.

-Αλλά' η Ολυμπία είναι κατεστραμμένη και σήμερα δεν υπάρχει ο Ζευς ο Ολύμπιος. -Ουχι, λέγει ο Ζάππας, επιμένουν να λέγονται Ολυμπιακοί. -Αφού το θέλεις, τω είπον, ας είναι και Ολυμπιακοί.

Και τότε με παρεκάλεσε να συντάξω εν σχέδιον. Εσπευσα να εκτελέσω την επιθυμίαν του και συνέταξα τότε τον εκ 13 άρθρων, ών το πρώτον ήτο «οι απανταχού του κόσμου Έλληνες, πέμπουσι κατά τετραεθίαν επιτροπές εις τας Αθήνας, ένθα θα εδρεύει διαρκής Επιτροπή, και να συσκέπτανται περί των συμφερόντων του γένους». (Σελ. 74-76)

Δεν επιδιώκουμε να παραμερίσουμε άλλα ιστορικά πρόσωπα, τα οποία συνεχία συνετέλεσαν τα μέγιστα γ την καθιέρωση τελεσέως των Ολυμπιακών Αγώνων ανά 4ετία, όπως ο Γάλλος φιλάθλος βαρόνος Pierre D. Coubertain, το 1892, και ο πολυγραφώτατος Δημήτριος Βικέλας, το 1894 κι άλλοι. Ο καθένας στο ιστορία έχει τη θέση του.

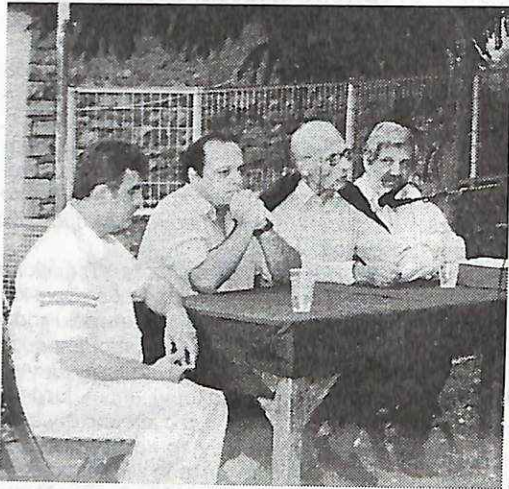
Εμείς θέλουμε να ιδούμε τον συγγραφέα μας και μέλος της Διαχειριστικής Επιτροπής του Κληροδοτήματος Ιωάννη Γ. Παπαιωάννου, για να γίνει γνωστός σε όλους πως ξεκίνησε η ιδέα της ανασυστάσεως των Ολυμπιακών Αγώνων.

Με πολλήν εκτίμηση
Ο προεδρός
Κων/νος Απ. Διαμαντής

Ιωάννης Γ. Παπαιωάννου
Πάπιγκο, Αύγουστος τ' Αι-Γιανιού, 2004

«Η Αρτοίσια στις αρχές

Παρουσίαση του βιβλίου του κ. Χρ. Γκούβη

Αγαπητοί μου συγχωριανοί, φίλες και φίλοι καλώς ήρθατε στην εκδήλωσή μας η οποία έχει ως βασικό σκοπό να παρουσιάσει το βιβλίο του Χρήστου Γκούβη: «Η Αρτοίσια στις αρχές του εικοστού αιώνα».

Για το σκοπό αυτό απευθυνθήκαμε στην καθηγήτρια της Ιστορίας των Νέων Χρόνων του Παν/μίου Ιωαννίνων κ. Ελευθερία Ι. Νικολαΐδου και την παρακαλέσαμε να κάνει μια κριτική παρουσίαση της εργασίας αυτής. Το κείμενο της ομιλίας της κ. Νικολαΐδου υπάρχει και θα μπορούσαμε όλοι να ακούσουμε τη γνώμη της. Η κ. Νικολαΐδου εκφράζει τη λύπη της που δεν μπορεί να είναι απόψε κοντά μας και εύχεται καλή επιτυχία στην εκδήλωσή μας.

Απόψε έχουμε την εξαιρετική τιμή να έχουμε κοντά μας τον συγγραφέα της ωραίας αυτής μελέτης, ο οποίος θα μας περιγράψει τόσο τις σκέψεις που έκανε για να γράψει το βιβλίο αυτό, όσο και, εξί-

σου σημαντικό, τις σκέψεις που έκανε να προσφέρει την εργασία του αυτή χωρίς αντάλλαγμα στους συλλόγους που την εκδώσανε.

Επειδή το βιβλίο αυτό εκδόθηκε με πρωτοβουλία του Συλλόγου Νέων Αρίστης σε συνεργασία και συγχρηματοδότηση με την Ένωση Αρίστης-Βίκου, θεωρήσαμε σκόπιμο να παρουσιάσουν οι σύλλογοι αυτοί, για πρώτη φορά δημόσια, τις δραστηριότητές τους και να σας δείξουμε, ότι παρά τις αντίξοες συνθήκες κάτι προσπαθούμε και πίο πολύ, ότι κάτι καταφέρνουμε, για να μας συμπαρασταθείτε. Ειδικότερα ελπίζουμε και στη συμπαράσταση του Ριζαρείου Ιδρύματος.

Την εκδήλωσή μας θα ανοίξει ο πρόεδρος του Συλλόγου Νέων Αρίστης, και θα ακολουθήσει η ανάγνωση της ομιλίας της κ. Νικολαΐδου. Στη συνέχεια θα μιλήσει ο κ. Χρήστος Γκούβης και τέλος ο εκπρόσωπος της Ένωσης Αρίστης-Βίκου. (Αρίστη 28.8,04)

Ομιλία κας Ελευθερίας Ι. Νικολαΐδου

Η Αρτοίσια ευτύχησε και κατά το παρελθόν και σήμερα, με την έννοια ότι διαθέτει ένα αξιόλογο επιστημονικό δυναμικό, αλλά και πολλούς ερευνητές και μάλιστα σε διάφορους τομείς του επιστητού. Αυτή τη στιγμή με συγκινεί η ανάμνηση του Καθηγητή της Αρχαιολογίας Φώτη Πέτσα, αλλά και του καλού και αξιόλογου πνευματικού φίλου Γιάννη Σαραλή. Η συνέχεια έχει εξασφαλισθεί με την παρουσία επιστημόνων σε πανεπιστήμια της χώρας και οφείλω να θυμίσω την παρουσία του καλού συναδέλφου μου Κώστα Οικονόμου και φυσικά τον Σταύρο Μουδόπουλο, με τον οποίο συνδεόμαστε και συγγενικά. Να μην λησμονήσω τον καλλιτέχνη φωτογράφο Κώστα Ζήση και να τον ευχαριστήσω για άλλη μια φορά για τις άριστες συνεργασίες μας.

Σήμερα έχω στα χέρια μου το πόνημα του κ. Χρήστου Γκούβη: Η Αρτοίσια (Αρίστη) στις αρχές του εικοστού αιώνα. Συγχαρητήρια στο «Σύλλογο νέων Αρίστης» και στην «Ένωση» που ανέλαβαν την έκδοσή. Το έργο ενδιαφέρει πρωτίστως έναν ιστορικό και όχι μόνον. Διαθέτοντας ένα κατάστιχο απογραφής του 1905 επιχειρεί να καταγράψει την ανθρωπογεωγραφία του τόπου και στη συνέχεια το σοβαρό θέμα της αποδημίας των συγχωριανών του στο Βαλκανικό, κυρίως, χώρο. Φαίνεται ότι οι Αρτιστινιοί κατευθύνθηκαν προς βορρά, κυρίως προς τη γειτονική Σερβία, αλλά από το

κατάστιχο διαπιστώνουμε μεμονωμένες περιπτώσεις και προς άλλες κατευθύνσεις, δηλαδή προς Βουλγαρία, Κων/πολη, Ρουμανία, Αίγυπτο, Αμερική και Μαντζουρία.

Διαπιστώνουμε, λοιπόν, ότι ο χώρος της Βαλκανικής έχει την πρώτη προτεραιότητα. Και είναι φυσικό, γιατί είχε δημιουργηθεί ένα πλέγμα πόλεων, με έντονο το ελληνικό στοιχείο, το οποίο προσπαθούσε να ανέλθει οικονομικά και κοινωνικά, να ιδρύσει συλλόγους, εκπαιδευτήρια να λάβει μέρος στην πνευματική και πολιτιστική ζωή της πόλεως, ερχόμενο σε επαφή και με άλλες πληθυσμιακές ομάδες εξίσου ικανές και η αλληλεπίδραση ήταν φυσικό να είναι έντονη.

Στις χώρες όπου εγκαθίστανται ζουν και κινούνται σύμφωνα, με τους νόμους του κράτους και θα μπορούσαμε να παρατηρήσουμε ότι σιγά - σιγά αποκτούν έναν «κοσμοπολίτικο» χαρακτήρα και ξεκινούν από την ελληνική πραγματικότητα. Σαφώς και υπάρχει πάντα ο νόστος, η αφιέρωση όμως του συγγραφέα είναι χαρακτηριστική: « Στους Αρτιστινιούς που έμειναν για πάντα σε ξένους τόπους» αποκομμένοι πλέον από τις ρίζες τους.

Η έναρξη της αποδημίας των κατοίκων της Αρτιστίας δεν είναι εύκολο να προσδιορισθεί με ακρίβεια. Οι ίδιοι οι Ζαγορισιοί ομολογούν ότι

«η ζωή σχεδόν όλων των Ζαγορισίων δια την τοπικήν των ακαρπία, και αδυναμία, ευρέθη πάντοτε με το γκορμπετί», γεγονός που υποδηλώνει ότι «παλαιότερον ηγαγκάζοντο να εκπαιζόνται». Ίσως να είχαν τον προβάδισμα οι Γιαννιώτες, αφού έχει διαπιστωθεί ότι ταξίδευαν από τον 10^ο και 11^ο αι. στη Δυτική Ευρώπη.

Ας επανέλθουμε στο βιβλίο του κ. Γκούβη. Αποτελεί συνέχεια του έργου των Πέτσα - Σαραλή στο ειδικό κεφάλαιο για την αποδημία. Ενδιαφέρουσα η επισήμανση ότι οι ντόπιοι στις χώρες που διέμειναν τους αποκαλούσαν περιφρονητικά «ταινησάρους» δηλαδή Κουτσόβλαχους. Ο ρατσισμός στο ύψιστο σημείο!

Στο σημείο αυτό πρέπει να επισημάνουμε τα εξής: Οι δυσκολίες και τα όρια των δημογραφικών μελετών πολλές φορές είναι πολύ οξυμένα. Για την Αρτοίσια ελάχιστα έργα έχουν γραφεί για την οικονομική και κοινωνική ιστορία. Υπάρχει πολλές φορές παντελής απουσία ποσοτικών δεδομένων που μας καταδικάζει σε άγνοια του δημογραφικού φαινομένου. Μας λείπουν στοιχειώδεις πληροφορίες για τον πληθυσμό, όπως ο αριθμός των κατοίκων, η αναλογία κατά φύλο, η κατανομή στο χώρο και η σύνθεση της οικογένειας, για να μην ανα-

φερθούμε στην ολοκληρωτική και ίσως οριστική έλλειψη οποιουδήποτε στοιχείου που θα μας επέτρεπε να χαραξάμε, έστω σε γενικές γραμμές, την πυραμίδα ηλικιών.

Με δεδομένη την κατάσταση του υλικού θα ήταν παράλογο να επιχειρήσουμε να συλλάβουμε τη δημογραφική δομή ενός τόπου, πολύ δε περισσότερο των αποδήμων στα Βαλκάνια ή όπου αλλού εγκαταστάθηκαν. Ευτυχώς τα τελευταία χρόνια η κατάσταση έχει αλλάξει με τα νέα στοιχεία που έρχονται στο φως, ύστερα από σχετικές έρευνες.

Το βιβλίο του κ. Γκούβη προσφέρει ένα καλό παράδειγμα για ιστοριοδίφες, ερευνητές και ειδικούς του Ζαγορίου να συνεχίσουν ό,τι εκείνος άρχισε. Ήταν τυχερός πάντως που εντόπισε το κατάστιχο του 1905, οπωσδήποτε θα πρέπει να υπάρχουν κι άλλα.

Γενικά αντιμετωπίζει το θέμα του με εντιμότητα και κυρίως επιτρέπει τον έλεγχο των πηγών του. Τα προλογικά σημειώματα των Παπαδριανού και Αράπογλου δεν επιτρέπουν να λεχθεί τίποτε περισσότερο, γιατί διαθέτουν τεκμηριώση και πληρότητα.

Εύχομαι στον κ. Γκούβη να συνεχίσει τις προσπάθειες, τις συγκρίσεις και αξιολογήσεις του και είμαι βέβαιη ότι η έρευνες του θα ολοκληρωθούν. Θα είναι μεγάλη προσφορά για το χωριό κι ολόκληρο το Ζαγόρι. Καλό Καλοκαίρι σε όλους.

Ελευθερία Ι. Νικολαΐδου

ΤΟΥ ΕΙΚΟΣΤΟΥ ΑΙΩΝΑ»

Ομιλία κ. Χρήστου Γκούβη

Αγαπητοί συγχωριανοί, φίλες και φίλοι,

Δυο γραπτά ντοκουμέντα, δυο κατάστιχα του χωριού μας των αρχών του εικοστού αιώνα που βρέθηκαν στην Κοινότητα Αρίστης και χρησιμοποιούνταν για τις λειτουργικές ανάγκες της Κοινότητας μέχρι την ενσωμάτωσή της στο Δήμο Κεντρικού Ζαγορίου, ήταν για μένα το αρχικό ερέθισμα. Τα κατάστιχα αυτά ήταν ο κατάλογος της απογραφής πληθυσμού του 1905 και το κτηματολόγιο της ίδιας περιόδου χρονικής περιόδου. Η σύμπτωση των χρονολογιών των δυο κατάστιχων, μεγάλωσε το ενδιαφέρον μου.

Αν κάποιος με ρωτήσει τί ήταν αυτό, ειδικότερα, που μ' έκανε να καταπιαστώ με τη μελέτη και την επεξεργασία των στοιχείων που περιέχουν τα δυο αυτά γραπτά ντοκουμέντα, θα ξεχώριζα τρεις, κυρίως, λόγους:

Ο πρώτος, είναι το γενικότερο ενδιαφέρον μου για τις απογραφές πληθυσμού (ίσως και λόγω επαγγελματικής διαστρωφής), ανεξάρτητα από το αν πρόκειται για τον πληθυσμό μιας χώρας ολόκληρης ή ενός μικρού χωριού. Μια απογραφή δεν μετράει, απλώς, άτομα, αλλά δίνει μια αναλυτική εικόνα, ακτινογραφεί, θα 'λεγα, τον πληθυσμό ενός τόπου, αποτυπώνοντας τα σπουδαιότερα από τα χαρακτηριστικά του. Μια σειρά απογραφών μέσα σε μεγάλες χρονικές περιόδους, απεικονίζουν την κίνηση του πληθυσμού, τις μεταποιώσεις του, τις μετακινήσεις: των ανθρώπων από τόπο σε τόπο μέσα στο χρόνο.

Θ' αναφέρω εδώ ένα παράδειγμα για να φανεί η σημασία των πληθυσμιακών μεταβολών: Στη δεκαετία 1961/1971, εδώ, στην Ελλάδα είχαμε ένα πληθυσμιακό σεισμό. Από τα αγροτικά νοικοκυριά της χώρας μας που είχαν καταγραφεί στην απογραφή του 1961, εξαφανίστηκε ένας πρωτοφανής για ειρηνική περίοδο αριθμός ατόμων. Όλοι αυτοί οι άνθρωποι είχαν πάρει το δρόμο για τα αστικά κέντρα της χώρας ή για το εξωτερικό (κυρίως Γερμανία). Την περίοδο αυτή, η Αρίστη έχασε το 30 0/0 σχεδόν του πληθυσμού που είχε το 1961, μια απώλεια ίση με το ποσοστό των αποδήμων Αρτιστινών του 1905. Οι πληθυσμιακές απογραφές, λοιπόν, έχουν τη σημασία τους. Η απογραφή όμως του 1905 έχει για την Αρίστη ακόμα μεγαλύτερη σημασία. Πρώτα πρώτα γιατί είναι επώνυμη, αφού στο απογραφικό κατάστιχο υπάρχουν όλα τα ονοματεπώνυμα των κατοίκων της κι επιπλέον σημειώνονται όλα τα: οπία του χωριού, οι συνθέσεις των νοικοκυριών με όλες τις συγγενικές σχέσεις των μελών τους αλλά κι ένα πλήθος ατομικών χαρακτηριστικών των Αρτιστινών πολλά από τα οποία παραλείπονται τις σύγχρονες απογραφές (σκεφθείτε ότι στον απογραφικό κατάλογο σημειώνεται για κάθε άτομο, μεταξύ των άλλων, και το χρώμα των μαλλιών και των ματιών του.)

Ο άλλος λόγος ήταν οι δυνατότητες που έδινε για συνδυασμένη επεξεργασία των στοιχείων από τα δύο μαζί κατάστιχα που τελικά, έδωσε πολύ ενδιαφέροντα αποτελέσματα. Φυσικά, σε αυτό βοήθησε το γεγονός ότι τα δύο κατάστιχα

είχαν συνταχθεί το 1905 το ένα και το 1903 το άλλο.

Ο τρίτος, τέλος, λόγος ήταν η επιθυμία μου να γίνουν γνωστές στους σημερινούς Αρτιστινούς οι πληροφορίες που αφορούσαν τους προγόνους τους και κάποια πράγματα για τον τόπο που ζούσαν και για τα κτήματα που καλλιεργούσαν στις αρχές του εικοστού αιώνα (σημειώνω ότι για μένα, προσωπικά, οι πληροφορίες αυτές ήταν παραπάνω από αποκαλυπτικές.

Από τα πιο ενδιαφέροντα ευρήματα που ανακαλύπτει κανείς με την ανάλυση των στοιχείων των κατάστιχων σημειώνω, ενδεικτικά, το υψηλό ποσοστό του σχολικού πληθυσμού της Αρτιστίας του 1905 που συναγωνίζεται το αντίστοιχο του συνόλου της χώρας της 10/ετίας του 1980, τον μεγάλο αριθμό των ξενιτεμένων (30 0/0 περίπου του πληθυσμού του χωριού εκτός των σημερινών ορίων της Ελλάδας, κυρίως στην Σερβία) και τα 500 περίπου στρέμματα με αμπελία (άνω

είχαν συνταχθεί το 1905 το ένα και το 1903 το άλλο.

Ο τρίτος, τέλος, λόγος ήταν η επιθυμία μου να γίνουν γνωστές στους σημερινούς Αρτιστινούς οι πληροφορίες που αφορούσαν τους προγόνους τους και κάποια πράγματα για τον τόπο που ζούσαν και για τα κτήματα που καλλιεργούσαν στις αρχές του εικοστού αιώνα (σημειώνω ότι για μένα, προσωπικά, οι πληροφορίες αυτές ήταν παραπάνω από αποκαλυπτικές.

Από τα πιο ενδιαφέροντα ευρήματα που ανακαλύπτει κανείς με την ανάλυση των στοιχείων των κατάστιχων σημειώνω, ενδεικτικά, το υψηλό ποσοστό του σχολικού πληθυσμού της Αρτιστίας του 1905 που συναγωνίζεται το αντίστοιχο του συνόλου της χώρας της 10/ετίας του 1980, τον μεγάλο αριθμό των ξενιτεμένων (30 0/0 περίπου του πληθυσμού του χωριού εκτός των σημερινών ορίων της Ελλάδας, κυρίως στην Σερβία) και τα 500 περίπου στρέμματα με αμπελία (άνω

του 10 0/0 της συνολικά καλλιεργούμενης γης) που καλλιεργούνταν στην Αρτοίσια το έτος 1903. Για να μπορέσει να εκδοθεί το βιβλίο που παρουσιάζεται -απόψε, θεώρησα καλό ν' απευθυνθώ στους συλλόγους του χωριού μου και να τους παραχωρήσω τα οποία δικαιώματά μου. Οι σύλλογοι αποδέχτηκαν την πρόταση κι έτσι έγινε δυνατή η έκδοσή του. Θα ήθελα και από τη θέση αυτή να ευχαριστήσω τα μέλη των Δ.Σ. των συλλόγων για τις προσπάθειες που κατέβαλλαν και υλοποίησαν αυτό το έργο, αλλά και όλους εκείνους που βοήθησαν σ' αυτό με τη συνεισφορά τους. Θα μου επιτραπεί όμως ν' αναφερθώ ιδιαίτερα στην αγαπητή μου Εφη Γέπη και να την ευχαριστήσω απ' την καρδιά μου γιατί ως πρόεδρος του Συλλόγου Νέων Αρίστης αλλά και ως απλό μέλος του, στη συνέχεια, έβαλε όλο το πείσμα και την ενεργητικότητα της για να έρθει στη δημοσιότητα αυτό το Βιβλίο. - Σας ευχαριστώ.

Χρήστος Γκούβης

Ομιλία κ. Σταύρου Μουδόπουλου

Αγαπητοί μου συγχωριανοί, φίλες και φίλοι,

Η Ένωση Αρίστης - Βίκου, την οποία σήμερα εκπροσωπώ, συνεχίζει με κάποιο τρόπο την παλιά ιστορία του τόπου μας, αυτή που είναι στενά δεμένη με τον εξερισμό και την ξενιτιά. Όπως τότε, έτσι και τώρα ο νόστος όσων δεν ζουν σε αυτό τον όμορφο τόπο είναι δυνατός. Αποτελεί το μακρινό στόχο εκείνων που δεν μπορούν να πλησιάσουν εύκολα το χωριό και τον αμέσως επόμενο προορισμό, όσων μπορούν να επανέλθουν έστω και για λίγο. Όλοι αυτοί οι ξενιτεμένοι νοιάζονται για την Αρτοίσια, ο καθένας με τον τρόπο του.

Η Ένωση Αρίστης - Βίκου είχε και έχει πάντα τον ίδιο σκοπό να συντονίζει τις προσπάθειες των ξενιτεμένων για να γίνει το χωριό πιο όμορφο και να αναδείξει την ιστορία και τον πολιτισμό του. Όλα τα διοικητικά συμβούλια που πέρασαν πρόσφεραν κάτι, αλλά πολλά άλλα λιγά. Σίγουρα όμως δεν κάναν όλα τα ίδια πράγματα. Αυτό είναι πολύ φυσικό, γιατί ένας σύλλογος που διοικείται από συγκεκριμένους ανθρώπους θέλει να πραγματοποιήσει εκείνα που οι άνθρωποι αυτοί θεωρούν πιο σημαντικά. Παράπονα λοιπόν από τις διοικήσεις της Ένωσης δεν πρέπει να έχουμε, εκτός αν θε-

ωρούμε, ότι όλα πρέπει να γίνονται όπως τα θέλει ο καθένας από εμάς, πράγμα αδύνατο και εγωιστικό. Το διοικητικό συμβούλιο της Ένωσης έχει την τιμή και την ευθύνη να κάνει έργο, πάντα για το καλό του χωριού μας.

Θα ήθελα να αναφέρω ενδεικτικά κάποια έργα των συμβουλίων της Ένωσης, όπως τις προσφορές προς τα παιδιά του σχολείου κατά τις δεκαετίες του 50 και 60, το πρώτο κάλντερμι προς τον Άγιο Αθανάσιο, την έκδοση του βιβλίου των Πέτσα - Σαραλή για την Αρίστη και το Δυτικό Ζαγόρι, το δρόμο προς τα Πανώπια, τη βελτίωση της ύδρευσης Σπάσμα - Πανώπια, τη χρηματική συνδρομή για την επισκευή της Παναγίας του Βιτσκού, την επένδυση της αντιστήριξης του δρόμου κάτω από το μεσοχώρι, την επισκευή της οικίας Χαρισιάδη, την κατασκευή του γκαλεριού για το Αγνάντι στο Βιτσκό, την πρωτοβουλία και μεγάλο μέρος των δαπανών για την επισκευή του Μοναστηριού και τέλος τη συγχρηματοδότηση της έκδοσης του βιβλίου που σήμερα σας παρουσιάζουμε.

Το νέο διοικητικό συμβούλιο της Ένωσης βρέθηκε με άδαιο, σχεδόν,

ταμείο. Μόνη ελπίδα για την οικονομική του ανάκαμψη τα χρήματα από την πώληση του βιβλίου και οι συνδρομές-δωρεές των μελών. Ειδικά όμως για την αναμενόμενη βοήθεια των μελών θα έπρεπε το νέο διοικητικό συμβούλιο να προσδιορίσει και αυτό τους στόχους του, στην πραγματοποίηση των οποίων θα καλούσε τα μέλη να συνεισφέρουν.

Για τον προσδιορισμό των σημερινών μας στόχων διευκολυνθήκαμε από κάποια γεγονότα που χρειαζόταν άμεση ενέργεια. Και εξηγηθεί:

Στο χωριό μας υπάρχει το κληροδοτήμα Σαραλή που διοικείται από διορισμένη από το διαθέτη επιτροπή. Με τα χρήματα όμως του κληροδοτήματος δεν μπορεί να διατηρηθεί το σπίτι, ούτε να γίνουν δραστηριότητες για την εκπλήρωση των στόχων που είχε θέσει με τη διαθήκη του ο Σαραλής. Η επιτροπή σκέφτηκε να απευθυνθεί και να ζητήσει τη συνδρομή του Ριζαρείου ιδρύματος για την αναπαλαίωση και επέκταση του Σαραλείκου.

Συνέπνευσε, μετά την ανάληψη των καθηκόντων του νέου συμβουλίου της Ένωσης, να έλθει στο χωριό μας ο πρόεδρος του Ριζαρείου ιδρύματος Άγγελος Κίτσιος, ο οποί-

ος και έκανε γνωστή την πρόθεση του ιδρύματος για αναπαλαίωση και επέκταση του Σαραλείκου. Για το σκοπό αυτό όμως θα χρειαζόταν να γίνει καταρχάς μια τεκμηριωμένη πρόταση προς το Ριζαρείο ίδρυμα.

Ελα όμως που εδώ και σχεδόν 3 χρόνια η επιτροπή του κληροδοτήματος Σαραλή δεν μπορεί να ενεργήσει καμιά πράξη ή να διαθέσει χρήματα, γιατί σκκερμεί στα δικαστήρια μια διαφορά για την ερμηνεία της διαθήκης, ως προς τον χαρακτήρα του κληροδοτήματος, ως ιδρύματος ή ως κληροδοτήματος υπαγομένου στο κοινοτικό διαμέρισμα.

Έτσι η Ένωση, μαζί με το Σύλλογο Νέων Αρίστης έθεσαν ως στόχο τους να χρηματοδοτήσουν από κοινού την πρόταση προς το Ριζαρείο ίδρυμα.

Ενας δευτερος στόχος που θέσαμε, προς το παρόν, είναι να βοηθήσουμε το Σύλλογο Νέων στην επισκευή του κτιρίου Χαρισιάδη.

Αυτά ως προς την Ένωση. Στο σημείο όμως αυτό θα ήθελα να παρακαλέσω τον Άγγελο Κίτσιο να μας πει δυο λόγια για τη νέα αυτή πρωτοβουλία του Ριζαρείου ιδρύματος, η οποία θα ωφελήσει το χωριό μας και το Ζαγόρι.

Σταύρος Μουδόπουλος

ΤΑΙΝΙΕΣ ΓΙΑ ΟΛΑ ΤΑ ΓΟΥΣΤΑ ΣΤΑ ΚΑΤΩ ΠΕΔΙΝΑ ΣΕ ΚΛΙΜΑ ΧΑΛΑΡΟ ΚΑΙ ...ΕΛΛΗΝΙΚΟ

Η ατμόσφαιρα του θερινού σινεμά

Ρεπορτάζ ΣΩΤΗΡΗΣ ΑΡΓΥΡΗΣ

Το πείραμα του θερινού κινηματογράφου στα Κάτω Πεδινά συμπληρώνει έξι χρόνια παρουσίας με τους διοργανωτές να επιμένουν στην πολιτιστική και κοινωνική παρέμβαση και τους κατοίκους του Ζαγορίου, των Ιωαννίνων και τους επισκέπτες της περιοχής να αγκαλιάζουν όλο και περισσότερο την πρωτοβουλία.

Πέρυσι, την τελευταία μέρα του τριημέρου, είχε αναπτυχθεί διάλογος για την τύχη της πρωτοβουλίας τα επόμενα χρόνια. Οι διοργανωτές να ζητούσαν τη στήριξη των τοπικών φορέων σε όλα τα επίπεδα, αλλά, όπως φαίνεται οι περυσινές υποσχέσεις δεν τηρήθηκαν στην ολόκληρη τους.

Τα συγχαρητήρια του κόσμου και τα «μπράβο» προς τον Πολιτιστικό Σύλλογο Κάτω Σουδενών, όσων παρακολουθούν τις ταινίες που προβάλλονται στην πλατεία του χωριού είναι οι καλύτερες ενδείξεις ηθικού. Και η αλήθεια είναι πως ακούγονται αρκετά συχνά είτε πρόκειται για «θαμώνες» είτε για «πρωτάρηδες». Όμως, η «επετηρίδα» της στήριξης-χρηματοδότησης βρίσκεται όσους ανεβαίνουν στα Κάτω Πεδινά να διαφωνούν και τους διοργανωτές να συντάσσονται με αυτή την άποψη. «Εμείς εκείνο που ζητά-

με είναι να υπάρχουν κριτήρια αξιολόγησης των καινοτόμων πολιτιστικών παρεμβάσεων και εάν τα πληρούμε να ενισχυθούμε», δηλώνει στον «Η.Α.» ο πρόεδρος του συλλόγου, Κώστας Τζιόβας.

«Αυτή η φάση...»

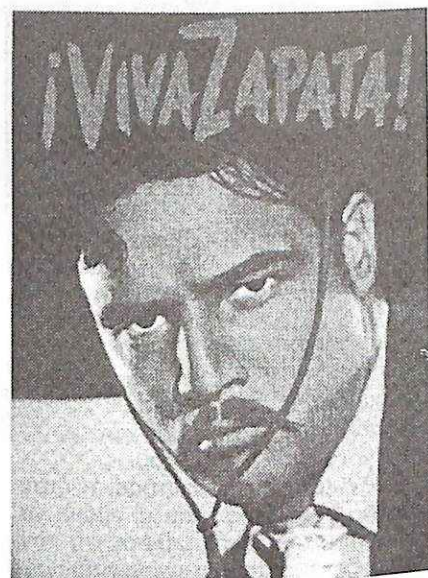
Όταν βρίσκεσαι στην πλατεία του χωριού για να παρακολουθήσεις την ταινία που θα ξεκινήσει σε λίγο, αναπόφευκτα οδηγείσαι και στο παρακείμενο καφενείο. Το σκηνικό θυμίζει διακοπές, με τον κόσμο να εγκλιματίζεται σύντομα στο χαλαρό κλίμα και σε όλα τα τραπέζια να υπάρχουν τσίπουρα, μπίρες, κρασί και τα απαραίτητα για όλους σουβλάκια. «Το παν είναι αυτή η φάση», έλεγε στην παρέα της η Κατερίνα, που για δεύτερη συνεχή βραδιά, προχθές, είχε αφήσει τα Γιάννενα για να ανεβεί μέχρι τα Πεδινά. Ουδενμία αντίρρηση επ' αυτού δεν είχε και ο πρόεδρος του συλλόγου, ο οποίος δήλωσε στον «Η.Α.»: «Το θέμα, για μας, είναι να νιώσεις την ατμόσφαιρα που έχει σχέση με όλους τους παράγοντες: την ηρεμία του χωριού, τη σημασία της ταινίας και, φυσικά, τη διασκέδαση». Ο κ. Τζιόβας κολακεύεται από την παρουσία του κόσμου και θεωρεί πως θα πρέπει να υπάρξει και συνέχεια από το σύλλογο. «Αυτή η αποδοχή

του κόσμου μας δείχνει ότι, παρά τις όποιες δυσκολίες, πρέπει η προσπάθεια να συνεχιστεί», λέει και ζητά από τους τοπικούς φορείς «να κάνουν κάτι παραπάνω».

Αστέρια και ... καλαγκιόζης

Τη δεύτερη βραδιά του τριημέρου -ήταν και ο «Η.Α.» εκεί παρακολούθησαν την ταινία «Μεθυσμένα άλογα» διακόσια περίπου άνθρωποι. Γνωστοί σινεφιλά των Ιωαννίνων, μέλη περιβαλλοντικών οργανώσεων και πρωτοβουλιών που συγκέντρωναν υπογραφές για να αποτρέψουν τα «περιβαλλοντικά εγκλήματα» στο Ζαγόρι, αρκετοί νέοι και κάτοικοι των γειτονικών χωριών. Μικροί και μεγάλοι κάτι είχαν να πουν ακόμη και για το περιβάλλον, ενώ η δίχρονη Χριστίνα επέμεινε να ζητά από τη μαμά της «να αλχίσει ο καλαγκιόζης», ακόμη κι όταν η ταινία πλησίαζε στο τέλος. Κάποιοι άλλοι ξεκλείβαν λίγο χρόνο από την ταινία και μόλις έβλεπαν τα αστέρια να πέφτουν δεν δισταζαν να ενημερώσουν την παρέα τους με το «κοίτα, κοίτα» να φτάνει ως τα διπλανά τραπέζια. Την πρώτη βραδιά είχε περάσει από τα Κάτω Πεδινά και το συνεργείο που κινηματογραφεί την ταινία «Το όνειρο του Ίκαρου» που αυτές τις μέρες βρίσκεται στο Ζαγόρι. Το γεγονός αυτό κάνει τους διοργανωτές να πιστεύουν πως το

ΘΕΡΙΝΕΣ ΠΡΟΒΟΛΕΣ ΣΤΑ ΚΑΤΩ ΠΕΔΙΝΑ
**Αντίο...
με «Viva Zapata»**

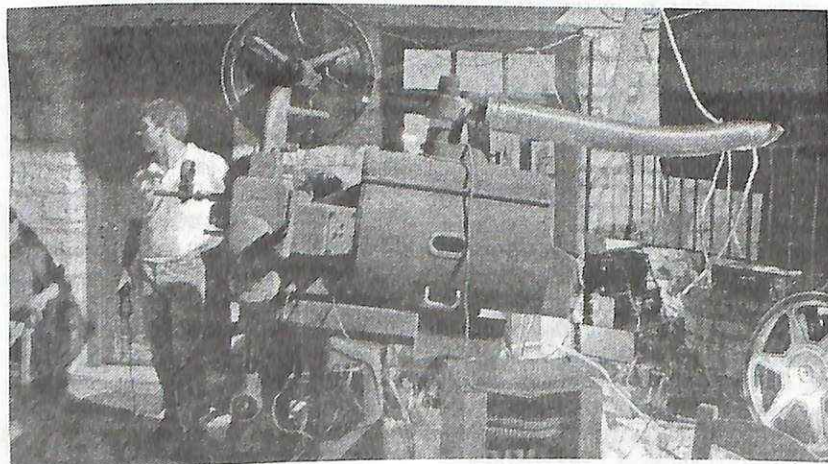

«θερινό τους σινεμαδάκι» μπορεί κάλλιστα «να λειτουργήσει υποστηρικτικά στην ανάπτυξη του τουρισμού».

Οι επιλογές των ταινιών «γίνονται για να καλυφθούν όλα τα γούστα», σύμφωνα με τον κ. Τζιόβα, που υπενθυμίζει πως στον Πολιτιστικό Σύλλογο Κάτω Σουδενών γίνεται εναλλαγή του προέδρου κάθε δύο χρόνια «για να υπάρχει όσο το δυνατόν πιο συλλογική έκφραση».

(ΗΠΕΙΡΩΤΙΚΟΣ ΑΓΩΝ,
13 ΑΥΓΟΥΣΤΟΥ 2004)

Και φέτος «Σαν παλιό σινεμά» στα Κάτω Πεδινά

Για τα Κάτω Πεδινά, το θερινό σινεμά έχει γίνει πια θεσμός.

Ο σύλλογος Κάτω Πεδινών έχει καταφέρει για 6η συνεχή χρονιά να μας χαρίζει 3 αξέχαστες βραδιές γυρνώντας μας νοσταλγικά στις παλιές εκείνες μοναδικές βραδιές του θερινού σινεμά.

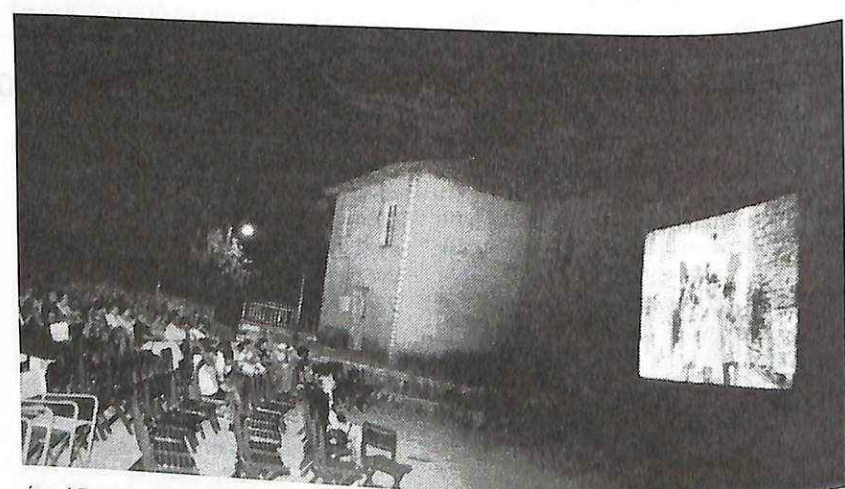
Τώρα που οι όμορφοι αυτοί χώροι έχουν χαθεί δίνοντας τη θέση τους σε τοιμεντένια σπιτόκουτα πολλές πόλεις προσπαθούν να συντηρήσουν τέτοιες όμορφες γωνιές. Στην πόλη μας δεν υπάρχει θερινό σινεμά.

Το κενός με όλη την ευαισθησία

και την ευθύνη καλύπτει, όσο γίνεται, το 3ήμερο θερινό σινεμά των Κάτω Πεδινών. Γι' αυτό κι όλο πληθαίνουν οι πιστοί. Το καφενεδάκι με «ντόπια» αφεντικά βοήθησε με τους μεζέδες και το σουβλάκι στο ζεστάμα.

Ευτυχώς φέτος κι ο καιρός ήταν φιλικός. Απολαύσαμε το διασκεδαστικό «Υπάρχουν ακόμη γελαστοί Ταϊγγάνοι» του Τόνυ Γκάντλι, ταρρακουνθήκαμε με τα έξοχα «Μεθυσμένα άλογα» του Μπάμπαν Γκομπόντι, και ξαναζήσαμε το Viva Zapata του Μάρλον Μπράντο.

Ο Κώστας Τζιόβας επιμένει κι

όχι άδικα να μας θυμίζει πως υπάρχουν κι άλλοι είδους διασκεδάσεις.

Το θερινό σινεμά! Ποιος μπορεί να ξεχάσει εκείνους τους χώρους με τις πάνινες καρέκλες να βουλιάζεις και να χάνεσαι στον κόσμο σου, τον πασατέμπο και το φυστίκι με το αναγκαίο τσικ τσικ και τα τσέφλια στα χαλίκια, το θόρυβο του μοτέρ, κι όλο να κόβεται η ταινία, είχε κι αυτό τη χάρη του -αναγκαστικό διάλειμα-.

Νοσταλγικές στιγμές, κρυμμένες σε γωνιές της μνήμης τότε που όλα ήταν απλά ανεπιτήδευτα, φτη-

νά προσιτά σε όλους κι οι τζαμπατζήδες από το φράχτη και τα γειτονικά μπαλκόνια, φτηνή διασκέδαση για το ζευγαράκι τότε που κι ο έρωτας ήταν δειλός, κρυφός και ντροπή, που κάπνιζες και φλερτάρεις ελεύθερα.

Άλλοι καιροί, ωραία χρόνια ανεπανάληπτα. Νάστε καλά Κώστα κι η παρέα σου να μας μαλακώνετε λίγο την καρδιά κάθε καλοκαίρι.

Σας εύχομαι του χρόνου να το κάνετε εβδομαδιαίο το θερινό σινεμαδάκι.

Ελένη Δούβλη

Στη Βοβούσα το 4ο συμπόσιο για το χορό

Με πολύ μεγάλη επιτυχία ολοκληρώθηκαν οι εργασίες του 4ου Συμποσίου για το χορό που πραγματοποιήθηκε στη Βοβούσα στις 16, 17 και 18 Ιουλίου με θέμα «Η μουσικοχορευτική Παράδοση των κατοίκων της ορεινής περιοχής της Πίνδου και οι επιδράσεις κατά τη μετάβαση στο αστικό περιβάλλον».

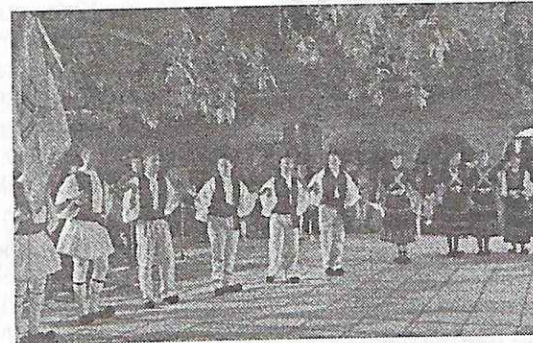
Το 4ο συμπόσιο διοργανώθηκε από τον Πολιτιστικό Σύλλογο Βοβούσας, το Αρχείο Ελληνικού Χορού και την Κοινότητα Βοβούσας, με τη συνεργασία της Πανελληνίας Ομοσπονδίας Πολιτιστικών Συλλόγων Βλάχων και της Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης Ιωαννίνων.

Την έναρξη των εργασιών του πρώτου κύκλου κήρηξε ο κ. Νικόλαος Ξηροτύρης, καθηγητής Ανθρωπολογίας του Δημοκρίτειου Πανεπιστημίου και του δεύτερου κύκλου η κ. Αικατερίνη Καμηλάκη-Πολυμέρης, Διευθύντρια του Κέντρου Ερευνών Ελληνικής Λαογραφίας της Ακαδημίας Αθηνών.

Ο αντιπρόεδρος του Πανεπιστημίου Ιωαννίνων και Πρόεδρος της Δ.Ε. του Πανεπιστημίου Δυτ. Μακεδονίας Καθηγητής κ. Χρήστος Μασσαλάς προλόγισε το συμπόσιο κι ο πρόεδρος του Εθνικού Μετσόβιου Πολυτεχνείου κ. Ανδρέας Ανδρεόπουλος με επιστολή του, συνεχάρη με ιδιαίτερη θερμότητα τους διοργανωτές και απύθυνε χαιρετισμό προς τους συνέδρους.

Η πρόεδρος της νέας Ελληνικής Διεύθυνσης της Διεθνούς Οργάνωσης Δ.Ο.Λ.Τ.-Ι.Ο.Υ. In Operational relations with UNESCO, κ. Θεοτόκη Ελισάβετ διάβασε χαιρετισμό, προς το 4ο Συμπόσιο, του επικεφαλής της Παγκόσμιας Οργάνωσης Alexander Veigel, με την αιγίδα της οποίας διοργανώθηκε το συμπόσιο.

Αξιοσημείωτη ήταν η παρουσία στις εργασίες του συμπόσιου του Αντιπροέδρου της Διεθνούς Οργάνωσης Λαϊκής Τέχνης Δ.Ο.Λ.Τ.-Ι.Ο.Υ. In Operational relations with UNESCO κ. Reckus

Draijer, υπεύθυνου για όλα τα Φολκlorικά Φεστιβάλ που διοργανώνονται στα 187 κράτη που εκπροσωπείται η Παγκόσμια αυτή Οργάνωση.

Εικοσιτέσσερις (24) εισηγητές από συγγενικούς με τη μελέτη του Λαϊκού Πολιτισμού επιστημονικούς χώρους (ιστορικοί, εθνομουσικολόγοι, ανθρωπολόγοι) κατέθεσαν, σε μια άρτια διοργάνωση, την επιστημονική τους άποψη για ειδικά και γενικά θέματα του παραδοσιακού χορού.

Το 4ο Συμπόσιο παρακολούθησαν 192 εγγεγραμμένοι συνέδροι και πολύ μεγάλο αριθμός επισκεπτών από την γύρω περιοχή (Περιβόλι, Αβδέλλα, Γρεβενά, Ιωάννινα, Μέτσοβο κ.λ.π.).

Τριακόσιοι (300) χορευτές, κάτοικοι χωριών, πλαισιωμένοι από μέλη Αδελφοτήτων και Πολιτιστικών Συλλόγων, συμμετείχαν στις βραδινές εργασίες του Συμποσίου παρουσιάζοντας, ως άξιοι προσβευτές, την τοπική τους παράδοση.

Παρουσιάστηκαν χοροί από τη Βοβούσα, την Αβδέλλα, το Περιβόλι, των Σαρακατσαναίων Ηπείρου, του Νεοχωρίου και του Κρουερίου του Δήμου Νευροπόλεως Αγράφων, Ζαγορίσιοι χοροί και εκτός προγράμματος Ηπειρώτικοι χοροί με αστική φορεσιά Ιωαννίνων. Επίσης το χορευτικό τμήμα του Ε.Μ.Π. παρουσίασε χορούς των Βλάχων της Ανατολικής Μακεδονίας.

Με επιτυχία έγινε στο πλαίσιο του συμπόσιου και η πρώτη παρουσίαση του CD που εξέδωσε ο Πολιτιστικός Σύλλογος Βοβούσας.

Παράλληλα στην αίθουσα του Πολιτιστικού Συλλόγου εγκαινιάστηκε και λειτουργεί έκθεση γλυπτικής του Ομότιμου καθηγητή του Μετσόβιου Πολυτεχνείου κ. Γ. Καλακαλλά ο οποίος έλκει την καταγωγή του από τη Βοβούσα.

Με τις συντονισμένες ενέργειες των συνεργαζόμενων φορέων και με τη συνεισφορά όλων των κατοίκων, το Συμπόσιο στην Βοβούσα στέφθηκε με απόλυτη επιτυχία.

Το πανέμορφο φυσικό περιβάλλον και τα εξαιρετού κάλλους παραδοσιακά χοροστάσια του χωριού, προκάλεσαν στους συνολικά 1000 περίπου θεατές των εκδηλώσεων νοσταλγικές αναμνήσεις.

Πρέπει να επισημανθεί η σημαντική ευκαιρία που δόθηκε, με αφορμή το επιτυχημένο αυτό συμπόσιο, για ενημέρωση σχετικά με τον Ελληνικό χορό θέματα και για την επικοινωνία των φορέων της ευρύτερης περιοχής με ερευνητές και επιστήμονες από τις σχετικές με την έρευνα του χορού επιστήμες (Ανθρωπολογία, Εθνομουσικολογία, Ιστορία κ.λ.π.), ώστε να προκύψουν μελλοντικά συνεργασίες, που θα συμβάλλουν μακροπρόθεσμα στην καταγραφή, προβολή και ανάδειξη της Ηπειρώτικης παράδοσης.

Το 4ο συμπόσιο για το χορό τίμησαν με την παρουσία τους ο Βουλευτής κ. Μ. Παντούλας, ο Νομάρχης Ιωαννίνων κ. Α. Καχριμάνης, δήμαρχοι και πρόεδροι της περιοχής, και άλλοι επίσημοι προσκεκλημένοι.

Το 5ο Συμπόσιο για το χορό θα διοργανωθεί από το Αρχείο Ελληνικού Χορού το 2005 στην Κρήτη.

(ΗΠΕΙΡΟΣ 23 ΙΟΥΛΙΟΥ 2004)

Ελληνογαλλική ταινία, με τον Νίκο Αλιάγα «Το όνειρο του Ίκαρου» με φόντο τα Ζαγοροχώρια

Μια ταινία-ύμνος στην ελληνική επαρχία, με φόντο τα δικά μας Ζαγοροχώρια με τίτλο «Το όνειρο του Ίκαρου» θα προβληθεί αρχές της νέας χρονιάς στους κινηματογράφους. Πρόκειται για μια ελληνογαλλική παραγωγή με τον Νίκο Αλιάγα (στην πρώτη εμφάνισή του στον κινηματογράφο), την Άννα Μουγκλαλίας, μούσα της Κοκό Σανέλ, τον δεκάχρονο Άγγελο Σιφονιδί σ' ένα ρεσιτάλ ερμηνείας και τον Ρένο Χαραλαμπίδη, σε ρόλο «τρελού του χωριού».

Όπως γράφει η «Ελευθεροτυπία» πρόκειται για ένα ταξίδι στην απομακρυσμένη Ήπειρο και στη μουσική παράδοση του τόπου, που πραγματοποιεί η ταινία του Κώστα Νάτση.

Κεντρικός ήρωας της ταινίας είναι ο δεκάχρονος Ηλίας. Το μόνο που θέλει είναι να γίνει μουσικός και να μεταφέρει στον κόσμο τη μαγεία της δικής του, παραδοσιακής, ηπειρώτικης μουσικής. Για το μικρό Ηλία η μουσική αυτή είναι η φυγή του, μιλά στην ψυχή του. Μέσα από αυτή την αβία ματιά του ταλαντούχου μικρού ο Κώστας Νάτσης «αποκαλύπτει» τη μαγεία της ηπειρώτικης μουσικής και της φυσική ομορφιά της Ελληνικής Επαρχίας υφαίνοντας έναν καμβά αισιοδοξίας και απρόσμενων συναισθημάτων.

Το έθνικ στοιχείο της ηπειρώτικης μουσικής και η φυσική ομορφιά του τοπίου ήταν τα δυο στοιχεία που προσέλεξαν το ενδιαφέρον της γαλλικής εταιρίας παραγωγής Love Streams της Agnes B μαζί με την Cinegram S.A. των Δέσποινα Μουζάκη και Χάρη Παδουβά. Η ταινία «Το όνειρο του Ίκαρου», με την Cinegram S.A. των Δέσποινα Μουζάκη και Χάρη Παδουβά. Η ταινία «Το όνειρο του Ίκαρου», με προϋπολογισμό 825.000 ευρώ, θα ολοκληρωθεί το ερχόμενο φθινόπωρο και θα βγει στις κινηματογραφικές αίθουσες στις αρχές της νέας χρονιάς.

ΖΑΓΟΡΙΣΙΟΣ Ο ΔΙΟΙΚΗΤΗΣ ΝΟΣΟΚΟΜΕΙΟΥ ΑΡΤΑΣ

Ο Τσερβαριώτης καθηγητής κ. Κώστας Μ. Ντιναλέξης τοποθετήθηκε στη θέση του Διοικητή του Νοσοκομείου Άρτας.

«Το Ζαγόρι μας» τον συγχαίρει και του εύχεται κάθε επιτυχία στο έργο του.

ΝΕΟΣ ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΣΤΟΝ ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΟ ΣΥΝΔΕΣΜΟ ΖΑΓΟΡΙΣΙΩΝ

Μετά την παραίτηση του κ. Πολύβιου Καρρά από την προεδρία του Πολιτιστικού Συνδέσμου Ζαγορίσιων, το Διοικητικό Συμβούλιο εξέλεξε ομόφωνα νέο πρόεδρο τον κ. Αλέξιο Οικονόμου.

«Γενοβέφα»

η καινούργια ταινία του Ζαγορίσιου σκηνοθέτη Βασίλη Δούβλη

Μετά την μικρή μήκους ταινία του «ο Βετράνος» που βραβεύτηκε στο φεστιβάλ Θεσσαλονίκης και ταξίδεψε σε πολλές χώρες του εξωτερικού ο νεαρός Πανωσουδενιώτης φιλόλογος και σκηνοθέτης Βασίλης Δούβλης γιος του Γιώργου και της Ελένης ετοίμασε το σενάριο της πρώτης μεγάλης μήκους ταινίας του.

Ζαγορίσιος ο τίτλος «Γενοβέφα» θα γυριστεί στο Ζαγόρι με τον μοναδικό Γρηγόρη Καψάλη. Το σενάριο προκρίθηκε και θα είναι συμπαραγωγή της ΕΡΤ και του Ελληνικού Κέντρου Κινηματογράφου.

Το Ζαγόρι με τη ματιά ενός Ζαγορίσιου σκηνοθέτη. Χρέος μας να βοηθήσουμε όλοι για το αποτέλεσμα.

Η ΧΡΥΣΑΝΘΗ ΕΥΘΥΜΙΟΥ ΑΠΟ ΤΟΝ ΕΛΑΦΟΤΟΠΟ ΖΑΓΟΡΙΟΥ ΚΑΘΗΓΗΤΡΙΑ ΦΙΛΟΛΟΓΟΣ ΠΑΡΑΔΙΔΕΙ ΙΔΙΑΙΤΕΡΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ ΣΕ ΜΑΘΗΤΕΣ ΔΗΜΟΤΙΚΟΥ - ΓΥΜΝΑΣΙΟΥ - ΛΥΚΕΙΟΥ ΚΑΙ Τ.Ε.Ε. ΑΝΑΛΑΜΒΑΝΕΤΑΙ Η ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑ ΟΛΩΝ ΤΩΝ ΜΑΘΗΜΑΤΩΝ ΘΕΩΡΗΤΙΚΗΣ ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΗΣ (ΕΚΘΕΣΗ, ΓΝΩΣΤΟ ΚΑΙ ΑΓΝΩΣΤΟ ΚΕΙΜΕΝΟ, ΛΑΤΙΝΙΚΑ)

ΤΗΛΕΦΩΝΟ 2651039394 - ΚΙΝΗΤΟ 6947925044

ΜΝΗΜΗ ΓΙΑ ΤΟ ΟΛΟΚΑΥΤΩΜΑ ΤΗΣ ΔΟΒΡΑΣ

Ο Πολιτιστικός Σύλλογος του χωριού μας πραγματοποίησε στις 7 Αυγούστου 2004 την αναβληθείσα εκδήλωση για το ολοκαύτωμα του χωριού μας στις 15 Ιουλίου 1943.

Όλοι οι χωριανοί μαζευτήκαμε στις επτά το απόγευμα στην καμένη εκκλησιά του Αγίου Νικολάου μας.

Αφού έγινε επιμνημόσυνη δέηση, ο αντιπρόεδρος του Συλλόγου Ν. Νάτσας μίλησε για το ολοκαύτωμα. Μαζί του η Γιώλη Καραγιάννη με αποστάσματα από το βιβλίο του Φριζου Τζόβα «Ραψωδία των θράων».

Εν συνεχεία ακούσαμε μαγνητοφωνημένο ντοκουμέντο που είχε παραχωρήσει το 1972 προτού κοιμηθεί ο Μακαριστός Αρχιεπίσκοπος ιερομόναχος Εφραίμ ηγούμενος του Μοναστηριού μας και εφημέριος του χωριού μας τότε, σε συγχωριανούς μας. Συνέχεια, μαγνητοφωνημένο μοιρολόι της αιμνήστης Αρτεμισίας Καψάλη:

«Κλάψε μάνα μ' τα νιάτα μου, κλάψε τη λεβεντιά μου πικρό που 'ναι το λάβωμα, φαρμακρό είν' το βόλι μου το στόμα μ' αίμα γέμισε, τα χείλη μου φαρμάκι παιδάκια μου...»

Και τέλος η Ευαλία μας, αδελφή του αιμνήστου ποιητή Κώστα Σίμου, το ποίημα που είχε χαρίσει ο Γιώργος Ελευθεριάδης στον Αλέξανδρο Κομπάρο, «Το ρημαγμένο χωριό».

Ο Ελευθεριάδης ήτο έφεδρος αξιωματικός (Βαλκανιονίκης) βρέθηκε στο χωριό μας στα άσχημα χρόνια του εμφυλίου πολέμου, μας αγάπησε και εμάς τα τότε παιδιά, μας μύησε στον αθλητισμό.

Το Ρημαγμένο χωριό.

Χρόνια στέκει ρημαγμένο απ' των ούνων την ορμή ερείπειο σκελετωμένο με της καπνίλας την οσμή.

Σε σένα θέλησαν να δείξουν τα ένστικτά τους τα σκληρά

Από αριστερά: Α. Κομπάρος, Κ. Οικονόμου, Α. Τούβαλης, Χ. Ζαμπανόλας. Καθιστοί: Μπούζαλης, Μανταρινής Β. Σαρράς και Α. Σαρράς

και δεν σεβάστηκαν να ρίξουν ούτε κι' αυτά τα ιερά!

Τώρα τον πόνο και την θλίψη σκορπάς σε όποιον να σε δει κι' η μορφή σου έχει λήψει σαν στρεμέν' είσαι πηγή.

Ασπραγγελιώτες σ' έχουν κτίσει που δούλεψαν πολύ σκληρά σ' ανατολή μα και σε δύση με τ' ασταλένια τους φτερά.

Και πλάθουν όνειρα για σένα σε καμαρώνουν οι φτωχοί σα νύφη όμορφη παρθένα μεσ' στα Ζαγόρια ζηλευτή.

Μα πάντα μεσ' από τη σάχητη πηδούν της νίκης τα φτερά και δεν θ' αργήσει πάλι να 'ρθει κοντά σε σένα η χαρά.

Θα ξεχωρίζεις και θα είσαι μεσ' στα Ζαγόρια ζηλευτό και μοναχά θα ενθυμήσαι ότ' ήσουν κάποτε νεκρό.

Κί' αν είσαι έτσι ρημαγμένο μη κλαις χωριό μου μη πονείς μια και δεν είσαι σκλαβωμένο θα σ' αναστήσουμε εμείς...

Αθήνα 12.10.1965
Χαρίζεται στον αγαπητό φίλο Αλ. Κομπάρο

Με αγάπη
Γ. ΕΛΕΥΘΕΡΙΑΔΗΣ

Η Ευαλία μας, γέμισε τα μάτια με δάκρυα.

Συγχαρητήρια στα παιδιά του πολιτιστικού μας Συλλόγου.

Κρίμα στους χωριανούς μας που έλειπαν από την εκδήλωση. Όσον αφορά το πανηγύρι μας που δεν έγινε φέτος, δεν γράφω τίποτα. Επιθυμώ και γράφω εκείνα που μας ενώνουν και όχι εκείνα που μας χωρίζουν.

Ο πολιτιστικός σύλλογος διοργάνωσε δημοτική βραδιά στις 12 Αυγούστου με αφίσα την παρακάτω φωτογραφία.

Μιχάλης Κομπάρος

Όμορφη βραδιά στους Ασπραγγέλους

Ο Πολιτιστικός Σύλλογος του χωριού διοργάνωσε βραδιά παραδοσιακής μουσικής στις 12 Αυγούστου με το συγκρότημα του Ηλία Πλαστήρα. Τα παιδιά αυτού του συγκροτήματος δεν κατάγονται απ' το Ζαγόρι. Μα αγάπησαν τα Ζαγορίσια τραγούδια και τα παίζουν πολύ ωραία. Η βραδιά ξεκίνησε με την εμφάνιση του χορευτικού του χωριού που αποτελείται από δέκα κορίτσια, με τις παραδοσιακές ζαγορίσιες στολές τις οποίες δάνεισε ο Πολιτιστικός Σύνδεσμος Ζαγορισιών, τις δε φλοκάτες δάνεισαν οι γυναίκες του χωριού. Απ' τον πολιτιστικό σύλλογο παρουσιάστηκαν τα τραγούδια και η ιστορία τους. Ακολούθησε ο πρόεδρος του πολιτιστικού κάλεσε τον γηραιότερο του χωριού ν' ανοίξει το χορό. Τ' όνομά του Ηρακλής Γκάνος. Στη συνέχεια παραινθήθηκαν κι άλλοι ηλικιωμένοι καθώς και μεσήλικες γυναίκες να χορέψουν, γιατί η παράδοση μεταβιβάζεται απ' τους γηραιότερους στους νεότερους. Σημαντική η παρουσία στη βραδιά του Γρηγόρη Καψάλη, του ζωντανού θρύλου του Ζαγοριού με διαφορετικό ρόλο αυτή τη φορά. Δε διασκέδαζε τους παρευρισκόμενους αλλά διασκέδαζε ο ίδιος, που έσυρε το χορό. Η σειρά δόθηκε στους ξένους (Ζαγορίσιους απ' άλλα χωριά και Γιαννιώτες). Και τέλος οι χωριανοί. Το γλέντι κράτησε ως τις πρωινές ώρες.

Συγχαρητήρια στο σύλλογο για τη βραδιά που χάρισε στους παρευρισκόμενους με σεβασμό στην παράδοση στους γηραιότερους και στην τάξη.

Τέτοιο είδους γλέντια κάνουν και τους νέους μας ν' αγαπούν τα ζαγορίσια πανηγύρια, να συμμετέχουν σ' αυτά κι αυτό το επιβεβαιώνει ο χορός που σχημάτιζε δυο και τρεις διπλές στη μεγάλη πλατεία των Ασπραγγέλων.

Και του χρόνου, η Παναγία βοήθειά μας.

Χ. Παπαδοπούλου-Κατσαρού

ΒΙΤΣΑ ΖΑΓΟΡΙΟΥ

Πλούσιες πολιτιστικές και αθλητικές εκδηλώσεις

Σειρά εκδηλώσεων για τον Αύγουστο και τον Σεπτέμβριο έχουν προγραμματιστεί στη Βίτσα. Οι εκδηλώσεις ξεκίνησαν το Σάββατο με θεατρικό παιχνίδι για απασχόληση μαθητών Δημοτικού από τη θεατρολόγο κ. Βασδέκη.

Την περασμένη Κυριακή έγιναν τα εγκαίνια έκθεσης με θέμα «Βιοποικιλότητα της Ελλάδος» στο Δημοτικό Σχολείο Βίτσας και θα διαρκέσει μέχρι 23 Αυγούστου 2004. Η έκθεση γίνεται με συγχρηματοδότηση του Πολιτιστικού Συλλόγου Νέων Βίτσας και της Αδελφότητας Βίτσας και τη διοργάνωση ανέλαβε το Ελληνικό Κέντρο Βιοτόπων-Υγροτόπων του Μουσείου Γουλανδρή Φυσικής Ιστορίας. Λέγοντας βιοποικιλότητα της Ελλάδας εννοούμε την ελληνική χλωρίδα, της ελληνική πανίδα, τα χερσαία, τα υγροτοπικά και τα θαλάσσια οικοσυστήματα που απαντούν στην Ελλάδα. Ταυτόχρονα έγινε παρουσίαση του, υπό δημιουργία, Μουσείου Φυσικής Ιστορίας που έχει αναλάβει το ΕΚΒΥ για το Σωματείο Πετροχελιδόνα Βίτσας.

Την Παρασκευή 13 Αυγούστου θα διεξαχθεί το πρώι αγώνας δρόμου για παιδιά ηλικίας έως 13 ετών και αγώνας δρόμου για παιδιά άνω των 14 ετών και μεγάλους ενώ το απόγευμα θα διεξαχθεί αγώνας διεκυστίνδας.

Το Σάββατο 14 Αυγούστου θα διεξαχθεί τουρνουά δηλωτής-τάβλι και πιναγκ-πονγκ και αγώνας τσουβαλοδρομίας για παιδιά ως 13 ετών.

Την Κυριακή 15 Αυγούστου οι τελικοί τουρνουά δηλωτής-τάβλι και πιναγκ-πονγκ. Δηλώσεις συμμετοχής έως 12 Αυγούστου 2004.

Επίσης από έως 17 Αυγούστου θα γίνει τα παραδοσιακό πανηγύρι του οποίου τη διοργάνωση έχει αναλάβει αποκλειστικά ο Πολιτιστικός Σύλλογος με παραδοσιακό συγκρότημα: Γρηγόρη Καψάλη-κλαρίνο, Θωμά Χαλιγιάννη-κλαρίνο, Χρήστο Γατσέλο και Σωτήρη Σακαβίτση-τραγουδι.

Στις 15 Αυγούστου θα γίνει παρουσίαση παραδοσιακών χορών από το χορευτικό τμήμα του Συλλόγου.

Τέλος από 4-11 Σεπτεμβρίου θα γίνει σεμινάριο υφασματοσύνθεσης και χειροτεχνίας στο εντευκτήριο ροτ Συλλόγου και έκθεση των δημιουργημάτων στο Δημοτικό σχολείο από τη Μαρία Στράνη-Ποτς.

ΣΝ' ΑΡΡΕΝΤΑ

Ο άνθρωπος ίσως είναι προϊόν μικροβιακών περιττωμάτων ενός υπερφυούς, αγνώστου μέχρι σήμερα όντος, που μετοίκησε απ' άλλα πλανητικά συστήματα, ή έζησε πριν από εκατομμύρια χρόνια στη γη, διαθέτοντας ωστόσο πτητικές ικανότητες φυγής και σ' άλλα-γαιοφανή ή μη-ηλιακά συστήματα!

Αλλιώς, πώς να εξηγήσει κανείς τις αιφνίδιες αυτές ψυχικές του μεταπτώσεις, από την υψιπέτεια και την παραδοχή, στα έσχατα κι' επονειδίστα όρια της έρψης και της καθολικής αποστροφής;

Φωκίων Καψάλης

ΝΕΑ ΤΟΥ ΤΟΠΟΥ - ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ ΣΥΛΛΟΓΩΝ - ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΕΣ ΕΚΔΗΛΩΣΕΙΣ

ΕΞΩΡΑΙΣΤΙΚΟΣ ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΠΑΠΙΓΚΙΩΤΩΝ «ΤΟ ΠΑΠΙΓΚΟΝ»

Αντάμωμα κατοίκων Κουκουλίου και Παπίγκου

Την Κυριακή 8 Αυγούστου πραγματοποιήθηκε αντάμωμα των κατοίκων Κουκουλίου και Παπίγκου στην μοναδική ομορφιάς περιοχή του Βοιδομάτη κοντά στη Μονή Σπηλαιώτισσας.

Η πρωτοβουλία για την ωραία αυτή εκδήλωση ανήκε στον δραστήριο πρόεδρο της αδελφότητας Κουκουλιωτών «Ευγ. Πλακίδας» κ. Βακάμη και βρήκε άμεση ανταπόκριση από τον εξωραϊστικό σύλλογο Παπίγκου.

Η εκδήλωση ξεκίνησε με αρτοκλασία στη μονή Σπηλαιώτισσας, ακολούθησαν σύντομες ομιλίες των εκπροσώπων των δύο συλλόγων και στη συνέχεια ακολούθησε γλέντι και φαγοπότι κάτω από τη σκιά των πλατάνων του Βοιδομάτη. Η συμμετοχή του κόσμου ήταν ικανοποιητική και το κέφι άφθονο. Η επιτυχία της εκδήλωσης αυτής, η οποία γίνεται για πρώτη φορά, μας δίνει θάρρος και ελπίδα να τη συνεχίσουμε στο μέλλον και να την καθιερώσουμε, στοχεύοντας και στη συμμετοχή και άλλων χωριών του Ζαγοριού.

Αιμοδοσία στην κοινότητα Παπίγκου

Την Τρίτη 10 Αυγούστου πραγματοποιήθηκε αιμοδοσία στην Κοινότητα Παπίγκου με πρωτοβουλία του εξωραϊστικού συλλόγου Παπίγκου.

Η συμμετοχή των κατοίκων ήταν ικανοποιητική. Σκοπός της αιμοδοσίας είναι να δημιουργηθεί τράπεζα αίματος για τους κατοίκους του χωριού.

Όποιος δεν είχε την ευκαιρία να δώσει αίμα, μπορεί να επισκεφτεί το Νοσοκομείο Χατζηκώστα και να προσφέρει αίμα οποτεδήποτε θέλει ώστε να συμπεριληφθεί το όνομά του στην κατάσταση αιμοδοτών. Ευχαριστούμε θερμά.

Το παραδοσιακό πανηγύρι στο Πάπιγκο

Εορτάστηκε κι' εφέτος με ιδιαίτερη επιτυχία το παραδοσιακό πανηγύρι του χωριού μας, στις 19 και 20 Ιουλίου.

Η παρουσία των χωριανών μας και τις δύο ημέρες ήταν εντυπωσιακή. Μετά τον εκκλησιασμό στον Προφήτη Ηλία, προσφέρθηκε λουκούμι από τον εξωραϊστικό σύλλογο αλλά και την εκκλησιαστική επιτροπή καθώς και διάφορα γλυκά από τους εορτάζοντες Δουδούμη Ηλία και Ολυμπία Χριστοδούλου.

Αυτή την φορά το λουκούμι ήταν πιο απολαυστικό καθ' ότι το κληροδότημα των «Καλλινειών Σχολείων» φρόντισε να φθάσει ως την εκκλησία του Προφ. Ηλία πόσιμο νερό. Μετά ακολούθησε γλέντι και χορός, για μία και πλέον ώρα με τα γνωστά δικά μας παραδοσιακά όργανα. Τους αξίζει ένας μεγάλος έπαινος. Ο εξωραϊστικός σύλλογος που ήταν ο οργανωτής του πανηγυριού κι' εφέτος, αισθάνεται την ανάγκη να ευχαριστήσει και δημόσια εκείνους τους χωριανούς και φίλους που βοήθησαν όταν τους ζητήθηκε. Η επιτυχία ξεπέρασε κάθε προσδοκία μας.

Πρέπει εδώ να τονίσουμε ότι για να συνεχιστούν οι παραδόσεις και οι κάθε μορφής εκδηλώσεις, απαιτείται η ενεργός συμμετοχή όλων των κατοίκων του χωριού μας, αλλά και των φορέων και δεν μπορεί κάθε φορά η επιτυχία τους να εξαρτάται αποκλειστικά από το φιλότιμο ορισμένων.

Από τον εξωρ. σύλλογο Παπίγκου

Εκλογές στον Ορειβατικό Σύλλογο Παπίγκου

Την Κυριακή 22 Αυγούστου ο Ορειβατικός Σύλλογος Παπίγκου κάλεσε τα μέλη του στην εκλογοαπολογιστική Συνέλευση που σύμφωνα με το καταστατικό του Συλλόγου πραγματοποιείται κάθε τρία χρόνια για την ανάδειξη καινούριου Δ.Σ.

Η προσέλευση των μελών ήταν μεγάλη και το αποχωρών Δ.Σ. εξέθεσε στη συνέλευση όλες τις δραστηριότητές του κατά την τριετία που πέρασε με αποκορύφωμα την 64η Πανελλήνια Ορειβατική Συνάντηση που οργάνωσε με μεγάλη επιτυχία στη Δρακόλιμνη.

Παράλληλα η Γενική Συνέλευση ομόφωνα μετά από πρόταση του Δ.Σ. του Ορειβατικού, εκτιμώντας την πολυετή και πολύτιμη προσφορά τους, ανακήρυξε επίτιμα μέλη του Ορειβατικού Παπίγκου τον Κων/νο Διαμαντή, τον Δημήτριο Γκέκη και τον Χριστόδουλο Στουκίδη.

Ακολούθησε κατάθεση υποψηφιοτήτων και ψηφοφορία, το αποτέλεσμα της οποίας εξέλεξε τους εξής:

Για το Δ.Σ.: τον Δημήτριο (Κούλη) Χριστοδούλου, την Αγγελική Στουκίδου, τον Τηλέμαχο Τσελιδή, τον Βαγγέλη Χριστοδούλου και τον Δημήτριο Μπίτο.

Οι εκλεγέντες συγκροτήθηκαν σε Δ.Σ. ως εξής:

Πρόεδρος: Κούλης Χριστοδούλου
Αντιπρόεδρος: Τηλέμαχος Τσελιδής
Γραμματέας: Αγγελική Στουκίδου
Ταμίας: Βαγγέλης Χριστοδούλου
Εφορος Υλικού: Δημήτρης Μπίτος

Ενώση Αποδήμων Ελαφοτόπου Αθηνών

Το τριήμερο παραδοσιακό πανηγύρι στον Ελαφότοπο

Με ξεχωριστή επιτυχία πραγματοποιήθηκε το τριήμερο παραδοσιακό πανηγύρι 6-8 Αυγούστου, στον Ελαφότοπο, που οργανώθηκε και υλοποιήθηκε με φροντίδα της Ενώσεως Αποδήμων Ελαφοτόπου Αθηνών και του Τοπικού Συμβουλίου.

Μελανό σημείο στην όλη διοργάνωση, η πρόσκαιρη ασθένεια του Γρηγόρη Καψάλη και η αδικαιολόγητη απουσία του Νίκου Καψάλη, την επαγγελματική πορεία του οποίου στηρίξαμε εξ' επαρχίας ως χωριό συνολικά, και η οποία απουσία ειλικρινά μας προβληματίσε και συνεχίζει, ως Διοικητικό Συμβούλιο, να μας προβληματίζει. Τούτο γιατί δυστυχώς προσέγγισε τα όρια της αναξιοπιστίας και της ασέβειας προς όλους μας, λαμβανομένων υπόψη τόσο της προγενέστερης σχετικής μας επισήμανσης προς αυτόν, όσο και της μετέπειτα στάσης του, μια στάση σιωπής-αδιαφορίας που δεν παρουσιάζει στοιχεία ένδειξης μεταμέλειας.

Για την επιτυχία επί του συνολικού αποτελέσματος, καθοριστική ήταν η ανιδιοτελής συμβολή των παρακάτω κυρίως συγχωριανών μας, και τους οποίους ιδιαίτερα ευχαριστούμε:

1. Έργα Συντήρησης και Ανάπλασης «Πέρα Πηγαδιού»
2. Έργα κατασκευής γκαλντεριμίου από το Μουσείο προς το αλώνι της «Κοιτζιούς», μέσω των οικιών Καραϊσκού και Ντιναλεξαίων.
3. Έργα κατασκευής γκαλντεριμίου από το σπίτι του Λάκη Τσεργαλή, μέχρι το σπίτι των Τζαδιμαίων.
4. Έργων συντήρησης υφιστάμενων γκαλντεριμιών και αποσυμφόρησης της μικρής πλατείας από μόνιμο χώρο παρκάρισματος, προκειμένου να καθίσταται δυνατή και η αποκομιδή σκουπιδιών από το κέντρο της πλατείας.

Και του χρόνου.

Τζόκα Νίκου, Τζόκα Ηρακλή, Τζόκα Φώτη, Γκράτζιου Ρέας, Τό-

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ ΤΟΥ ΜΟΡΦΩΤΙΚΟΥ ΣΥΛΛΟΓΟΥ ΚΑΒΑΛΛΑΡΙΟΥ

Τον Αύγουστο που διανύσαμε, ο Μορφωτικός και Εκπολιτιστικός Σύλλογος Καβαλλαρτών Ζαγοριού «Η ΑΓΙΑ ΤΡΙΑΣ», προέβη στην γενική καθαρότητα του χωριού μας με υπεύθυνο την καθηγήτρια Πηνελόπη Θάνου. Συγκεκριμένα έγινε υποδειγματική καθαριότητα του λόφου της Αγίας Τριάδος, του σχολικού κτιρίου, της πλατείας, των δρόμων και παραδοσιακών γεφυριών εντός του οικισμού. Συμπλήρωσε τις ελλείψεις του ανακαινισθέντος υπό του Δήμου Ανατ. Ζαγοριού σχολικού κτιρίου και πλέον εντός μηνός με τον υδροχρωματισμό του το χωριό θα διαθέτει μια καταπληκτική αίθουσα εκδηλώσεων και στέγη του δραστήριου συλλόγου. Φυσικά πάντα με την πρόθυμη και αμέριστη στήριξη του Δήμου μας. Κατόπιν αυτόν ο σύλλογος πρόκειται να τοποθετήσει ενδεικτικές πινακίδες, εντός και εκτός του συνοικισμού, για ένα καλαίσθητο και υποδειγματικό περιβάλλον φύσης και αρχοντίας.

Εκ του συλλόγου

ΑΝΑΤΟΛΙΚΟ ΖΑΓΟΡΙ ΠΡΟΣ ΤΟ ΚΤΕΛ

Ζητούν να επανέλθει το δρομολόγιο

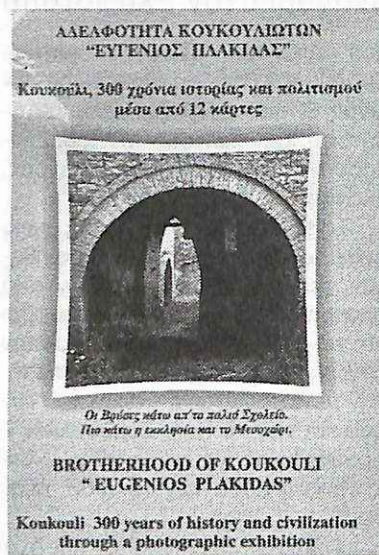
Να επαναλειτουργήσει το δρομολόγιο της Κυριακής από τα Γιάννενα προς τα χωριά Τρίστενο-Γρεβενίτι-Φλαμπούραρι-Ελατοχώρι-Μακρίνο ζητά ο Δήμος Ανατολικού Ζαγοριού από τη διοίκηση του υπεραστικού ΚΤΕΛ του νομού Ιωαννίνων, με έγγραφο του που κοινοποιείται και στο νομάρχη.

Σύμφωνα με το έγγραφο η απόφαση του ΚΤΕΛ να διακόψει το δρομολόγιο αυτό κάνει δύσκολη την επίσκεψη πολλών δημοτών που διαμένουν στα Γιάννενα και τα επισκέπτονται το Σαββατοκύριακο ενώ το δρομολόγιο αυτό ήταν ένα από τα μοναδικά που είχε επιβάτες.

Παράλληλα, ο δήμος εκφράζει την ανησυχία ότι με την κατάργηση του δρομολογίου η περιοχή θα νεκρώσει ενώ ακόμη «καταργείται στην πράξη η πρόθεση της Πολιτείας να στηρίξει την ύπαιθρο και τους μόνιμους κατοίκους της».

ΝΕΑ ΤΟΥ ΤΟΠΟΥ - ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ ΣΥΛΛΟΓΩΝ - ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΕΣ ΕΚΔΗΛΩΣΕΙΣ

**Από τις δραστηριότητες της αδελφότητας Κοκουλιωτών «Ευγ. Πλακιδάς»
Το άλμπουμ με τις δώδεκα φωτογραφίες**

Όπως είναι γνωστό στην αίθουσα του Νέου Σχολείου λειτουργεί έκθεση φωτογραφίας με θέμα «Το Κοκουλί 300 χρόνια ιστορίας και πολιτισμού». Πολλοί έρχονται στην έκθεση να την παρακολουθήσουν και η παρατήρησή των είναι.

— Όσα μας είπες δάσκαλε, που να τα θυμούμαστε, δεν ήταν δυνατόν να είναι περιληπτικά γραμμένα σε κάποιο βιβλιαράκι..

— Εμάς δεν μας ενδιαφέρουν οι λεπτομέρειες, θέλουμε να ξέρουμε λίγα για το χωριό σας, για την ιστορία του, τον πολιτισμό του, την πανίδα του και την χλωρίδα.

— Αυτά μας φτάνουν.
Έτσι μας γεννήθηκε η ιδέα να γράψουμε ένα μικρό βιβλιαράκι, γύρω στις 100 σελίδες με μια επιλογή από φωτογραφίες και λίγα κείμενα από κάθε ενότητα, όπως είναι χωρισμένη και η έκθεση. Έτσι και οι επισκέπτες της έκθεσης θα μπορούν να την παρακολουθούν μόνοι των και θα έχουν και κάποια στοιχεία φυγόνας.

Το βιβλίο όμως στοίχιζε πολύ και δεν είχε τα οικονομικά μέσα η αδελφότητα να το εκδόσει. Τότε μας γεννήθηκε μια άλλη ιδέα. Δεν βγάζουμε ένα άλμπουμ με ορισμένες φωτογραφίες και μέσα να έχουν και ένα κείμενο σχετικά με το χωριό μας..

Έτσι γεννήθηκε αυτό το απλό άλμπουμ.. Αποτελείται από 12 φωτογραφίες συν το εξώφυλλο. Στο εσωτερικό του έχουμε γράψει ένα μικρό κείμενο σχετικά με το χωριό μας την γύρω περιοχή και το Ζαγόρι, στα Ελληνικά και στα Αγγλικά. Στο εξώφυλλο και στο οπισθόφυλλο υπάρχει το λογότυπο της αδελφότητας και ένα κενό για να μπορεί κάποιος να στείλει και μια κάρτα ξεχωριστά, σαν ευχετήρια κάρτα.

Όλα αυτά τα βάλουμε σε ένα άλμπουμ, που έχει όμως υποχρεωτικά περισσότερες σελίδες, αυτό όμως έχει και την ευκολία ότι μπορεί κάποιος να συμπληρώσει κα με άλλες κάρτες που βρήκε σε περίπτερα, ξενώνες, σχετικά με το χωριό μας ή το Ζαγόρι.

Ίσως το άλμπουμ να έχει κάποια ελαττώματα και ως προς το περιεχόμενο και ως προς την μορφή.

— Ακούμε τις γνώμες και στην επανέκδοση θα τα διορθώσουμε..

Το άλμπουμ τώρα πωλείται στο γραφείο της αδελφότητας στο Νέο Σχολείο, στο Καφενείο του χωριού, στο μπαρ του ξενώνα των Ρήττα και Ζάνη, στο Μουσείο Λαζαρίδη και σε ορισμένα σημεία στα Γιάννενα Όσοι θέλετε να το προμηθευτείτε πάρτε μας τηλεφώνω με FAX 26530-71056

Η τιμή του είναι συμβολική, μόνο 5 [πέντε] ΕΥΡΩ

Τα χρήματα θα διατεθούν για τους σκοπούς της αδελφότητας, για να κάνουμε μικροεργασίες μέσα στο χωριό και για κοινωνικούς σκοπούς Γιάννης Βακάμης,
Πρόεδρος της αδελφότητας

ΓΑΜΗΛΙΟ ΟΔΟΙΠΟΡΙΚΟ

Αρραβωνίζεται η δούλη του Θεού Κλεοπάτρα (Καρβούνη), μετά του δούλου του Θεού Νικολάου (Αμοιρίδη).
Σημικό : Ιερός Ναός Αγ. Τριάδος Κατερίνης (03/07/2004, ώρα 20:30).

Πρωταγωνιστές : η νύφη, στάγμα θαρρείς από λευκό ανοιξιάτικο τριαντάφυλλο. Πλάι της, ο γαμπρός, ένα σοβαρό παιδί, γεμάτο αυτοπεποίθηση και ευπροσηγορία, μα κι αδιόρθωτος μοσοικλετιστής. Αφού μεταφορικό μέσον στο τέλος των νεονύμφων στάθηκε η μοσοικλετία ! Μια πρωτοτυπία που δεν είχα ξαναδεί, μα ούτε και πρόκειται να ματαδω !

Οι περιβάλλοντες κομπάρσοι, που αγάλιαζαν ημικυκλικά το ζεύγος : Μακεδόνες του Πόντου οι αποκει, μεροκαματιάρηδες, αγρότες, επαγγελματίες, επιστήμονες. Γνωστοί, όπως εξάλλου και οι συμπατριώτες μας Πόντιοι εδώ, για την προσήλωση στις παραδόσεις και τη φιλεργία. Αψευδής μάρτυς στο τελευταίο, τα καλοσυγριμένα σπίτια, πλατείες και πάνω απ' όλα ένας μεστός και καταπλουμισμένος κάμπος, όπου από παντού τινάζονταν με δύναμη, ασμένιοι πίδακες νερού.

Το από 'δω σόι μας, το σόι της νύφης: Σαρακατσαναίοι, πρώην σκηνίτες από τη Ντοβρά, όλα παιδιά του Βαθυλάκου! Νύφες σαν τα κρύα τα νερά, αυστηρά δωρικά πρόσωπα οι μεγαλύτεροι και κάτι αρρενωπά αγόρια, να, ίσα με κει επάνω! Αναγαλιάζει η ψυχή σου να σε περιβάλλει σε χαρές και λύπη αυτός ο κατάδικός σου κόσμος. Καρβουναίοι, Καφαλαίοι, Δημαιοί, Καραγιανναίοι, όλα παιδιά, ανίψια, νύφες, γαμπροί, εγγόνια, δισέγγονα, ευλογημένη γενιά των Θεοσεβαστων μπάρμπα Κώστα (Καρβούνης ή Κωσταφώτος) και της θείας μου Κλεοπάτρας, που τι παράξενο, τους νιώσαμε εκεί! Ναι, όλοι τους ήταν δίπλα μας! Ενιωθα πλάι μου τον μπάρμπα Κώστα, τη θεία μου Πάτρα, το Νίκο, που πάνε τώρα κάπου πενήντα συναπτά χρόνια π' αδόκητα μας έφυγε, τον Γρηγόρη π' ακόμα δεν έκλεισε καλά καλά τα μάτια του, την αεδιάλυτη εικόνα του πατέρα μου, που έπεσε ηρωικά μαχόμενος στο ύψωμα «Γκραμπάλα», τη μάνα μου, που καθώς το 'χε συνήθειο τραγουδούσε εκείνη τη στιγμή με την κρυστάλλινη φωνή της νυφίτικα τραγουδία :

«Με την ευχή μου, κόρη μου, να ζήσεις, να γεράσεις, να κανείς χρόνους εκατό και να τους απεράσεις.
Γαμπρέ μου, σε παρακαλώ, μια χάρη να μας κάνεις,
το άνθος που σου δώσαμε να μη μας το μαράνεϊς.»

Όλοι τους ήταν εκεί, ένιωθα την αναπνοή τους, τον χτύπο της καρδιάς τους, τον σφυγμό του είναι τους. Η αγάπη, για μια τέτοια μέρα, σχίζει το υπερτέρας! Μόνο που 'ταν λυπημένοι, πολύ λυπημένοι, που δεν μπορούσαν να μας σφιξουν στην αγκαλιά τους, να αισθανθούμε την αφή τους, αλλά, τι να κάνουμε, χαρές και λύπες, πάνε δεμένες χέρι-χέρι στη ζωή.

«Σε έναν γεφυρόπλοιο έμορφων κορτσόπλοιο» και βάλε. Εδώ χάρηκα ιδιαίτερα, βλέποντας την ανιψία μας Μαρία (Δήμου), με παραστάριες τις δύο χαριτωμένες κορούλες της, να πρωτοστατεί γεμάτη χάρη κι ενθουσιασμό _ Ποντία όντας _ στους ποντιακούς χορούς.

Την άλλη μέρα, από τη Θεσσαλονίκη, με τον έσοχο συμπατριώτη μας και Βαλκανιονίκη στη σκοποβολή, Βασίλη Ζωρδούμη στο βολάν, ραλίστας αυτός και αραλίστας πλάι του εγώ, υπνωτισμένος και γλαρωμένος από το γλέντι, φτάσαμε στα Γιάννενα σε τρεις ώρες. Κι έπειτα συνέχεια, γιατί στο σόι μας έχουμε μπόλικες νύφες και γαμπρούς. Οι από 'δω μπαρμπαδες, θείες και εξαδέλφια, ευχόνται στο ευτυχές ζευγάρι υγεία και προκοπή. Στον πολυαγαπητό μου εξάδελφο Σωτήρη και στην πιστή του Πηνελόπη, που κόσμησαν την κοινωνία μας με τέτοια παιδιά, τι άλλο να ευχηθώ, πέρα από «αγνανάπαυση» γεμάτη από εγγόνια, δισέγγονα, «ρούφλες» και κοψίδια;

«Ζω ανάμεσα σε θαμπές και διάφανες μορφές, που ακόμα δεν έχουν γίνει απόλυτο σκοτάδι!.....»

(Χόρζε Λουίς Μπόρχες)
Από τα βύθια των αυτομνησιών αυτών, με συνέφερε στην πραγματικότητα ο παπάς, που κείνη την ώρα τέλει-

ωνε το ιερό μυστήριο, διδοντας έτσι τέλος στο «άγγιγμα ψυχής» των δύο νέων, που ξεκινούσαν τη δύσβατη ατραπό της ζωής, γεμάτοι προσδοκίες, όνειρα κι ελπίδα.

Αγκαλιάσαμε τη μικρή μας νυφούλα. Ευχηθήκαμε ολοψύχως υγεία και προκοπή. Ήταν εμφανέστατα και τα δύο. Προπαντός να 'ναι η ζωή τους εποικοδομητική, γεμάτη ευποία και αγάπη προς τους συνανθρώπους τους. Αγώνες για τη σωτηρία της φύσης, από 'κει εξαρτάται η ψυχική και σωματική υγεία των επιγόνων τους. Εχει γεμίσει πια αυτός ο τόπος από βαρβάρους. Όποιος θέλει να πιστεί, ας κοιτάξει _ πέρα απ' όλα τ' άλλα _ τα βουνά μας, γεμάτα αμυχές και αποστήματα! Δρόμοι που διανοίχτηκαν (ή διανοίγονται) από ανθρώπους δίχως διανοητική ευκρίνεια, δίχως συνείδηση κι επίγνωση. Από εβελόδουλα ανθρωποειδή, ψυχρούς εκτελεστές αθλών και νόθων παρελθοντικών καταστάσεων....

Εξήλθα της εκκλησιάς, ευχόμενος να πιάσουν τόπο οι ευχές μου και ευόδωση κάθε ονειρίου. Εξω η νύχτα είχε απλωθεί πια για καλά και η Κατερίνη ήταν ήδη φωταγωγημένη. Φωταγωγημένη και η Παρούλα (απόφοιτος Παιδαγωγικής Σχολής Πανεπιστημίου Λαοανίνων) γυναικεία στα «καπούλια» της μοσοικλετίας αναχώρησε. Κι εμείς εν συνεχεία, πήραμε την άγουσα για τον κήπο του παραλαϊκού ξενοδοχείου «GRAND PLATON», για το τρικούμπερο γλέντι. Προ της ελεύσεως των εύγευστων εδεσμάτων, μοιράστηκαν στα τραπέζια τεμάχια σαρακατσανικής κουλούρας, που είχαν επιμεληθεί σχολαστικώς με ωραία κεντρίδια επάνω, οι θείες της νύφης Αλεξάνδρα και Μαρία Καρβούνη - Δήμου. Η κουλούρα και το μοίρασμα, κατά το έθιμο των Σαρακατσανών, συμβολίζει ευπορία και προσφορά. Η ορχήστρα, όμως, άρχισε το προανάρκουσμα της πλούσιας αυτής ευωχίας, που διήρκεσε ως τις τρεις, μ' ένα αισθησιακό ταγκό. Έλα, όμως, που ο γαμπρός ταλαντούχος της μοσοικλετίας το εξέλαβε ως τσάμικο. Μετά, όντας Πόντιοι οι συμπεθεροι, εκείνοι οι χαρακτηριστικοί ποντιακοί χοροί, με το δυνατό βρόντηγμα των ποδιών κάτω και την ομαδική ανάταση των θηλυκωμένων χεριών, χοροί πλούσιοι σε πάθος, πείσμα για επανάκτηση και νοσταλγία για τις χαμένες πατρίδες.

Ξεκινήσαμε από το Μοναστήρι και καταλήξαμε σε ένα πανέμορφο σιάδι κάτω και δίπλα από το Μοναστήρι. Εχω πάει σε πολλά και πολλά μέρη της Ελλάδας, τέτοια ομορφιά, δεν έχω ξαναδεί, μόνο θα συγκρίνω το μέρος με τον Άγιο Νικόλαο της Νάουσας. Η διαφορά είναι ότι εκεί ο τόπος είναι πιο αξιοποιημένος, εδώ είναι πιο παρθένος. Δεν ξέρω αν πρέπει να αλλάξει. Φοβάμαι μήπως χάσει την ομορφιά του.

Θα γυρίσω όμως πίσω στο Μοναστήρι, γιατί ότι και να πω θα αδικήσω το μέρος. Εκείνο που μπορώ σίγουρα να πω είναι ότι χάσαν και δεν ήρθαν και προτίμησαν τους κυνηγούς....

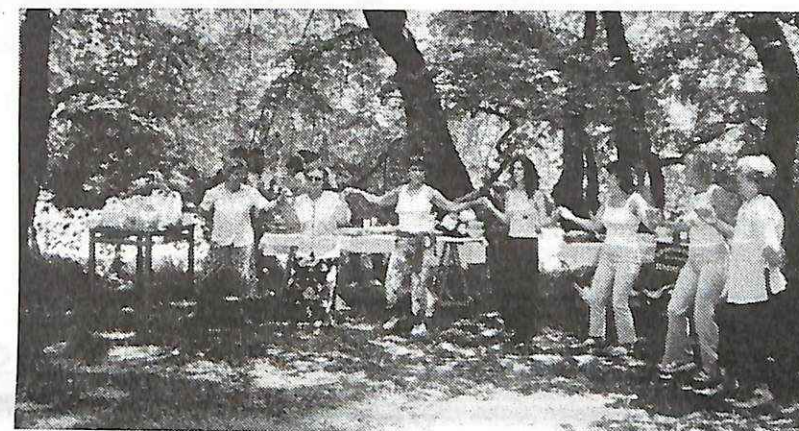
Το Μοναστήρι το άνοιξε ο ιερέας της Αρίστης, εμείς τον ευχαριστούμε θερμά που μας φιλοξένησε στον ιερό αυτό χώρο. Μετά την ξενάγηση μέσα στο Μοναστήρι στην αυλή εμιάλλη ο Μικρός παρακλητικός Κανόνας της Θεοτόκου. Ψάλλτης ήταν ο δάσκαλος από την Αρίστη Βασίλης Κοντοκάλης, κι, αυτόν

ΝΕΑ ΤΟΥ ΤΟΠΟΥ - ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ ΣΥΛΛΟΓΩΝ - ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΕΣ ΕΚΔΗΛΩΣΕΙΣ

Τα Θ' Λαζαρίδεια

Αρτοκλασία στο Μοναστήρι της Σπηλιώτισσας

Γλέντι δίπλα στο Βοϊδομάτι

Από τη δεξίωση του νέου σχολείου 12-8-04

Τα παιδιά κρατούν τα κύπελλα που πήραν στον αγώνα δρόμου

ευχαριστούμε θερμά, και στη συνέχεια έγινε αρτοκλασία.

Με το τέλος των ιερών ακολουθιών πήγαμε όλοι στο σιάδι όπως είπα δίπλα στο Βοϊδομάτι. Η μεγάλη επιτυχία της επιλογής του χώρου, που οφείλεται στο σιάδι του Παπίγκου, ήταν που είχαμε με μια υπέροχη παραλία, έτσι βρήκαν την ευκαιρία τα μικρά παιδιά να περάσουν όλες τις ώρες δίπλα στο ποτάμι χωρίς φόβο και να αφήσουν τους μεγάλους να γλεντήσουν ήσυχα.

Μόλις καθήσαμε στα σιάδια ο σύλλογος του Παπίγκου και ο δικός μας άρχισαν τις προετοιμασίες. Ο σύλλογος Παπίγκου με πρωτεργάτες τον κ. Μπούνα και την κ. Χριστοδούλου, ο πρόεδρος έλειπε λόγω πένθους, βοήθησαν αφάνταστα. Εκτός από την ετοιμασία σε φαγάσιμα που είχαν κάνει, φέραν και καρέκλες, τραπέζια και ότι άλλο ήταν απαραίτητο. Φέραν κι αυτοί και μες ότι μπορούσαμε. Πίτες ζαγορίσιες, φαγητά ζαγορίσια, μεζέδες καλωμένους από τις γυναίκες του χωριού, ποτά αναψυκτικά. Στήσαμε ένα καλό τραπέζι, οικογενειακό, όπως ήταν και όλη η εκδήλωση, οικογενειακή.

Σε λίγο ήρθαν και τα βιολιά. Γλέντι χωρίς βιολιά γίνεται, δεν γίνεται. Ήρθε ο Μιχάλης ο Μπραχόπουλος με την παρέα του, ήρθαν «Τα παιδιά από το Κοκουλί». Και το κέφι άναψε. Τα παλιά ζαγορίσια τραγουδία δώσαν και πήραν, οι παλιοί ζαγορίσιοι χοροί ξαναζωντανέψαν. Το γλέντι κράτησε ως αργά το απόγευμα και θα συνέχιζε αν δεν νύχτωνε, εκεί δεν έχει φώτα και καλά κάνει. Φεύγοντας δώσαμε κάποιες υποσχέσεις. Πρώτα κάναμε αδελφοποίηση των δύο συλλόγων του Παπίγκου και του Κοκουλιού. Έπειτα είπαμε το χρόνου η εκδήλωση να έχει μεγαλύτερη συμμετοχή, να κινητοποιήσουμε και τα άλλα χωριά του Ζαγορίου, και όχι μόνο τα Παραβικεία, να γίνει κάτι που να συμμετέχει όλο το Ζαγόρι.

Δεύτερη μέρα των εκδηλώσεων (11 Αυγούστου)

Τη δεύτερη μέρα είχαμε την ζωγραφική των παιδιών και την επίδειξη μαγειρικής.

Μια ομάδα παιδιών συγκεντρώθηκαν κάτω στο Μεσοχώρι και με την βοήθεια της αδελφότητας, τους δώσαμε δωρεάν όλα τα υλικά, και των γονέων των, ζωγράρισαν θεμάτα που έχουν σχέση με το χωριό μας και το γύρω περιβάλλον. Εκτός από την ζωγραφική ασχολήθηκαν και με την πηλοπλαστική και με το κολάζ. Τα έργα τους τα κάναμε έκθεση στην αυλή του Νέου Σχολείου.

Έγινε και επίδειξη μαγειρικής και ζαχαροπλαστικής από γυναίκες του χωριού. Το βράδυ στο Μεσοχώρι προβάλαμε σε σλάιτς που μας έφεραν η κ. Βερτόδουλου, κόρη του περιφημού φωτογράφου της Ηλείου Βερτόδουλου και ο κ. Μίλτος Ρήττας, τοπία από το χωριό μας και την γύρω περιοχή, αξιόλογα κτήρια,

ΝΕΑ ΤΟΥ ΤΟΠΟΥ - ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ ΣΥΛΛΟΓΩΝ - ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΕΣ ΕΚΔΗΛΩΣΕΙΣ

Τα Θ' Λαζαρίδεια

γεφυρία, σκάλες και μοναδικές φωτογραφίες από την πανίδα και χλωρίδα του τόπου μας. Ξεχωριστό ενδιαφέρον παρουσίασαν τα σκλάβις της κ. Βερτόδουλου, γιατί ήταν τραβηγμένα την εποχή που πενήντα και εξήντα όταν πολλά μέρη από το χωριό μας δεν έχουν αλλάξει. Ευχαριστούμε και τους δυο γιατί δείξαν έμπρακτα την αγάπη των για το χωριό μας.

Εδώ ήταν κάποιος από τους επισήμους. Παρευρέθηκε εκπρόσωπος του κ. Νομάρχη, ο Δήμαρχος της ο.κ. Σκομβέλος, η Δημοτική Σύμβουλος κ. Τσακμάκη-Τζιάσιου, ο πρόεδρος του Πολιτιστικού Συλλόγου Σκαμνελίου κ. Αλέξης Τζιάσιος και το Τοπικό Συμβούλιο του χωριού μας. Ο δημοτικός μας σύμβουλος κ. Γιώργος Τσουμάνης μας δήλωσε ότι δεν μπορούσε να παρευρεθεί λόγω πρόσφατου πένθους.

Στην αρχή έγινε ξενάγηση από τον ιερέα Κων/νο Δήμου στην εκκλησία μας και με την ευκαιρία είδαν οι επίσημοι και τα προβλήματα που παρουσιάζει η εκκλησία μας. Στη

συνέχεια, πήγαμε στο παρεκκλήσι της Ζωοδόχου πηγής και ο ιερέας μας έδειξε που είναι το πηγάδι, το πηγάδι είναι κάτω από το ιερό του Ναού, από το οποίο παίρνουμε αγίασμα για τα πανηγύρια μας.

Στη συνέχεια, περάσαμε έξω από το αρχοντικό Πλακίδα, έγινε συζήτηση με τον εκπρόσωπο της Νομαρχίας και τον Δήμαρχο μας για την υπόθεση της επισκευής του κτηρίου και φτάσαμε στο Μουσείου-Πνευμ. Κέντρο «Κώστας Λαζαρίδης». Εκεί μας ξενάγησε η υπεύθυνος του Μουσείου Ειρήνη Τσουμάνη και καταλήξαμε στο Σχολείο. Στην αυλή έγινε μια σύντομη ενημέρωση από τον πρόεδρο της αδελφότητας για το χωριό την ιστορία του και το περιβάλλον.

Στη συνέχεια έγινε μια ξενάγηση στην έκθεση φωτογραφίας και στα αρωματικά, φαρμακευτικά και μελλισσοτροφικά βότανα. Μετά την ξενάγηση έγινε ο αγώνας δρόμου από τα παιδιά του χωριού, γύρω από

το χωριό. Έγινε η απονομή κυπέλλων και των μεταλλίων στους νικητές και η δεξίωση των παρευρισκόμενων φιλοξενούμενων και χωριαλών μας.

Οι μουσικές ήταν καταπληκτικές. Τι δεν είχε. Πίτες ζαγορισιές, μεζέδες, φαγητά και γλυκά ζαγορισία. Όλοι έμειναν κατενθουσιασμένοι.

Ευχαριστούμε τις γυναίκες του χωριού μας που βοήθησαν και ξεχωριστά την Μαρία Βακάμη του Γιάννη που πρωτοστάτησε και έδωσε όλη την ψυχή της και την τέχνη της για να ετοιμαστούν όλα αυτά.

Μετά την δεξίωση άρχισε το γλέντι. Και εδώ είχαμε το συγκρότημα του Μπραχόπουλου και τα «Παιδιά από το Κουκούλι». Όπως και στο Βοϊδομάτη ακούσαμε τα πιο όμορφα ζαγορισία δημοτικά τραγούδια και απολαύσαμε τους θαυμάσιους δημοτικούς χορούς με πρώτους τους ζαγορισιούς. Το γλέντι κράτησε ως αργά το βράδυ και όλοι, πιστεύουμε ότι φύγαν ευχαριστημέ-

νοι. Όπως λέγαν φεύγοντας, ευχαριστήθηκαν γιατί ήταν μια εκδηλώση καθαρά οικογενειακή, χωρίς πλήθος κόσμου, παράδες και περιττά πράγματα. Ευχήθηκαν, τουλάχιστον αυτό έλεγαν, να ανταμωθούμε και του χρόνου εδώ ή κάπου αλλού και να το γλεντήσουμε σαν μια οικογένεια, όπως πρέπει να είναι ένα χωριό.

Οι εκδηλώσεις μας έκλεισαν στις 24 Αυγούστου με το μνημόσυνο για τους ιερείς, τους δασκάλους, τους ευργέτες και τους απ' αιώνας κεκοιμημένους Κουκουλιώτες. Στην εκκλησία είπε λίγα λόγια ο πρόεδρος της αδελφότητας για τον ρόλο που έπαιξαν όλοι αυτοί στην οικονομική, κοινωνική και πολιτιστική ανάπτυξη του χωριού μας και του Ζαγοριού γενικά.

Έτσι τελείωσαν και τα ένατα Λαζαρίδεια. Ας είμαστε όλοι γεροί, και στο μέτρο, που έλεγε η μακαρίτισσα η μάνα μου, να γιορτάσουμε και του χρόνου όπως φέτος ή κάπως ανάλογα.

Γιάννης Βακάμης
Πρόεδρος της αδελφότητας

Πολιτιστικές δραστηριότητες της αδελφότητας Κουκουλιωτών

Έκθεση βοτάνων φαρμακευτικών αρωματικών, Μελλισσοτροφικών

Από παλιά γνωρίζουμε ότι πολλά βότανα έχουν φαρμακευτικές ιδιότητες, άλλα χρησιμοποιούνται για την παραγωγή αρωμάτων και πολλά είναι τροφή για τις μέλισσες, ή πηγή συλλογής νέκταρ, που θα κάνουν το μέλι.

Έχουμε ακούσει πολλά για τους Βικογιατρούς που συγκεντρώναν βότανα από τον Βίκο και τα πουλούσαν σαν φαρμακευτικά, αλλά και σε πολλά εκλαϊκευμένα ή επιστημονικά βιβλία ή περιοδικά έχουμε διαβάσει για τις ιδιότητες των βοτάνων.

Έπειτα από την επίσκεψη πολλών Ελλήνων και ξένων στην έκθεση φωτογραφίας, όταν μιλούσαμε για τα βότανα με ρωτούσαν για τα φαρμακευτικά κυρίως βότανα.

Όλα αυτά με παρακίνησαν να ασχοληθώ με την μελέτη και στη συνέχεια με τη συλλογή και την έκθεση αυτών των βοτάνων. Έπρεπε όμως να βρω σχετική βιβλιογραφία. Προσέφυγα πρώτα στα βιβλία του Λαζαρίδη και πρώτα στο βιβλίο του «Βοτανολογικά-λαογραφικά στοιχεία για τη χλωρίδα του βίκου και της γύρω περιοχής». Τυχαία μου έπεσε στο χέρι και το αξιόλογο έργο του καθηγητή Πανεπιστημίου της Θεσ/κης κ. Βύρωνα Σκρουμπή, «Αρωματικά, Φαρμακευτικά και Μελλισσοτροφικά φυτά της Ελλάδας» και το βιβλίο των Καρρά και Φίλη της Νομαρχιακής Αυτ. Ιωαννίνων, «Τα φαρμακευτικά φυτά του Ζαγοριού», έτσι μπόρεσα να μάθω αρκετά για τα βότανα που με ενδιέφεραν.

Έτσι άρχισα την συλλογή και ταξινόμηση. Πρώτα βρήκα τα κατάλληλα βάζα, περίπου 50 όσο είναι και τα πιο αξιόλογα βότανα της περιοχής μας. Σε κάθε βάζο κόλλησα ετικέτα στην οποία υπάρχει η φωτογραφία του βοτάνου και δίπλα το ιστορικό του, πως το γνωρίζουμε, πως το συντηρούμε, τι ιδιότητες έχει κ.λ.π. Εκεί άρχισα να τα βάζω μέσα όταν τα εύρισκα, ή τα κρεμούσα αποξηραμένα ή τα συντηρούσα μέσα σε οινόπνευμα.

Επειδή κάθε βότανο φυτρώνει σε διαφορετική εποχή ήταν επόμενο η συλλογή να συμπληρώνεται σιγά-σιγά. Οι φωτογραφίες των βοτάνων υπάρχουν και σε μεγάλους πίνακες μαζί με το περιεχόμενό τους.

Αυτή είναι περιληπτική η συλλογή της αδελφότητας των βοτάνων των αρωματικών, φαρμακευτικών και μελλισσοτροφικών της περιοχής μας. Νομίζουμε ότι θα ωφελήσουμε κάποιον όταν έρθει και ζητήσει να μάθει κάτι.

Η συλλογή υπάρχει στην ίδια αίθουσα που είναι και η έκθεση φωτογραφίας, στο Νέο Σχολείο, είναι ανοιχτή από τις 9 ως τις 1 το πρωί και από τις 6 ως τις 9 το βράδυ, και μπορείτε να την επισκεφτείτε και με ραντεβού στο τηλ. 71056.

Γιάννης Βακάμης
Πρόεδρος της Αδελφότητας

ΥΠΕΡΙΚΟ

Όνομα: *Hypericum perforatum* L., υπερικό το διάτρητο, σπαθόχορτο, λειχνόχορτο, περίκη, Προδρόμου βότανο, χελωνόχορτο, κοψοβότανο, βάλασμο, ψειροβότανο, κουκτ-σουδί. Οικογένεια: Hypericaceae, υπερικίδη.

Ιστορικό: Είναι φυτό γνωστό από την αρχαιότητα. Το αναφέρει ο Διοσκουρίδης, ενώ κατά το Μεσαίωνα το χρησιμοποιήσαν στις δεισιδαιμονίες, γιατί πίστευαν ότι έδιωχνε τους δαίμονες.

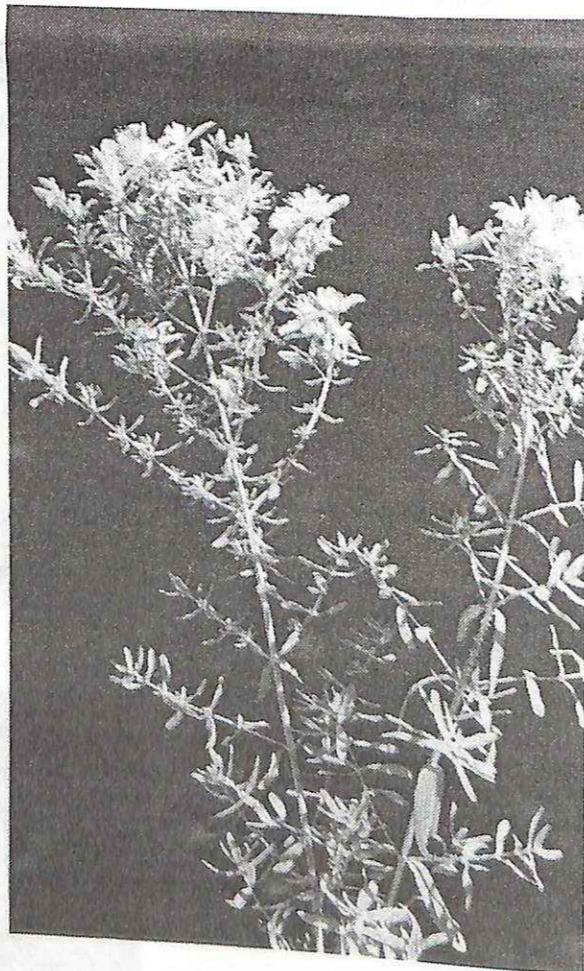
Περιγραφή: Είναι πολυετής πόα. Έχει βλαστό όρθιο, ισχυρό, πολύκλαδο, ύψους 30-40 εκ., φύλλα επιφυή, μικρά, επιμήκη, αυγοειδή, με στίγματα και άνθη κιτρινόχρυσια σε ταξιανθίες φόβες.

Οικολογία: Αυτοφύεται σε χέρσα και καλλιεργημένα μέρη σε όλη την Ελλάδα. Ευδοκίμει σε πεδινές και ημιορεινές περιοχές και σε χωράφια, φτωχά-μέτριας γονιμότητας, ξηρικά. Πολλαπλασιασμός: Με σπόρο που σπέρνεται σε σπορείο και με παραφυάδες. Η μεταφύτευση γίνεται το φθινόπωρο ή την άνοιξη σε αποστάσεις 40-50 επί 50-60 εκ.

Ανθιση: Ιούνιος - Σεπτέμβριος.

Συλλογή: Το υπέργειο τμήμα σε πλήρη άνθηση.

Ιδιότητες: Είναι φυτό φαρμακευτικό. Το υπέργειο τμήμα θεωρείται επούλωτικό, αντιπυρετικό, διεγερτικό, αντισπασμικό, εμμηναγωγό, παυσίπονο, ανθελμινθικό, αποχρεμπτικό, αντιφλογιστικό και στυπτικό.

Υπερικό, κοιν. βάλασμο ή βότανο του Προδρόμου

ΚΟΙΝΩΝΙΚΑ

ΑΓΙΟΣ ΜΗΝΑΣ
Γεννήσεις

– Το πολύ αγαπημένο ζεύγος Παναγόπουλος Παύλος και Τζιομάκα Ράνια, απέκτησαν στις 28-7-2004 στην Αθήνα το πρώτο τους παιδάκι, ένα τρισχαριτωμένο αγοράκι. Ευχόμαστε ολόψυχα να τους ζήσει. Να έχει υγεία, χαρά και ευτυχία σε όλη του τη ζωή.

Οι ευτυχείς παππούδες, Γεώργιος και Εφη Τζιομάκα.

– Η Λουκία Τσοούκαλη και ο Βαγγέλης Τσαρπέλας απέκτησαν πρώτο βιάννο στην οικογένειά τους, στα Γιάννενα, στις 18 Ιουλίου 2004, ένα υγιέστατο αγοράκι. Για την Αημινώτισσα Λουκία, το γένος Νώντα Σπύρου είναι το πρώτο δισέγγονο. Να το χαιρόνται οι δικόι του και να αποκτήσουν και άλλα.

Οι ευτυχισμένοι παππούδες, Γεώργιος και Εφη Τζιομάκα.

Βασιλάκη τους, μια υπέροχη αδελφούλα στις 12 Αυγούστου 2004, στα Γιάννενα. Να τους ζήσει, νάναι τυχερή, γερή και ευτυχισμένη. Για την Αημινώτισσα Λίτσα Τσοούκαλη, είναι το τρίτο δισέγγονο.

Η νεογέννητη είναι τρισέγγονα του αειμνηστου καθηγητή Μάνθου Μάνθου, από την Αρίστη.

Δέσποινα Γκερλέ

Βαπτίσεις

– Η Κλεοπάτρα Κούγκουλη και ο Βαγγέλης Γκουρογιάννης, στις 21-8-2004 βάπτισαν την κορούλα τους στον Προφήτη Ηλία στα Γιάννενα. Της έδωσαν το όνομα της γιαγιάς ΑΛΕΞΑΝΔΡΑ, το γένος Μάνθου Μάνθου. Είναι το πέμπτο εγγόνι

της. Να τους ζήσει, νύφη να τη χαρούν.

Δέσποινα Γκερλέ

Γάμοι
– Στην αγαπημένη μας ανιψιά και εξαδέλφη Τζιομάκα Κωνσταντίνα που σε μια πολύ όμορφη τελετή στις 15-8-2004 παντρεύτηκε τον εκλεκτό της καρδιάς της Γεωργιάδη Νεκτάριο, ευχόμαστε θερμά συγχαρητήρια. Να ζήσουν πάντα χαρούμενοι, ευτυχισμένοι και πολύ-πολύ αγαπημένοι.

Οι θείοι
Τζιομάκας Γεώργιος και Ευσταθία Ταξαδέλφια
Τζιομάκα Ευγενία, Ουρανία και Παναγόπουλος Παύλος

Θάνατοι

– Το καλοκαίρι που μας πέρασε, πήρε μαζί του τρεις πολύ αγαπημένους συγχωριανούς μας, βυθίζοντας στο πένθος ολόκληρο το μικρό μας χωριό.

Πρώτη έφυγε από κοντά μας η πολυαγαπημένη μας Ζωή Καμπλέτσα, για να την ακολουθήσει λίγο καιρό αργότερα ο Μιχάλης Κολακές. Τελευταία ο' αυτή τη θλιβερή λίστα, ήρθε να προστεθεί ύστερα από ένα τραγικό ατύχημα η Γεωργία Τζουμάκα.

Στις οικογενειές τους καθώς και σε όλους τους δικούς τους ανθρώπους, η Αδελφότητα του χωριού στέλνει τα θερμά της συλλυπητήρια. Ας είναι ελαφρύ το χόμα που τους σκεπάζει και η μνήμη τους αιώνα.

Αντί στεφάνων, η Αδελφότητα μας θα διαθέσει ένα σεβαστό ποσό στο ταμείο της εκκλησίας του χωριού μας.

Ευχόμαστε ολόψυχα, ο Θεός να δίνει δύναμη και κουράγιο στους οικείους τους για να ξεπεράσουν το βαρύτατο αυτό πλήγμα.

Μετά τιμής,
Αδελφότητα Αγίου Μηνά

ΑΝΩ ΠΕΔΙΝΑ

Βάφτιση
– Στο μοναστήρι της Ευαγγελίστριας βάφτισαν το πρώτο τους παιδί ο Γιώργος Αχνούλας πρόεδρος του τοπικού συμβουλίου του χωριού και η Ντίνα, δασκάλα Υφαντικής της σχολής μας. Να τους ζήσει ο Νικολάκης.

Ελένη Δουβλή

Συγχαρητήρια
– Στους φίλους μας Βασίλη και Αθηνά Δόνου για την επιτυχία της κόρης τους Ελένης στο Τμήμα ΜΜΕ του Πανεπιστημίου Αθηνών. Θερμά συγχαρητήρια.

Γεώργιος-Ελένη Δουβλή

– Την παλιά μαθήτριά μου Έλλη Σιαφάκα της Μαρίνας και του Κώστα, εγγονή της Έλλης Δεμάτη που πήρε το πτυχίο του ΦΠΨ του Πανεπιστημίου μας συγχαίρω ολόψυχα.

Ελένη Δουβλή

– Την παλιά μου μαθήτριά Ελένη Παπιγκιώτη-Ντάσιου για την επιτυ-

χία της κόρης της Πόπης στο Παιδαγωγικό Θεσ/νίκης συγχαίρω ολόψυχα.

Ελένη Δουβλή

Θάνατοι
– Η Ισμήνη Μπαντά και ο μπάρμπα-Γιώργος Παπιγκιώτης καλότατοι γείτονες και πλήρεις ημερών οι οι δυο προστέθηκαν στον μακρύ κατάλογο των φετινών θανάτων του χωριού μας. Συλλυπητήρια στους δικούς τους κι ας είναι και οι τελευταίοι.

Ελένη Δουβλή

– Ο 65χρονος καλοσυνάτος Γιάννης Κατσούπης από τις 24-7-2004 αναπαύεται στα Άνω Πεδινά. Θερμά συλλυπητήρια στους οικείους.

– Έφυγε για πάντα από κοντά μας ο καλόκαρδος 89χρονος Γιώργος Παπιγκιώτης στις 29 Αυγούστου 2004. Άφησε παιδιά, εγγόνια, δισέγγονα. Να έχουν την ευχή του και να του πάρουν τα χρόνια.
«Το Ζαγόρι μας»

Συλλυπητήρια

– Ο κ. Νεοπτόλεμος Μ. Βασδέκης από τη Βίτσα συλλυπείται την οικογένεια του πρόσφατα θανόντος Σουδενιώτη Γεωργίου Παπιγκιώτη.

ΑΝΩ ΡΑΒΕΝΙΑ

Γεννήσεις
– Η Σοφία Χατζηθανασίου και ο Χρήστος Βίλας, έγιναν γονείς, στην Θεσσαλονίκη, ενός υγιέστατου αγοριού, στις 5 Αυγούστου του 2004. Για τους πρώην γειτόνους μου Χριστόφορο και Ανθούλα Μάνη είναι το πρώτο δισέγγονο. Να τους ζήσει γερό, ευτυχισμένο.

Βαπτίσεις

– Ο Γιώργος Γκιώκας και η γυναίκα του Βάσω Τζιοβάρα βάπτισαν τον μοναχογιό τους στις 15 Αυγούστου 2004 και του έδωσαν το όνομα του παππού ΧΡΗΣΤΟΣ. Να τους ζήσει, γαμπρό να τον χαρούν.

Γάμοι

– Η Αθηνά Μπακάλη του Σπύρου και της Παρασκευής παντρεύτηκε στις 17 Ιουλίου 2004, το συνοριοφύλακα Χρήστο Αυγουστή. Να ζήσουν ευτυχισμένοι και καλούς απογόνους.

Νέοι επιστήμονες

– Ο Γιάννης Δήμος του Γιώργου και της Γιαννούλας, το γένος Αημινώτου Μπακάλη, πήρε το πτυχίο της Ιατρικής στη Βουλγαρία και τώρα υπηρετεί τη στρατιωτική του θητεία. Θερμά συγχαρητήρια.

– Η Λένα Γιάνκου του Δημητρίου και της Βαρβάρας Ρούτα, πήρε το πτυχίο της Νοσηλευτικής. Συγχαρητήρια, καλό διορισμό.

– Ο Σωκράτης Κάππης του Θεοδόση και της Μάνθας σπουδάζει στην Αμερική Θεολογία.

– Η Έφη Ζέρβα του Γιάννη και της Ρήνας Μακρή πέρασε στα Γιάννενα, στο Οικονομικών Επιστημών.

– Η Μαγδαληνή Βλαχιώτη του Γιώργου, πρώην συμμαθήτριά, θα φοιτήσει στο Τ.Ε.Ι. Φυτικής Παραγωγής στη Λάρισα. Συγχαρητήρια.

ΑΥΤΟΙ ΠΟΥ ΕΦΥΓΑΝ

ΑΓΑΘΗ Ν. ΚΟΚΟΜΕΛΗ

Πέθανε πλήρης ημερών στην Αθήνα όπου και κατοικούσε η Αγαθή Νικολάου **Κοκομέλη**. Η Αγαθή Κοκομέλη από τη Λίμνη Ζαραβίνας (Πωγωνί) ήταν παντρεμένη στο Ζαγόρι (Κήποι) με τον Νικόλαο Κοκομέλη και απέκτησε έναν γιο τον μονάκριβο Κώστα, τον οποίο μεγάλωσε και σπούδασε μόνη της, διότι ο μακαρίτης ο άνδρας της Νικόλαος Κοκομέλης υπήρξε θύμα της Γερμανικής Κατοχικής θηριωδίας το έτος 1943.

Ο αγαπημένος φίλος Κώστας Κοκομέλης συνδρομητής του περιοδικού μας διαμένει στην Αθήνα με τη γυναίκα του και τα δύο παιδιά της Νίκο και Ηλέκτρα. Σημερινός συνταξιούχος οικονομολόγος από τα ανώτατα στελέχη και Εθνικής Τράπεζας και μέλος της Ένωσης Ελληνικών Τραπεζών.

Έχει ωραίο παραδοσιακό σπίτι στο χωριό και συχνά τα καλοκαίρια με την αειμνηστο μητέρα του και την οικογένειά του τα περνούσε στο ωραίο μας Ζαγόρι.

Η αειμνηστη Αγαθή υπήρξε σεβάσμια, αγαπητή, πρόσχαρη και ευγενεστάτη προς όλους μας.

Ας είναι ελαφρύ το χόμα της Αττικής γης που την σκέπασε και αιωνία η μνήμη της εις όλους μας.

Στο γιο της Κώστα, στην γυναίκα του τα παιδιά του, τα πιο θερμά συλλυπητήρια να ζήσουν, να την θυμούνται και να έχουν πάντα την μονάκριβη ευχή της μάνας-γιαγιάς.

Γιάννης Δ. Τσεκούρας

ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΚΑΡΑΒΑΤΙΑΣ

Ο Αλέξανδρος Καραβατιάς ήταν το πρώτο παιδί του Γεωργίου και της Λευκοθέας, το γένος Φούντη Νικολάου, από το Σκαμνέλι Ζαγοριού, όπου και είδε το φως της ημέρας στις 28 Μαΐου 1917. Σε ηλικία περίπου 10 χρόνων, ήρθε και εγκαταστάθηκε στο Τσεπέλοβο. Δούλεψε για κάποια χρόνια αρτεργάτης στη Λάρισα. Στις 9 Μαΐου 1945 παντρεύτηκε την Ελλη, το γένος Μιλτιάδη και Αριστέας Βαρώνου από τις Νεγάδες. Αποκτήσανε μαζί την Αγνή, τη Λευκοθέα, τη Μαρίνα, τη Μαρία, την Άννα, το Γιώργο, που απεβίωσε στις 20-10-1972, την Ελένη και τον Κων/νο, που όλα χαιρούν άκρας υγείας, καλοπαντρευτήκανε και τώρα χαιρόνται παιδιά και εγγόνια. Εργάστηκε ως φούρναρης εδώ, στην Κεντρική Πλατεία του χωριού και ψάλλτης αρκετά χρόνια. Στα 73 του χρόνια σταμάτησε να έχει επαφή με το περιβάλλον, καθώς επηρεάστηκε από βαρύ εγκεφαλικό. Η ασθένεια αυτή, τον επηρέασε ακόμη περισσότερο για τα επόμενα 14 χρόνια. Κοιμήθηκε και παρέμεινε για πάντα εδώ, στο Τσεπέλοβο από τις 22 Αυγούστου του 2004. Ανάλαφρο το χόμα που τον σκέπασε.

Καλό ταξίδι κυρ Αλέκο...

Δέσποινα Γκερλέ-Μπίτσα

ΣΥΛΛΥΠΗΤΗΡΙΑ

Στη φίλη και από πολλά χρόνια συνεργατιδιά μας στο Ζαγόρι, **Ελένη Παγκρατίου**, για το θάνατο του πατέρα της **Γιάννη Παγκρατίου**, τα πιο θερμά και ειλικρινή μας συλλυπητήρια.

«Το ΖΑΓΟΡΙ μας»

ΚΟΙΝΩΝΙΚΑ

Θάνατοι

– Η καλοσυνάτη 84χρονη Όλγα, χήρα **Δημητρίου Ριζού**, το γένος Αποστόλου Νόγα στις 13 Ιουλίου 2004 πέθανε στα Γιάννενα. Ελαφρύ το πανωραβενιώτικο χρώμα που τη σκέπασε. Στους συγγενείς της θερμά συλλυπητήρια.
Δέσποινα Γκερλέ-Μπίτσα

ΑΡΙΣΤΗ Γεννήσεις

– Το ζευγάρι **Μιχάλης Γάγας** και η Αριστινή γυναίκα του **Ελισσάβετ Κλούμπα**, κόρη του **Γιάννη Κλούμπα**, απέκτησαν την 9/7/04 την πρώτη τους κόρη. Το «Ζ» μας συχαίρει το ζεύγος και εύχεται σ' αυτό και τους παππού-γιαγιάδες να τους ζηήσει και να την καμαρώσουν και νυφούλα.

– Ο **Βασιλάκης Ντινούλης** (ο νεότερος) απαίτησε από τον μπαμπά του **Κων/νο Ντινούλη** και τη μαμά του **Μαρία Χριστοδούλου**, που διαμένουν στη Θεσ/νίκη, να του χαρίσουν ένα αδελφάκι για να κάνει παρέα και να παίζει.

Οι γονείς του δέχτηκαν την πρότασή του και στις 15/5/04 του χάρισαν μια αδελφούλα. Χαρές ο Βασιλάκης και οι παππού-γιαγιάδες!

Το «Ζ» μας εύχεται σε όλους τους οικείους τους να τους ζηήσει για να την καμαρώνουν.

Βαπτίσεις

– Την Κυριακή 12/9 έγινε η βάπτιση της κορούλας του ζεύγους Γεωργίου Καλλιμάνη και Σοφίας Δεβελέγκα-Καλλιμάνη. Η μικρή νονά Δημήτρα, κόρη του Άλκη και Γεωργίας Ζήση της χάρισε το όνομα Κωνσταντίνα.

Γάμοι

– Στις 4/9 έγιναν στην Κεντρική Εκκλησία της Αρίστης οι γάμοι του Θωμά Κων. Γουσογύνη μετά της καλής του Αρχοντούλας Παναγούλα. Επακολούθησε δεξίωση και γλέντι στον Ξενώνα Ζήση.

Στους νεόνυμφους ευχόμαστε να ευτυχίσουν.

ΚΟΙΝΩΝΙΚΑ

Συγχαρητήρια

– Θερμά **συγχαρητήρια** στον πολυαγαπημένο μας εγγονό και ανεψιό, **Μιχάλη Νικολάκη**, που επέβη πέτυχε την εισαγωγή του στο Πανεπιστήμιο Αθηνών και στη Σχολή Πληροφορικής και Τηλεπικοινωνιών και του ευχόμαστε από τα βάθη της καρδιάς μας καλές σπουδές με θέληση και ζήλο, όπως αυτός καλά το γνωρίζει.

Ο παππούς και η γιαγιά του Πέτρος και Αναστασία Ματσικά Ο θείος του Πασχάλης Ματσικάς

Θάνατοι

– Μέρα γιορτής, τον Δεκαπενταύγουστο, έφυγε στα 73 του χρόνια ο Αριστινός και πολύ γνωστός στα Γιάννενα **Γιώργος Ι. Τζοθανάκης**, συνταξιούχος της ΔΕΗ.

Στη Τσερβαριώτισσα γυναίκα του Ανθούλα Λίλη, στα παιδιά του, την πεθερά του κι 'όλους τους συγγενείς του, θερμά και ειλικρινή συλλυπητήρια.

«Το Ζαγόρι μας» - Β.Τ.

Συλλυπητήρια

– Από τη μακρινή Αυστραλία, η οικογένεια **Χρήστου Ζαρόπουλου**, μέσω του «Ζ» μας, διαβιβάζει τα θερμά συλλυπητήριά της στους οικείους της αποβιώσασής την 13.7.04 **Ζωίτας Καρπλέτσα**, από τον Άγιο Μηνά Ζαγορίου.

ΑΣΠΡΑΓΓΕΛΟΙ Γάμοι

– Το Σάββατο 28 Αυγούστου 2004 παντρεύτηκαν στη Μητρόπολη Ιωαννίνων ο Γιώργος Ρέτζιος με την Γιάννα Ζώτου. Ακολούθησε γλέντι στο «ΕΡΙΦΥΣ PALACE». Τους ευχόμεθα να ζήσουν και να ευτυχίσουν.

Μ.Γ.Κ. - Β.Τ.

– Στις 17 Ιουλίου 2004 παντρεύτηκαν στα Γιάννενα η χωριανή μας

Γάρα Παρασκευή εγγονή του Τάκη και της Αγαθονίκης, με τον καλόν της **Σκάρλο Κοσμά**. Μετά την στέψιν, ακολούθησε γλέντι στο μεσοχώρι της Δοβράς μέχρι το πρωί.

Οι Δοβριανίτες, οι συμπεθέροι και φίλοι, το γλέντησαν για τα καλά. Εύχομαι στους νεόνυμφους να ζήσουν και μα ευτυχίσουν με πολλούς απογόνους.

Μιχάλης Κομπάρος

Νέοι επιστήμονες

Συγχαρητήρια

– Στο χωριανό μου **Γιώργο Καψάλη** που πήρε πτυχίο Οικονομικών. Στον Αλέκο και Κική να τον χαιρόνται και να τον καμαρώνουν.

Κλεονίκη-Μιχάλης

– Στην εγγονή μου **Θεανώ-Λεοντίνη Τσαπάρη** που πέτυχε στο Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων.

Ολυμπία-Λίτσα Β. Τσαπάρη

– Στην **Θεανώ-Λεοντίνη Τσαπάρη**, κόρη του Νίκου και της Γιούλης, που πέτυχε στο τμήμα Επιστήμης Τεχνολογίας Υλικών στο **Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων**.

Συγχαρητήρια στις γιαγιάδες, γονείς, να την χαιρόνται και να την καμαρώνουν.

Μιχάλης Κομπάρος

– Ο **Χρήστος Ζαμπακόλας** πήρε το πτυχίο του από το τμήμα Βιβλιοθηκονομίας του Ιόνιου Πανεπιστημίου. Ένας δραστήριος νέος επιστήμονας, με πόνο και μεράκι για το Ζαγόρι, που σίγουρα υπόσχεται μεγάλη προσφορά στον τόπο του.

Στον ίδιο και τους φίλους γονείς του θερμά συγχαρητήρια.

Ελένη Δούβλη

«Το Ζαγόρι μας»

ΒΙΤΣΑ

Γάμοι

– Ο **Λατίνος Στέφανος** καθηγητής από τη Βίτσα Ζαγορίου παντρεύτηκε στην Πάτρα στις 31/7/2004 την εκλεκτή της καρδιάς του **Μαρία Τσεκούρα** από την Πάτρα, καθηγήτρια.

Η οικογένειά τους, τους εύχεται βίον ανθόσπαρτον.

Λατίνου Καλυψώ

Συγχαρητήρια

– Την αγαπητή μας **Ασπασία Γεωργιάδου-Παρτέλ**, εγγονή της Μαίρης Γεωργιάδου, που εισήχθη στο Πανεπιστήμιο της Ουάσιγκτον ως αριστοτέλης και έτυχε υποτροφίας των Αχέπανς, συχαίρουμε εγκάρδια και της ευχόμαστε λαμπρές σπουδές.

Και στους ευτυχείς γονείς και την γιαγιά της να τη χαιρόνται και να την καμαρώσουν, όπως αυτοί επιθυμούν.

Οικογένεια Τάκη Καρέτση

– Τα παρακάτω κορίτσια του χωριού μας, για την επιτυχία τους στις πανελληνίες εξετάσεις και την εισαγωγή τους στις παρακάτω σχολές

της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης, εγκάρδια συχαίρω και τους εύχομαι πρόοδο και μεγάλες επιτυχίες στη φοιτητική τους ζωή.

Τους πανευτυχείς γονείς και τους παππούδες των κοριτσιών ολόψυχα συχαίρω.

1. Την **Αμαλία-Χριστίνα Βασδέκη** του Αθανασίου, στο Οικονομικό Τμήμα του Πανεπιστημίου Ιωαννίνων και

2. την **Ελευθερία, κόρη του Γιάννη Σπυρίκου** και της Ελένης Καρέτση, στη νοσηλευτική Ιωαννίνων.

Φ.Β.

– Θερμά συγχαρητήρια στο **Σύλλογο Βίτσας** για την άσφογη διοργάνωση του πανηγυριού. Ιδιαίτερα στους νέους και τις νέες που μας συγκίνησαν με την προθυμία και την εργατικότητα τους.

Μπράβο!!!

Δ.Κ.

ΒΡΑΔΕΤΟ

Αρραβώνες

– Στην αγαπητή μας **Βασιλική Ν. Μπιζμπέλη** και τον φίλο **Χρήστο Αλεξίου** που έδωσαν υπόσχεση γάμου, συχαίρουμε εγκάρδια και τους ευχόμεστε καλά πέρανα.

Το Δ.Σ. του Π.Σ. Βραδέτου

Συγχαρητήρια

– Μπράβο και συγχαρητήρια αξίζουν στην **Οικονόμου Ιππολύτη** που αποφάσισε την αναστήλωση του αρχοντικού της στο Βραδέτο δίνοντας περιστάση μορφιά στην πλατεία μας.

Χρηστογούλας Στέφανος

ΒΡΥΣΟΧΩΡΙ

Βαπτίσεις

– Η **Φωτεινή Τσοούκα** και ο **Γιώργος Εξαρχόπουλος** βάπτισαν τη μονάκριβη κορούλα τους στα Γιάννενα. Η νονά Αλίκη Αγγέλη της χάρισε το όνομα ΠΑΥΛΙΝΑ. Να τους ζηήσει με υγεία, χαρά και ν' αποκτήσουν κι άλλα.

Συγχαρητήρια

– Ο **Γιάννης Ρέμος** του Αναστασίου και της Μαρίας Τσοούπη πέρασε στο Μηχανικών Τηλεπικοινωνιών και δικτύων Θεσσαλίας στο Βόλο.

– Ο **Θόδωρος Μπόκος** του Δημητρίου και της αείμνηστης Σοφίας Σακελλαρίου στο Παιδαγωγικό Δημοτικής Εκπαίδευσης στα Γιάννενα. Το «Ζαγόρι» μας

ΕΛΑΦΟΤΟΠΟΣ

Βαπτίσεις

– Μια βάπτιση κατά μέσο όρο το χρόνο περίπου στο χωριό μας και αυτή αποδήμων. Φέτος σειρά πήρε η κόρη του συγχωριανού μας φιλόλογου-συγγραφέα **Μενέλαου Χρόνη**, που πήρε το όνομα του παππού της, πρώην προέδρου της Ένωσης μας και προέδρου της Ένωσης Ζαγορίσιων Αριστόβουλου, θηλυκοποιημένο. Ευχόμαστε στην Αριάννα να ζήσει και καλή χριστιανή και στους δικούς της να τη χαιρόνται.

Το Δ.Σ. Ένωσης Αποδήμων

Ελαφοτόπου Αθηνών.

Συγχαρητήρια

– Στην **Δάφνη Καίσαρη**, κόρη

ΚΟΙΝΩΝΙΚΑ

Τζίμας τέλεσαν το γάμο τους στο χωριό του γαμπρού τον Ανθρακίτη, όπως εκείνο τον καιρό. Ήταν ένας γάμος εξ ολοκλήρου ζαγορίσιος, επιστρατεύοντας με το μεράκι τους τον όσο το δυνατόν παραδοσιακό τρόπο κάποιων ανεπανάληπτων καιρών. Όσοι είχαν την ευκαιρία να βρεθούν στο Μεσοχώρι του Ανθρακίτη εκείνο το Σάββατο που θα τους μείνει αξέχαστο. Είναι κάτι που πολύ σπάνια μπορούμε να το ζήσουμε, αφού οι περισσότεροι καταφεύγουν στην απρόσωπη και τυπική πόλη. Ο Μορφωτικός Σύλλογος Καβαλαρίου συχαίρει τους γονείς και τα παιδιά για την ζαγορία τους ιδιουσγγραφική και ψυχή και τους εύχεται ολόψυχα να ζήσουν ευτυχισμένοι.

Οικογένεια Δημητρίου Τόμου.

– Θερμά συγχαρητήρια στην αγαπητή μας ανηψιά **Αγγελική Κατσώλη**, κόρη του Θάνου Κατσώλη και της Αγνής Κατσώλη-Καρπούζη που πέρασε στο Παιδαγωγικό Δημοτικής Εκπαίδευσης Αθηνών.

Στον παππού Κώστα Καρούζη και την γιαγιά Ελένη Καρούζη θερμά συγχαρητήρια. Και νυφούλα να την καμαρώσουν.

Γιάννης-Ρούλα Ευθυμίου

– Στην γειτονοπούλα μου **Λαμπρινή Τζόκα** του Παναγιώτη και της Βαγγελίτσας που πέτυχε στο ΤΕΙ Διοίκησης Επιχειρήσεων της Πάτρας θερμά συγχαρητήρια.

Ελένη Δούβλη

Θάνατοι

– Στις 16 Ιουλίου πέθανε στην Αθήνα, όπου και ετάφη, ο συγχωριανός μας **Μάνθος Κεμμύδας**. Θερμά συλλυπητήρια στη γυναίκα του Σταυρούλα, στο γιο του Θανάση και στην οικογένεια του αδελφού του Απόστολου Κεμμύδα. Ας είναι ελαφρύ το χρώμα της Αττικής γης που τον σκέπασε.

– Στις 30 Αυγούστου, πέθανε στην Αθήνα, όπου και ετάφη την επομένη, συγχωριανή μας **Βασιλική (Κούλα) Κεμμύδα-Κοκκορέλη**.

Θερμά συλλυπητήρια στις οικογένειες του αδελφού της Δημήτρη, της νύμφης της Βαρβάρας, στα ανήψια της και σε όλους τους συγγενείς της. Ας είναι ελαφρύ το χρώμα της Πειραικής γης που την σκέπασε.

Θερμά συλλυπητήρια στη Θέα και στην οικογένεια της κόρης της Ανθούλας για το χαμό του γαμπρού και συζύγου αντίστοιχα, **Γιώργου Τζοθανάκη**. Τα θερμά μας συλλυπητήρια επίσης, για το αυτό γεγονός, στην Αγλαΐα Βολογιαννίδη-Λευθεριώτη και την οικογένεια του γιου της Μαρίας.

Το Δ.Σ. της Ένωσης Αποδήμων Ελαφοτόπου Αθηνών.

ΗΛΙΟΧΩΡΙ

Γεννήσεις

– Η **Υπατία Καψάλη** του Γεράσιμου και της Παρασκευής και ο **Νίκος Φίλιππης** στις 19.8.04 απέκτησαν το δεύτερο τους παιδιά. Ένα πανέμορφο και υπέροχο κοριτσάκι. Να τους ζηήσει.

«Το Ζαγόρι μας»

ΚΑΒΑΛΑΡΙ

Γάμοι

– Στις 21 Αυγούστου η χωριανή μας **Ναταλία Τσίπη** και ο **Λεωνίδας**

– Ο **Καραγιαννόπουλος Μιχάλης** του Κων/νου και της Γεωργίας Νούσια πέρασε στο Χημικό Ιωαννίνων.

Δέσποινα Γκερλέ

ΛΕΠΤΟΚΑΡΥΑ

Βαπτίσεις

– Η **Ανδριάννα Παπαβασιλείου** κι ο **Σπύρος Μπλέτσας** βάπτισαν τον Ιούλιο το πρώτο τους παιδί στο Νεοχωρόπουλο Ιωαννίνων. Το όνομα της μικρής είναι Αφροδίτη. Να τους ζησει, να 'ναι γερή και τυχερή στη ζωή της.

Χ. Παπαδοπούλου-Κατσαρού

Συγχαρητήρια

– Ο **Άγγελος**, γιος του συναδέλφου **Γιώργου Αρμένη** και της Φραγκαδιώτισσας Φιλώς, το γένος Κίμων Βαϊράμη, πέρασε στο Τ.Ε.Ι. Ηλεκτρονικής στη Θεσ/νίκη. Θερμά συγχαρητήρια και καλή φοίτηση.

Εισάγονται στα ΑΕΙ-ΤΕΙ:

– **Καταστούρη Αγγελική** του Δημητρίου κόρη της Σεβαστής Πανατζοπούλου στο τμήμα Φυσικής Παραγωγής του ΤΕΙ Άρτας.

– **Κωστούλας Νίκος** του Γεωργίου γιος της Σοφίας Ράπτη στο τμήμα Οργανωτικής και Διοίκησης Επιχειρήσεων Παν/μίου Μακεδονίας.

– **Μπίκα Θάμια** του Γεωργίου κόρη της Αριστούλας Γκολογκάνη στο Τμήμα Στατιστικής του Οικονομικού Πανεπιστημίου Αθηνών.

Εύχομαι στους πρωτοστειές φοιτητές να έχουν υγεία και καλές σπουδές.

Χ. Παπαδοπούλου-Κατσαρού

ΜΕΣΟΒΟΥΝΙ

Συγχαρητήρια

– Συγχαρητήρια στην **Κοντονάσιου Ελένη** του Χρήστου που πέρασε στο ΤΕΙ Βρεφονηπιοκομίας Ηπείρου στα Γιάννενα.

ΜΟΝΟΔΕΝΔΡΙ

Βαπτίσεις

– Στην αγαπημένη μας ανηψιά **Σεβίρα Κούτσικου** (κόρη του Θεοδώρου και της Αγγελικής Τσεργιαννίτη) και στο συζύγο της **Δημήτρη**, ευχόμαστε ολόψυχα, να τους ζησει και να είναι τυχερή η κορούλα τους, που βαπτίστηκε και έλαβε το όνομα ΑΛΕΞΑΝΔΡΑ.

Παντελής-Ναυσικά Λάζου Τάσος-Ελιπίδα

Γάμοι

– Στη διάρκεια του φετινού καλοκαιριού τρία νέα παιδιά από το Μονοδενδρίο ενώθηκαν με τα δεσμά του γάμου με τους εκλεκτούς και τις εκλεκτές της καρδιάς τους:

– Η Μονοδενδρίτισσα **Αμαλία Ριζού** δασκάλα που ζει στην Κομοτηνή παντρεύτηκε τον καλό της **Γιάννη Πετρακόπουλο** Κομοτηναιό και ο γάμος τους έγινε στις 11 Ιουλίου στον Ιερό Ναό του Ευαγγελισμού της Θεοτόκου στην Κομοτηνή.

Τις χαρές του όμορφου ζευγαριού μοιράστηκαν οι κουμπάροι Δημήτρης Δαμαντόπουλος και Σοφία Τσιτρίδου.

Στους νεόνυμφους ευχόμαστε κάθε ευτυχία και βίο ανθόσπαρτο.

– Στις 17 Ιουλίου στα Γιάννενα οι

ΣΥΝΔΡΟΜΕΣ

Βασιλείου Κων/να 100 δολάρια Αυστραλίας

Ευρώ 60

Λαμπριδης Βασίλειος

Ευρώ 50

Ανθοπούλου Ελένη
Καρράς Γεώργιος

Ευρώ 40

Θεοδοσιού Ευγενούλα

Ευρώ 30

Κλειώ Στύλου
Γεωργονίκος Κων/νος
Γιαννακός Ιωάννης
Τζαβάρια-Γενναδίου Ανθούλα
Κούπαρης Κίμων
Κλεομένης Γιάννης
Βασδέκη Ελένη
Σπαθάκης Αριστείδης
Βάλλας Αγαμέμνων
Τσάτσου Έλλη
Γεωργίου Ειρήνη
Κατσιούπη Φρόσω
Τσιομάκας Ευάγγελος
Κάππης Θεόδωρος

Ευρώ 25

Παλιανοπάνιδη Χαρίκλεια

Ευρώ 20

Κοματσέλη-Λεμπεροπούλου Στέλλα
Ζιάκα Φερενίκη
Μέρτζου Βεατρίκη
Χήτος Θεόδωρος
Βλαχοπούλου Νίκη
Βλαχοπούλου-Κουτρούμπα Μερόπη
Βλαχοπούλου-Αναστασίου Αλίκη
Τσίλης Αριστομένης
Μουδόπουλος Σταύρος
Σοροβάκος Μιχαήλ
Παπουτσή Γεώργιος
Πέτσας Φώτιος
Ντάκουλα Ηλέκτρα
Τσεργιογιάννης Θεόδωρος
Στεργίου Χαρίσης

Ματσόπουλος Κων/νος
Τζελετοπούλου Γκόλφω
Γκούρη-Γιακουστίδου Μαριγώ
Στολίγκα Ιωάννα
Πετράκης Σπύρος
Μπάφα-Μίσιου Έλλη
Παπακοσμά-Δούβλη Κρίνα
Γιαννακός Αλέκος
Γαρατζιώτη Άννα
Βλαστός Κων/νος
Λέκκα Ρωξάνη
Τσέτση Έλενα

Ευρώ 15

Βακόλα-Μελά Όλγα
Γέπης Παύλος
Παπαγεωργίου Γεώργιος
Φιλίδης Κων/νος
Γκερλές Μιχάλης
Γκερλέ-Πάνου Κική
Γεώργιος Δήμος
Πρωτόπαππας Χάρης
Αντώνης Κάππης
Βιβή Ρίζου-Μακρή
Κική Ρίζου-Αγκιναρασταχάκη
Μήλιου-Λαζαρίδη Μαρία
Τσάτσης Κυριάκος
Ανδρομάχη Μασούρα
Μασούρας Κων/νος
Μασούρας Ιωάννης
Γερολάζου-Αγιοβασιλιώτου Λόλα
Ζώη Αριστούλα
Μπάτης Σπύρος

Ευρώ 10

Κοματσέλη Γκράτσιου Λόλα
Χίτσιου Ελπίδα
Μπούνα Αικατερίνη
Καραγιαννίδη-Λαδιά Πόπη
Στύλου Μαίρη
Σταθάς Δημοσθένης
Ρίζος Ιωάννης
Πατερράκης Εμμανουήλ
Πατερράκης Τόλης
Τραγουλιάς Ανδρέας
Χαντζάρας Μανώλης
Βακάμης Ιωάννης
Κουλάνης Ανέστης
Χριστοδούλου Δημήτριος
Ορειβατικός Σύλλογος Παπίγκου
Αγόρης Βασίλειος
Φούσκας Κων/νος

Βαταβάλης Πύρρος
Βλάχος Γεώργιος
Χούνος Νέστορας
Βασδέκης Ευθύμιος
Ράπτη Αφροδίτη
Παντέκας Γιώργος
Δούσπη-Σαριπανίδη Ευτυχία
Ακριβη Ελένη
Δούβλη-Μπάου Ιφιγένεια
Τοπάλη Νίκη
Καίσαρη Θεοδούλη
Κώστας Γεώργιος
Τσινάβος Παντελής
Μιχαήλ Άρης
Λύτρα Μαρία
Καλέας Προκόπης

**ΣΥΝΔΡΟΜΕΣ
ΤΟΥ ΣΥΛΛΟΓΟΥΛΑΡΙΣΑΣ
«Οι Ριζάρηδες»**

Ευρώ 30

Δραγοπούλου-Συριγγέλα Μαρίνα
Ζώης Ιωάννης

Ευρώ 20

Κοντανάσιου Σταματία
Ξάνθος Αλέξης

Ευρώ 15

Κιοσές Ιωάννης
Καγγάς Μάνος
Μαντέλος Τάσος
Πατέρα Ζήνα
Ζώης Άρης
Πέτσα Σταυρούλα
Σιόντη-Καρατσιώλη Γλυκερία
Γκαράνης Ηλίας
Ζαρίδη Σεβαστή
Πίπης Γεώργιος
Αγγέλης Νικόλαος
Ζαχαράκη-Τσιούρη Ιφιγένεια

Ευρώ 10

Στεργίου-Αθανασούλα Αικατερίνη
Τζήμας Ιωάννης
Έξαρχος Θεμιστοκλής
Τζιτζη-Λάτσιου Κλεοπάτρα
Αντωνιάδης Γεώργιος
Ιωάννης Κ. Σάτικας
Καραγεωργοπούλου Βασιλική

ΤΟ ΖΑΓΟΡΙ ΜΑΣ

Ιδρυτής:

KIMΩN KYPIAZHΣ

★

Ιδιοκτήτης - Εκδότης:

ΙΣΤΟΡΙΚΗ
ΚΑΙ ΛΑΟΓΡΑΦΙΚΗ
ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΖΑΓΟΡΙΟΥ

Η ΠΡΩΤΗ ΣΥΝΤΑΚΤΙΚΗ

ΕΠΙΤΡΟΠΗ

ΛΑΖΑΡΙΔΗΣ ΚΩΝ/ΝΟΣ
ΛΑΜΠΡΙΔΗΣ ΣΤΑΘΗΣ
ΝΙΚΟΛΑΪΔΗΣ ΙΩΑΝΝΗΣ
ΒΑΡΩΚΑΣ ΚΩΝ/ΝΟΣ
ΓΙΑΝΝΑΚΟΣ ΕΥΡΙΠΙΔΗΣ
ΤΖΙΟΒΑΣ ΦΡΙΕΟΣ
ΤΣΑΟΥΣΗΣ ΛΕΩΝΙΔΑΣ

★

ΣΥΝΤΑΣΣΕΤΑΙ

ΑΠΟ ΤΟ Δ. ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ

ΝΤΙΝΑΛΕΞΗΣ ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ

Πρόεδρος

ΘΕΟΔΩΡΟΥ ΣΑΒΒΑΣ

Α' Αντιπρόεδρος

ΓΚΕΚΗΣ ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ

Β' Αντιπρόεδρος

ΤΖΙΟΒΑΣ ΒΑΣΙΛΗΣ

Γεν. Γραμματέας

ΤΣΕΚΟΥΡΑΣ ΙΩΑΝΝΗΣ

Ταμίας

ΚΥΡΙΑΖΗ ΚΑΛΥ

Μέλος

ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΟΥ ΚΩΣΤΑΣ

Μέλος

ΤΑΚΤΙΚΟΙ ΣΥΝΕΡΓΑΤΕΣ

ΚΙΚΟΠΟΥΛΟΣ ΜΕΝΕΛΑΟΣ

ΜΕΡΤΖΙΟΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ

ΟΙΚΟΝΟΜΙΔΟΥ-ΔΟΥΒΛΗ ΕΛΕΝΗ

ΠΑΠΑΪΩΑΝΝΟΥ ΙΩΑΝΝΗΣ

ΡΕΜΟΥ-ΤΣΟΥΠΗ ΜΑΡΙΑ

ΣΚΟΥΡΤΗ ΕΛΕΝΗ

ΣΥΚΙΩΤΗΣ ΣΤΑΥΡΟΣ

ΥΦΑΝΤΗΣ ΝΙΚΟΛΑΟΣ

★

Συνδρομές, εισφορές

Περιοδικό «Το ΖΑΓΟΡΙ μας»

Σίνα 4 Ιωάννινα 454 44

και Μυροπολείο

ΚΑΛΥ ΚΥΡΙΑΖΗ

Λόρδου Βύρωνος 21

Τηλ. 26510 26266

Ιωάννινα 45444

Ετήσια ΣΥΝΔΡΟΜΗ

Εσωτερικού 10 ΕΥΡΩ

Ευρώπης 30 ΕΥΡΩ

Εκτός Ευρώπης 30 \$ ΗΠΑ

ΔΙΕΚΠΕΡΑΙΩΣΗ

ΡΟΥΛΑ ΕΥΘΥΜΙΟΥ

★

Τυπογραφεία:

Γ. ΔΟΥΒΛΗΣ - Ε. ΑΠΟΣΤΟΛΟΥ

28ης Οκτωβρίου 41 (Στοά Καμπερή)

Τηλ. 26510 20544 - 26510 27845

Ιωάννινα 454 44

**ΠΡΟΣΦΟΡΕΣ
ΠΡΟΣ ΤΟ
ΠΕΡΙΟΔΙΚΟ ΜΑΣ**

– Ο Γεώργιος Κοντούρης 100Ε.

– Στη μνήμη της αγαπημένης μητέρας τους Ζωίτσας Καμπλέτσα, από τον Άγιο Μηνά που ήταν τακτική αναγνώστρια του περιοδικού μας, τα παιδιά της προσέφεραν το χρηματικό ποσό των εκατό (100) ευρώ.

– Ο Φίλιππος Βαταβάλης προσέφερε στο περιοδικό μας το ποσό των 50 ευρώ στην μνήμη του ανηψιού του Βασιλείου Κ. Βαταβάλη και εξαδέρφου του Στάθη Παρουσίδη.

– Η κυρία Αριστεά Χρόνη στην μνήμη της Ιοκάστης Οικονόμου προσέφερε στο περιοδικό μας το ποσό των 40 ευρώ και όχι 10 ευρώ όπως εσφαλμένα γράφτηκε στο προηγούμενο τεύχος.

– Ο Ζαχαράκης Χαράλαμπος προσέφερε στο περιοδικό μας το ποσό των 20Ε.

Η Ι.Λ.Ε.Ζ. ευχαριστεί θερμά.

**SCUOLA
ITALIANA**

ΙΤΑΛΙΚΑ-ΙΣΠΑΝΙΚΑ

ΛΙΑΝΑ Β. ΤΖΙΟΒΑ
Πτυχ. Ιταλικής Φιλολογίας

Κεντρικό:
Πλατεία Πάργης 16 (εντός στεναού) / Τηλ. & Fax: 26510 77188
Παράρτημα:
Οδός Πανεπιστημίου (Εφύρα) - Έναντι Φ.Ε. Δουρούτης / Τηλ.: 26510 68183